Σ. Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Μεγάθυμε ἄνερ.

Ἔρχονται περιστάσεις καθ' ἃς ἀντί τῆς γλώσσης καί τῆς γραφίδος καί εὐφραδέστερον τοῦ δεινοτάτου ῥήτορος ὁμιλεῖ ἡ καρδία. Ἀδύνατον νά περιγράψω Ὑμῖν διά λόγων τήν μεγάλην συγκίνησίν μου καθ' ἣν στιγμήν ἔλαβον τήν ἐπιστολήν σας καί ἀνέγνωσα τάς πρώτας γραμμάς.
Ἡ πολυπαθής μήτηρ μου, ἡ σύζυγός μου καί τά τέκνα μου ἅπαντες ἐξεχύθημεν εἰς δάκρυα χαρᾶς καί εὐγνωμοσύνης πρός Ὑμᾶς τόν μέγαν εὐεργέτην μου τόν σωτῆρά μου.
Εἴθε ὁ Θεός νά ἐπιμηκύνῃ τάς ἡμέρας τῆς πολυτίμου ζωῆς Ὑμῶν.

Διατελῶ ἀεί εὐγνώμων.

Στρέβρενον τῇ 22α 10βρίου 1908. Παπᾶ Δημήτριος Οἰκονομίδης

51

Ἐν Μεγαρόβῳ τῇ 10ῃ Ἰανουαρίου 1905.

Ι. Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Ἀγαπητέ μοι ἀδελφέ,

Ἔλαβον τήν ὑπό ἡμερομηνίαν 29ης λήξαντος μηνός 10βρίου ἐπιστολήν σας καί ἐχάρην τά μέγιστα μαθών περί τοῦ αἰσίου τῆς περιποθήτου μοι ὑγείας σας· διά τῆς ἐπιστολῆς σας ζητεῖτε παρ' ἐμοῦ εἰδήσεις περί τοῦ φρονήματος τῶν χωρικῶν τοῦ χωρίου Βουκόβου καί τῶν πέριξ χωρίων ὡς καί περί τῆς ἐργασίας τῆς βουλγαρικῆς μέχρι τοῦδε ἐκ μέρους τῶν κινητήρων εἰς τά χωρία ταῦτα· ὅθεν ἀπαντῶν εἰς τήν ἐπιστολήν σας ὅσα ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως καί ἐρεύνης ἠδυνήθην νά μάθω ἐκθέτω τά ἑξῆς:

Τό χωρίον Βούκοβον ἀποτελεῖται ἐκ 280 οἰκιῶν οὗ ὁ ὁλικός πληθυσμός ἀνέρχεται εἰς 2,000 ψυχάς. Οἱ κάτοικοι τούτου εἶναι γνήσιοι ὀρθόδοξοι, ἐάν ἐπιτρέπεται ὅμως νά τούς ὀνομάσωμεν ὀρθοδόξους. Διότι χάριν τῆς δραστηρίου ἐνεργείας ἑνός Βουλγάρου ἀξιωματικοῦ (βοεβοδοῦ) ὀνόματι Ἠλία υἱοῦ τοῦ γνωστοῦ ὑμῖν ἐν Βιτωλίοις χανδζῆ Πέτρε Μπάρτα καί καταγομένου ἐκ τοῦ ἰδίου χωρίου, ὅλοι οἱ χωρικοί ἐκυλίσθησαν εἰς τά τοῦ Κομιτάτου διατελοῦντες σήμερον ἔνθερμοι ὀπαδοί αὐτοῦ. Ὁ ἀξιωματικός οὗτος πρό δύο ἐτῶν ἀνεχώρησε διά τήν Βουλγαρίαν διορίσας (Ναστάλογο) ἐν τῷ εἰρημένῳ χωρίῳ τόν Παύλε Σέρβοιν, Τόσκα Στέργιοιτσα καί Πανά Σπάσε.

Πρός Βορρᾶν τοῦ χωρίου τούτου εὑρίσκεται ἐν Μοναστήριον ἀνῆκον τῷ ἰδίῳ χωρίῳ, τοῦ ὁποίου ὁ ἡγούμενος Στόϊτσε Λάσδιας ὀνομαζόμενος εἶναι κομιτάτης μέχρι μυελοῦ ὀστέων. Τό Μοναστήριον τοῦτο συχνάκις ἐπισκέπτονται οἱ κομιτάται καί εἰσπράττουσι χρήματα διά τό μέλλον (φτόρο γολέμο βοστάνιε).

Μ' ὅλα ταῦτα μέ τήν ἐνεργόν διδασκαλίαν μου κατώρθωσα κατ' ἀρχάς ν' ἀποσπάσω ἀπό τάς χεῖρας των ἕναν ὀνόματι Ἰωάννην Κρίσου τόν ὁποῖον ἐπίσης ἔπεισα νά γνωρίσῃ καί ἄλλους πιστούς του

φίλους, τὸ ὁποῖον καὶ ἔχω, οὕτως ὥστε εἰς ὀλίγον χρονικὸν διάστη-
μα ἔμειναν σχεδὸν ἄπορα. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι μοὶ ἐζήτησαν
ὅπλα ἵνα ἐν καιρῷ κινητῶς ἐμποδίζουν ἐφ' ὅσον ἦτο δυνατὸν τὴν
εἴσοδον τῶν κομιτῶν. Ἀφοῦ δὲ ἐγὼ ἀπεχώρησα εἰς ἕνα σπιτάκι
μου ἐκ τοῦ Κέντρου Βιτωλίων, κατώρθωσα μετὰ πολλὰς δυσκολίας
(διότι ἐξόδευσα ὅλον τὸν μισθὸν σπαταλησάμενος) νὰ εἰσαχθοῦν
μόνον δύο ὅπλα. Αὕτη ἦτο ἡ πρώτη εὐχαρίστησίς μου. Ἀλλὰ
δυστυχῶς ἐπέπεσε μου ἡ χαρά μου δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ ὡς
ἐκ τῶν κατωτέρω θὰ ἴδητε. Τὸ (Νατσάλοβο) εἰδοποιήθη ἐμαιέρως
ἐκ Φλωρίνης ὅτι ἡ παρουσία μου ἐν τῷ χωρίῳ ἦτο μίαν ἐνόχλη-
σις, τοιοῦτο ἔνεκα ... ἢ κάλλιον "Ἀθήνα" ...
ἀποφασίζεται δι' ἐμὲ φόνος, ἀπόφασις τὸ ὁποῖον οὔτε μὴ ἐτόπισεν
οὔτε ποτὲ θὰ με στοιχίσῃ. Ταῦτα δὲ πάντα ἐπληροφορήθην παρὰ
τοῦ συναδέλφου μου ὅστις κατάγεται ἀπὸ τὸ ἴδιον χωρίον. Πράγμα-
τι δὲ ἐπὶ τὴν 18ην τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου μεταβαίνων εἰς Μοναστή-
ριον ἵνα λάβω ἀκόμη τρία ὅπλα καὶ μισθὸν διὰ τὸν φρού-
ραρχον τῆς ... διότι τὸ ἀπῄτει ἐπιμόνως, εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς
τετάρτου τῆς ὥρας ἀπὸ τὸ χωρίον ἀπήντησα ἕνα χωρικὸν ἄγνωστόν
μοι ἕως τότε, τὸν ὁποῖον ἀφοῦ ἐχαιρέτισα ... καὶ μὲ ἀντιχαιρέ-
τισε στρέφεται καὶ μοῦ λέγει "Δάσκαλε τί σὲ φρονεῖ στὴν
Νατσάλοβο" καὶ ἐν τῷ ἅμα ἐξάγει τὴν μάχαιραν ἐπιτίθεται
ἐναντίον μου. Ἐγὼ ὅμως δὲν χάνω καιρόν, ἐξάγω τὸ περίστροφον, πυρο-
βολῶ δύο φορὰς ἐναντίον του, δυστυχῶς ὅμως μόνον ἡ μία βόλια
τὸν ἐπέτυχεν εἰς τὸν βραχίονα καὶ καθὼς πληροφοροῦμαι ὁ χω-
ρικὸς ἰατρεύθη ἐν τῷ Ἑλλ. Νοσοκομείῳ. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐξωφλ-
ήθη συμβιβαστικῶς ὑπό τινων ἐκ τῶν ἡμετέρων ὅτε δηλ. ἐν τῇ μεγάλῃ
μου τούτῳ διέφυγα. Ἔπρεπε νὰ τοὺς ὑποτάξω. Δὲν αἰσχύνονται
λαμβάνουσι περίστροφα δωρεὰν μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ τὰ
πωλοῦν εἰς τὰς ἐχθροὺς των. Ἔπρεπεν βέβαια τὰ ...

Σ.Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

κείμενα ὀπτάρια ὅτι κατ' οὐδένα τρόπον καὶ κατ' ἐλάχιστον ἐννοῶ νὰ χαλάσω τὸ Κέντρον καὶ τὴν τιμὴν τῆς οἰκογενείας μου· διότι ἐν περιπτώσει κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ χωρικὸς μὲ ἐφόνευε ἢ μὲ ἐπλήγωνε τί θὰ ἔλεγον "ἰδὲ τὸν φανατικόν, ἐπῆρε περίστροφον χωρὶς ποσῶς νὰ ἀμυνθῇ." Δύο ἡμέρας ἔμεινα εἰς τὰ Βιτώλια ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Ἀγγελοπούλου εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ὁποίου χρεωστῶ μεγίστην εὐγνωμοσύνην διότι αὐτὸς μόνος μὲ περιέθαλψε. Μετὰ δύο ἡμέρας ἐστάλην εἰς τὸ Μεγάροβον προσωρινῶς καὶ μέχρι τῆς σήμερον διαμένω ἐνταῦθα χωρὶς νὰ γνωρίζω τί ἀποφασίζουσι δι' ἐμέ. Ἀλλοίμονον! Ἀλλοίμονον! καὶ τρὶς ἀλλοίμονον ἐὰν τοιουτοτρόπως ὑποστηριζώμεθα! Τέλος πάντων ὅμως μ' ὅλα ταῦτα καθῆκον ἔχω νὰ μὴ σιωπήσω παρὰ νὰ εἴπω μόνον μίαν λέξιν τοῦ Εὐαγγελίου "πάτερ ἄφες αὐτοῖς οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι".

Εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἀφήσας τὰ ἐν Βουκόβῃ πράγματα δύναμαι νὰ εἴπω τὴν ἐξῆς γνώμην, ὅτι εἰς τὸ χωρίον τοῦτο πρὶν ἢ ἐλευθερωθῶσιν οἱ [illegible] συμμορία Ελλ. δύσκολον νὰ εἰσέλθῃ, διότι ἔλεγον ἐν τῷ ὅλῳ ἤτοι ὅτι τοὺς ἀντάρτας μὲ πέτρας θὰ τοὺς διώξωμεν. Β.Α. τοῦ Βουκόβου κεῖται τὸ χωρίον Χριστόφορος ὅλον σχισματικόν. Εἰς τοῦτον κατάγεται ὁ Βοεβόδας Γεώργιος ὅστις περιφέρεται κατὰ τὰ μέρη τοῦ Νερετίου καὶ τοῦ ὁποίου ὁ ἀδελφὸς ὀνόματι Χρῆστος διδάσκαλος τοῦ χωρίου εἶναι τόσον φανατικὸς ὥστε μεταβαίνει εἰς πέριξ χωρία κατηχῶν τοὺς χωρικοὺς εἰς ὀργάνωσιν τῆς δευτέρας ἐξεγέρσεως. Ποσάκις δὲν ἀνέφερον εἰς τὸ Κέντρον τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην καὶ τὴν μόνην εὐκαιρίαν τοῦ νὰ φονευθῇ ὁ εἰρημένος διδάσκαλος. Ἀλλ' ἡ εὐγένεια ἄρα γε τὸ ἐπιτρέπει; βέβαια ὁ Θεὸς εἶπεν "οὐ φονεύσεις".

Πρὸς Β. τοῦ χωρίου Χριστοφόρου εὑρίσκεται ἓν ὁμώνυμον Μοναστήριον τὸ ὁποῖον εὐτυχῶς ἀνήκει εἰς τὴν Ελλ. κοινότητα Μοναστηρίου.

Τό χωρίον Άγ. Λάγγοσι εἶναι ὅλον ὀρθόδοξον. Ὅσα δέ ἐνέργεια γίνεται ἐκεῖ ἐκ μέρους τῶν ἡμετέρων δέν εἰξεύρω. Τό χωρίον Μορόβιστα εἶναι μικτόν. Ἐν αὐτῷ δύναται νά συμμορία διότι οἱ Ἕλληνες εἶναι καλοί συνάμα δέ εὑρίσκονται καί πέντε παιδιά ἕτοιμα ν' ἀκολουθήσωσι τήν συμμορίαν. Τό χωρίον Δίχοβον εἶναι ἡμέτερον· οἱ κάτοικοι αὐτοῦ βιάζονται ν' ἀποσκιρτήσωσιν, ὁριστικώτερον δέν γνωρίζω. Τό χωρίον Λιβάδοβιτς ἐκ τοῦ ὁποίου κατάγεται ὁ Γιάννης Νάτσιος ὁπλαρχηγός τοῦ 96, εἶναι μικτόν ἐξ Ἑλλήνων καί Κουτσοβλάχων. Οἱ ἡμέτεροι ὑποχωροῦσι συνάμα δέ καί ἐργάζονται καλῶς. Τό Μεγάροβον καί Τύρνοβον εἶναι μικτά ἐξ Ἑλλήνων, Βλάχων καί Βουλγάρων, ἐξ ὧν οἱ δύο πρῶτοι εἶναι ἀδιάφθορτοι καί ἀξιόπιστοι. Εἰς τά χωρία ταῦτα ὑπάρχει ἐπιτροπή καί μέχρι νῦν ἀξία. Ἐργάζονται συνετῶς. Πρό πάντων δέ δύο ἐπιφανέστεροι Νικόλαος Κόλιας καί Ἀναστάσιος Δόβας εἰς τάς οἰκίας τῶν ὁποίων μέχρι σήμερον διαμένω. Περί τοῦ Τσοτσοφόρη καί τοῦ Ἀγαπητοῦ δέν εἰξεύρω τίποτε νά σᾶς εἴπω διότι ἀφ' ὅτου ἔφυγεν ὁ Καλλιγόπης οὔτε ἐπάτησα εἰς τό Προσήνιον ὡς μή ἔχων καμμίαν ἐργασίαν μετ' αὐτοῦ παρά γνωστικά τόν Κ. Δεναίμαση. Εὑρίσκομαι εἰς μεγάλην στενοχωρίαν. Τρεῖς ἑβδομάδες παρῆλθον ἀφ' ὅτου ἦλθον εἰς τό Μεγάροβον καί δέν ἔχω καμμίαν εἴδησιν· δέν εἰξεύρω τί σκέπτονται. Ἐγώ ὅπως μέχρι τοῦδε δέν συνελήφθην εἶναι ἀδύνατον νά παραδοθῶ εἰς τάς Τουρκικάς ἀρχάς. Ἡ ἀπόφασίς μου εἶναι νά ἀγωνισθῶ μέ ἐσᾶς καί τίποτε περισσότερον. Μετά ἀφοσιώσεως τῶν ἀδελφῶν σας παρακαλῶ ἀδελφέ μου δι' ὅλα. Θεοῦ νά μή μέ λησμονήσῃς. Ἄλλ' ἄμα λάβῃς τήν παροῦσαν μου ἀμέσως νά μέ ἀπαντήσῃς τί κάμνεται δι' ἐμέ.

Σᾶς ἀσπάζομαι ὁ ἀδελφός σας

Π. Λ. Πόρφας.

52

Σ.Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Εἰς Ἀθήνας.

Ἀγαπητέ μοι Ν. Α. Πύρρα.

Συγκινητικώτατον ἅμα τε καὶ παραδειγματικὸν ὑπῆρξε τὸ σήμερον ἐν τῷ Ναῷ ἡμῶν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τελεσθὲν Μνημόσυνον ὑπὲρ τοῦ ἀειμνήστου μακαρίτου μας Παύλου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Λέοντος Μελᾶ. Ἡ Ὀρθ. Ἑλλ. κοινότης ἡμῶν βαρέως φέρουσα ἐπὶ τῷ ἐνδόξῳ θανάτῳ τοῦ ὑπὲρ ἡμῶν πεσόντος ἥρωος Παύλου Μελᾶ δὲν ἦτο δυνατὸν βεβαίως ἐπὶ [illegible] νὰ διατηρήσῃ ἐνδομύχως τὴν λύπην της ἐπὶ τῷ ἀπαισίῳ τούτῳ γεγονότι καὶ ὑπόδουλος οὖσα ἠθέλησε δημοσίᾳ νὰ ἐκφράσῃ τὴν λύπην της καὶ εὐχαριστήσῃ τὸν Πανάγαθον ὑπὲρ τῆς ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ αὐτοθυσιασθέντος πρωταγωνιστοῦ Παύλου μας, τὸν ὁποῖον δικαίως ὠνόμασαν τὸ Πανελλήνιον [illegible].

Τοῦ μεγάλου τούτου καθήκοντος τῆς Κοινότητος ἡμῶν ἀπεμακρύνθησαν ὑπὸ τῶν συμφερόντων αὐτῆς, καθὼς δὲν ἤκουσαν ταῦτα εἰς τὴν πραγματοποίησιν αὐτοῦ καὶ ὑποβάλλοντα τὴν ἀμετάκλητον αὐτῶν ἀπόφασιν πρὸς τὸν Μητροπολίτην μας καὶ τούτου ἐπιδοκιμάσαντος ταύτην ὡρίσθη ἡ σημερινὴ ἡμέρα πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἐν λόγῳ σκοποῦ. Ὄρθρου βαθέος σύμπασα ἡ Κοινότης μας ἀδιακρίτως πάσης τάξεως καὶ φύλου, κατηφεῖς καὶ ἐν σιγῇ συνήρχοντο πρὸς τὸν ῥηθέντα Ναόν, ὅπως παραστῇ κατὰ τὸ [illegible] καὶ ἀκούσῃ τοῦ Μνημοσύνου. Ἡ ἐπίσημος θέα τῆς ἐκκλησίας μας αἱ [illegible] [illegible] τῶν προκρίτων, μαθητῶν, μαθητριῶν καὶ τοῦ διδασκαλικοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολῶν μας, ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἐδοκίμασαν τὴν γενικὴν συγκίνησιν καὶ ψυχικὴν ταραχὴν τοῦ λαοῦ καὶ ἐκ τῶν δακρύων τοῦ ἐκκλησιάσματος ἐνόμιζέ τις ὅτι παρίστατο πρὸ αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ σώματος τοῦ μακαρίτου τοῦ διὰ τοῦ ἡρωϊκοῦ ἔργου αὐτοῦ ἀπαθανατίσαντος τὸ ὄνομα τῆς σεπτῆς οἰκογενείας Μελᾶ. Ἐπίσης δὲ παραδειγματικὴ ὑπῆρξεν ἡ θέα τοῦ ἐκκλη-

πάσχοντος μετά τῶν ὑπό τοῦ διευθυντοῦ τῶν σχολῶν μας ἤδη ἐφ' ἅπαξ
ἀπαλλαγέντος ἐπιτάφιον διά τοῦ ὁποίου οὗτος πάνυ εὐστόχως ἀνέπτυξε
τά ἀξιοθαύμαστα προτερήματα, τήν μεγαλόφρονα ψυχήν καί σπανίαν
γενναιοδωρίαν τοῦ [illegible] ἥρωος ἡμῶν, ὅλα περιφρονήσας,
ζωήν ἀριστοκρατικήν, οἰκογένειαν, πλοῦτον, δόξαν καί τιμάς
προτιμήσας ἀντί τούτων βίον ἐπίπονον, καί περιφερόμενος ἀνά
τούς κρημνούς καί βράχους, ὑπομένων καί τά πάνδεινα τοῦ ἀνταρτι-
κοῦ βίου ὑποστηρίζων, ἐν τέλει καί αὐτήν του τήν ζωήν ὑπέρ ἡμῶν
διέθεσεν. Ἐν μέσῳ λοιπόν τοιαύτης γενικῆς συγκινήσεως καί κοπ-
τοῦ δακρύων, ἀναγνωσθέντος τοῦ [illegible] πενθηφοροῦντος [illegible]
μετά τῆς μαθητευούσης νεολαίας, τό "Αἰωνία του ἡ μνήμη" διε-
τελέσθησαν τά κόλυβα καί τέλος ἔλαβεν πέρας τό [illegible] τοῦτο
μνημόσυνον ὅπερ μεγίστην ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν ἀνά τήν πόλιν ἡμῶν.
Ταῦτα πάντα ὅμως ἐτελέσθησαν μόνον διά τήν ἀνάπαυσιν ψυχῆς
τοῦ μακαρίτου, εἰς τάς φλεγομένας ὅμως καρδίας ἡμῶν οὐδέν βάλσα-
μον παρηγορίας ἐχύθη, ἀπ' ἐναντίας διήγειρε τόν γενικόν ἐνθουσιασμόν
καί διετάραξε σύσσωμον τήν κοινότητα ἡμῶν, ἰδίως τήν νεολαίαν μας
ἥτις τότε μόνον θά εὕρῃ ψυχικήν τε καί σωματικήν ἀνακούφισιν
ὅταν ἤδη αἰσίως παρατηρῶμεν τό γενναῖον καί ἐθνοφελές ἔργον τοῦ
μακαρίτου. Πρός ἀνάμνησιν δέ τοῦ ἥρωος βλέπεις ἀνηρτημένην
τήν [illegible] αὐτοῦ εἰκόνα τήν ἀθανατίζουσαν τό μεγαλεῖον τοῦ ἀν-
δρός εἰς ὅλας τάς οἰκίας καί φοβερά ἄκουσμα ἐπικρατεῖ εἰς τά διά-
[illegible] ἐφοραῖς αὐτῆς.
Ταῦτα μέν περί τοῦ ἀειμνήστου μας Μελᾶ. Ἤδη ἀναπτύσ-
σω εἰς ἀμφοτέρας τάς φίλας σας [illegible] περιπέτειαν εἰς χεῖρας
μας μετά τῶν ἐφημερίδων, προσάπτομαι ἐν σπουδῇ νά γνωρίσω ὑμῖν
ὅτι ὁ καιρός ἐξακολουθεῖ ἔτι ἀθλιώτερος καί ἡ ψυχρά [illegible]
[illegible] εἰς ἀνέκφραστον βαθμόν. Ἐν μέσῳ λοιπόν τοιαύτης κακοκαιρίας
τά ἔνοπλα σώματά μας μή δυνάμενα ἄλλως νά πράττωσι διάφορα

τόν καιρόν των ἐν ἀργίᾳ καί τοῦτο βεβαίως τό ὀρθόν.

Ἐάν ὅμως ἐπί τοῦ παρόντος ἐντεῦθεν οὐδέν δυνάμεθα νά πράξωμεν εἶναι ἀνάγκη ἐπειδὴ νά προετοιμάσωμεν τά πράγματα ἐντελέστερον ἵνα ἁρμοδίως καταρτισθέντες ἀντεπεξέλθωμεν ἀνδρείως τήν προσεχῆ ἄνοιξιν, κατά τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν οἵτινες φαίνονται προετοιμαζόμενοι ἐπί τούτῳ. Βουλγ. συμμορία νέα διελθοῦσα πρό τινων ἑβδομάδων ἀπό Γαρνιτσόβου εἰς Νέριτσον καί Λέρινον μέ ἱκανόν ποσόν πολεμεφοδίων καί ὅπλων. Τοῦτο ὅμως ποσῶς δέν πρέπει νά μᾶς πτοῇ ἀφοῦ εἴδαμεν πλέον εἰς ἱκανάς συμπλοκάς τήν ἀδράνειαν αὐτῶν. Ἐνήργησε ὁ λαός καταβοᾷ δεινῶς κατά τοῦ Βουλγ. κομιτάτου τοῦ ὁποίου αἱ ἐνέργειαι ἐσχάτως ἐστράφησαν εἰς ἀργυρολογίας, καί δέον νά τόν ἐξωφελήσωμεν ὅπως συμμετάσχῃ τοῦ ἔργου μας.

Ἐν Γορνιτσόβῳ εἶπε ὁ Τάκης κυριακή ἀλλ' ἐλάβομεν πλέον καί περί αὐτοῦ τά μέτρα μας καί ἅμα τῇ πρώτῃ εὐκαιρίᾳ ὁ πατήρ μου θά μεταβῇ ἐπί τόπου εἴτε μετά στρατοῦ εἴτε μέ τά παιδιά μας πρός ἐξόντωσιν αὐτοῦ. Ὅσον ἥσυχος ἀπαντᾷ, ἐνταῦθα γίνεται ἡ δέουσα ἐνέργεια, ἀρκεῖ ἐπειδὴ νά γίνῃ ἐργασία κανονική καί σᾶς βεβαιῶ ἐκ τῶν προτέρων ὅτι αὐτή ἐπίδειξις εἰς αὐτά τά κτήνη θά ἐπιφέρῃ ἄξια ἀποτελέσματα. Παρῆλθεν πλέον ἡ πρώτη τρομοκρατία καί τήν ἄνοιξιν ὁ λαός ἔχει τήν μεγίστην διάθεσιν νά λάβῃ ἐκδίκησιν παρά τῶν ἀγρίων Βουλγ. τυράννων· ἀρκεῖ τό ἔργον τοῦτο εἰς τόν σκοπόν μας.

Δυστυχῶς ἔμεινα μόνος μετά τοῦ Ραΐνη (Ζήσ) εἰς τά πράγματα, τοῦ Γεωργίου παραιτηθέντος πρό καιροῦ, καί ὡς ἐκ τούτου πολύ ὑποφέρω. Ἐλήφθη ἐμπράκτως φροντίς πρός ἀνόρθωσιν τοῦ δεινοῦ τούτου κακοῦ ἄνευ ὅμως ἀποτελέσματός τινος. Ἐσχάτως ἀπεφασίσθη ὅπως ὁ Γιάννης μεταβῇ εἰς Νέριτσον μετά τοῦ ἀνεψιοῦ του καί Παπᾶ Στοΐτσε πρός ἀναδιοργάνωσιν ἐγχωρίου φρουρᾶς, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ καί τά παιδιά τοῦ Μήτσου τά ὁποῖα πρό καιροῦ εὑρίσκονται εἰς Νερί-

κον.

Τό Κλαδορόπιον ἐξ ὅλου καί αὐτό ἀνεξαρτήτως καί ὁ Μογγρινός ἐπιμελῶς ἀδιαφορεῖ περί τοιούτων ζητημάτων. Πρός Θεοῦ ρίψατε γομόλιν ἐν τῷ μέσῳ ὅπως εὑρεθῇ ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἀπό καιρόν καλλίτερα γνωρίζετε πῶς μᾶς καταχαλάει.

Εἰς τά μοναστήρια Λαμμασνίτσου καί Κλαδοροπίου δέν ὑπάρχουσι ἄνθρωποι τῆς ἐργασίας, τῆς μέν τό πρῶτον εὑρίσκεται μία γυνή, τῆς δέ τό δεύτερον ὁ γνωστός γέρων Γραῖκος· γνωρίζω καλῶς τί φρονεῖ νά μήν ἐκεῖ, ἀλλά μέ ποῖον, μέ τόν Μογγρινόν, Θεός φυλάξοι.

Ἤδη ἐνεργοῦμαι ἅμα ὡς περιέλθωσι τά ὅπλα εἰς χεῖρας μας, πρῶτον μέν νά διοργανώσωμεν μίαν ἔμμισθον φρουράν ἐν Γορνιτσόβῳ ὑπό τήν ἀρχηγίαν τοῦ πατρός μου, καί δεύτερον μίαν ἐντόπιον συμμορίαν κατά τήν πεδιάδα ὑπό τήν ἀρχηγίαν τοῦ Νάτσου, ἀπό Ἀρμενοχώριον, καί τοῦ Δημητρίου Λάζου ἀπό Λάγκας, ἥτις ὀφείλει νά προστατεύσῃ τούς ἡμετέρους καί ἐν ἀνάγκῃ νά ἐκδικῆται τούς Βουλγάρους διά τῶν γνωστῶν μέσων. Ὁ Πέτρος περιμένει τήν ἔγκαιρον ἀποστολήν τῶν ὑποσχεθέντων πραγμάτων. Τοιαύτη μέν φαίνεται ἡ ἐν παρόδῳ κατάστασις τῶν πραγμάτων μας. Τά σέβη μου πρός τόν ἀγαπητόν μοι Φ. Φραγκούλην, ἐάν αὐτόθι εὑρίσκεται, κ.τ.λ.

Ἀναμένων ἀπάντησίν σας διατελῶ ὁ σός

Στέφ. Λασσονίτης.

Ἐν Φλωρίνῃ τῇ 23ῃ Ἰανουαρίου 1905.

Ἐλ. εἰσ. τῇ 9 Μαρτ.

53

25/2/1905

Ἀγαπητέ μου Ἴων

εἰς Ἀθήνας

Ι.Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Ἐγκαίρως παραδοθείσας εἰς χεῖράς
μου ἀμέσως [illegible], ἔχω [illegible] καὶ
[illegible] ἀπαντήσεις εἰς [illegible] αὐτοῦ [illegible]
διὰ τὴν [illegible] μου ταύτην. Ἐπειδὴ ἀγαπητέ
[illegible] ἡ [illegible] ἀπαιτοῦμεν εἰς τὴν ἐπι-
στροφὴν τοῦ [illegible] [illegible] πρὸ καιροῦ
καὶ τῆς [illegible] παραδόσεως καθ' ἧς [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ἀπὸ τῆς Κυβέρ. καὶ
διὰ [illegible] τὰ [illegible].

Ἐν σελίδι σᾶς [illegible] ὅτι [illegible] τοῦ
[illegible] χειμῶνος [illegible] [illegible] ὁ καιρός
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] τοῦ [illegible] [illegible] ὅτι ἡ χεὶρ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Σήμερον ὁ
[illegible] [illegible] [illegible] τοῦ [illegible]
τῆς Μακεδονίας [illegible], οἱ [illegible]
[illegible] [illegible] τοῦ [illegible] [illegible]
τοῦ [illegible] [illegible] [illegible] τὰς [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] τὸ [illegible]
[illegible] [illegible] τοῦ [illegible] [illegible]

Ενορίαν παρακαλούμεν να λάβητε υπ' όψιν την ανάγκην της μεταθέσεως. Προσωπικώς είμεθα υμίν πολύ ευχαριστημένοι και ήθελε παραμείνει ο γραφόμενος εφ' όσον ζώσι οι γονείς του Μανσόλα. Χήρα άγαμος θυγάτηρ έχει δημοσίαν υπάλληλον ανήρ ανύπαρκτος γράφει μη δυνάμενος να ζήσει μόνη αλλά και σύζυγος τυγχάνει. Μόνος υιός έχει μόνον ένα γιόν και δύο θυγατέρας. Σχεδόν δε όλοι οι ενορίται τα παραγγέλματα των δέχονται μεν αλλά δεν υπακούουσι εις ό,τι μας λυπεί πολύ. Ήρξαν δε ανυπακοής εις ό,τι των ανακοίνωσε γ' ανωτέρω εφόσον τα έθνη εις τα όποια ανήκουν δεν θα συναινέσουν εις τον διορισμόν μας τα όποια δεν τα προσδιορίσαμεν ημείς μόνοι ή μαζί μας εις την αρχαιοτέραν εποχήν.

Ταύτα μετά πολλού σεβασμού τα οποία αισθανόμεθα προς εν εξοχωτάτοις μέλεσι της Ιεράς Συνόδου

Ο Ιερομόναχος

εν Θεσσαλονίκη τη 25η Φεβρ. 1905.

54.

ΙΩΝ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Προτιμότερον νομίζω 2 μαγαζιά καί νά εἶναι διαρκῆ, παρά 10 καί μετά 3 μῆνες νά μήν ὑπάρχῃ κανένα, καί αὐτό [illegible];

καθ' ἐμέ νομίζω ὅτι πρωτίστως νά βοηθήσωμεν τούς φυλακισμένους, καί τάς οἰκογενίας αὐτῶν ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν, ὅταν διαδοθῇ ὅτι τῶν φυλακισμένων αἱ οἰκογένειαι ὑποστηρίζονται κάθε ἕνας ἐνθαρρύνεται, διότι δυστυχῶς ἔχομεν ἀρκετά παραδείγματα ~~ἔχομεν~~ ὅτι τῶν πολλῶν αἱ οἰκογένειαι ἐγκαταλείπονται. —

ἔπειτα ἀνοίξωμεν τά κλειστά μαγαζιά καί χάνια καί ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων διδαχθῶμεν ὅτι δι' ἄλλον συστήματα εἶναι ὠφελιμότερον νά ἀνοιχθῇ ξενοδοχεῖον ἤ ἄλλο, ὁπόθεν θά εὑρεθῇ ὁ τρόπος νά ἀνοίξωμεν τό ἐργοστάσιον; ἐάν σφαλίσωμεν ἕνα ἀπό τά ὑπάρχοντα θά προξενήσωμεν δυσαρεσκείας; ἤ ὄχι.

διὰ τὸν Ἀναστάσιον ἐν Πηλίῳ μὴ
φροντίσῃς, ἔχει δοθεῖ διαταγὴ
ἐπὶ τὴν Καγκαρακάκαν ἀφιχθῇ ἐξ ἀλληλογραφίας
πρωτοκολλογραφικά.
διὰ τὸν σύνδεσμόν τοῦ Κάτσικίρτος
τοῦ Α. Ζαχάρω εἶδα χθὲς
ἐπὶ τὸν κ. Πανᾶ εἶναι ἀφελιμώτερον
νὰ ἀπὸ ἀπ' ἔξω ἔλθῃ σύνδεση καὶ εἰς
κάθε χωριὸ νὰ ὑπάρχουν ἀνὰ
2–3–4 μισθωτοὶ νὰ ὑποδέχωνται τὰ
σύμφωνα διὰ χρησιμοποιοῦν εἰς τὰ χωριά
μα καὶ ὁδηγοί, διότι ἂς εἶναι μικρὰ τὰ
σύμφωνα αὐτὰ ὅλα διὰ φρουράς
ἢ τὰ σύμφωνα ὅταν διὰ τοὺς καιροὺς ἢ
ἀρχηγούς, τὰ ὅπλα εἶναι ἀνάγκη
νὰ τὰ διανέμουν διότι ἀλληλοσεβασία
ὑπάρχει μὴ χάσουν ζωὴν τὰ ζῶα
ρα καλὰ γιὰ μέρη.
καλὸν θεωρῶ νὰ ὑπάρχουν ἐπὶ τὴν Θήβα
ρινα 2/3 Ταγματάρχης μισθωτοὶ διὰ καθε
ἐνδεχόμενον, ἐὰν θέλῃ ὁ Πανᾶς γρά-
φει μοναστηρίου οἱ μισθωτοὶ νὰ ἔρχεσαι

διά διδασκάλους και φροντιστήν θα ζη-
τήσωμεν και ολίγον εις τα χωρία
και κυρίως διδασκάλους
εις το Ζέζοβον χρειάζεται ένας
διδάσκαλος καλός, εις και διδα-
σκάλισσα και ολίγον ιδρύσει
Εάν έχης επιστολήν διά εμέ του
σκοπού όπως μεσώ του Προ-
ξενικού Μοναστηρίου
Εάν μου γράψης αι μισθοί διά τον
Βαρδαρικάς εάν δε διά του Προ-
ξενείου τότε αυτοί θέλουν. —

Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Τά ἀποσταλησόμενα σώματα νά ἀπαρτίζωνται ἀπό 15-20 ἄνδρας, διά νά δύνανται νά τροφοδοτῶνται εὐκολώτερον ϗ ἀποφεύγωσιν ἐπίσης εὐκολώτερον τήν πρός τούς Τούρκους σύγκρουσιν· διότι, ὅταν τά σώματα εἶναι μικρά, ϗ οἱ κάτοικοι εὐχερέστερον τά ὑποκρύπτουσι ϗ τελειότερον τοῦ σκοποῦ ἐπιτυγχάνουσι.

Οἱ ἐπί κεφαλῆς τῶν σωμάτων νά μή ἔχωσι μόνον ὄνομα μέγα ϗ ἀνδρείαν ἀλλά ϗ συμπεριφοράν πρός τούς κατοίκους ϗ τούς ὁδηγούς, ὅπερ καί τοῦτο εἶναι σπουδαιότατον. Πρός ἀποφυγήν δέ ἀντιζηλιῶν οἱ ὀλίγοι τῶν ἀρχηγῶν νά μείνωσι, ἀρχηγός ἔστω εἷς ϗ μόνος ϗ οὗτος ἀνώτερος ἀξιωματικός, ὅστις νά διευθύνῃ ὅλα τά σώματα, πάντες δέ οἱ ἄλλοι νά εἶναι ϗ λέγωνται ὑπαρχηγοί ἤ καπεταναῖοι. Ὁ ἀρχηγός μετά δύο ἤ τριῶν συμβούλων (ἐν ἀνάγκῃ δέ ϗ ἄλλων ὑποφόρων ἀνδρῶν) δύναται καί αὐτός ὑπό διαφόρους προφάσεις νά μένῃ εἰς πόλεις, κωμοπόλεις ϗ χωρίς νά γίνηται ἀντιληπτός.

Διά νά ἐπιτευχθῇ ἡ τελεία ἐξόντωσις τῶν Κομιτατζήδων πρέπει νά γίνῃ ἐργασία ἰδιαιτέρα ἐπί τῶν διαφόρων χωρίων ϗ ὀργανωθῇ σύστημα ἀμύνης ϗ ἐπιθέσεως, νά πείσωσι δηλ. ἤ μᾶλλον ὑποχρεώσωσι ἐξ ἑκάστου χωρίου 4-5 νέους καλούς, οὕς ἤθελεν ὑποδείξει ἡ ἐπιτροπή τοῦ χωρίου πρός τόν σωματάρχην ϗ τούς ὁποίους θά ἐξοπλίσωσι ϗ ἀφήσωσι εἰς τό χωρίον ϗ ἐν ἀνάγκῃ νά προσκαλῶνται ϗ ἀποστέλλωνται, ὅπου τούς καλεῖ ἡ πατρίς ἄνευ ἀντιρρήσεως, ἔχοντες δέ ὑπ᾿ ὄψιν, ὅτι σήμερον παντοῦ ϗ δή ἐν Μακεδονίᾳ, τό χρῆμα δημιουργεῖ ϗ ἀνδρείαν ϗ αἴσθημα, πρέπει οἱ ἄνδρες οὗτοι νά πληρώνωνται τουλάχιστον μίαν λίραν κατά μῆνα. Νά ἐξευρεθῇ παραδειγματική τιμωρία τῶν ἀνδρῶν τούτων, ἐν περιπτώσει μή ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντός των ϗ τρόπος κατάλληλος τῆς ἐπιβολῆς τῆς τιμωρίας ταύτης.

Νά πληρώνωνται οἱ ὁδηγοί ταυτικά καλῶς ϗ οἱ μεταφέροντες τά γραμματά, διότι οἱ [illegible] δέν ἐκτελοῦν [illegible] τοιαύτην ἐργασίαν.

Νά σταλῶσι χρήματα εἰς τούς ἀρχηγούς καθώς καί εἰς τάς ἐπιτροπάς τῶν χωρίων, διά νά ἐξοδεύωσι διά τάς τοπικάς ἀνάγκας καί νά κατορθωθῇ νά ἐννοηθῇ ὑπ' αὐτῶν ὅτι ἐν περιπτώσει καταχρήσεως μόνον ἡ κρεμάλη των θά τά σηκώσῃ ὅλα. Νά στέλλωνται ταυτόχρονα χρήματα εἰς τήν μητέρα καί τά ὀρφανά τοῦ ἐκ Βλάτσης ἐθνομάρτυρος ἀδελφοῦ Ἰωάν. Μπουρμπαρᾶ, τοῦ ἀγρίως φονευθέντος κατόπιν μαρτυρικῶν βασάνων ὑπό τῶν Τούρκων, ἐπίσης χρήματα νά ἀποστέλλωνται καί εἰς τάς οἰκογενείας τῶν κρατουμένων εἰς τάς φυλακάς Μακεδόνων διά νά ἐνθαρρύνωνται οἱ ἄνθρωποι, ὥστε πᾶς τις νά ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του ὅτι ἐάν φονευθῇ καί ἀποθάνῃ εἰς τάς φυλακάς, ἡ οἰκογένειά του δέν θά δυστυχήσῃ.

Καί ἐπειδή κατ' ἐμήν γνώμην πᾶσα δρᾶσις ἐν Μακεδονίᾳ πρέπει νά στηριχθῇ ὄχι μόνον εἰς τό αἴσθημα ἀλλά καί ἐπί τοῦ χρήματος, ἔχοντες δέ ἐν νῷ τό γνωστόν (δεῖ χρημάτων κτλ.) πρέπει νά ἐξευρεθῇ τρόπος συλλογῆς χρημάτων πολλῶν ἐκ τε τοῦ ἐξωτερικοῦ καί τοῦ ἐσωτερικοῦ καί ἡ κατάλληλος χρῆσις αὐτῶν.

Νά ἐνεργηθοῦν ἀνακρίσεις διά τόν φόνον τοῦ ἐκ Καστορίας ὁπλαρχηγοῦ Ἀρ. Μαργαρίτου, τοῦ φονευθέντος κατόπιν λογομαχίας μετά τοῦ Βάρδα ὑπό τοῦ Παπαδράκου καί ἐπιτρόπου Ἀθ. Σιμαβούνου, καί ἐάν ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ φόνος ἔγινε δικαίως καί μέ τάς νομίμους διατυπώσεις, ἔχει καλῶς, ἄλλως νά τιμωρηθῶσι παραδειγματικῶς οἱ ἔνοχοι καί ταχέως πρίν ἤ συμβῇ κακόν ~~απο~~ ἀνεπανόρθωτον, διότι μεταξύ τῶν Μακεδόνων καί τῶν ἐκ Τοπουτων ἀνεφύησαν δυσαρέσκειαι, αἵτινες θά ἀποβῶσι εἰς ἐμφύλιον σπαραγμόν.

Νά ἐνεργηθῶσι ἀνακρίσεις διά τήν ἐν γένει διαγωγήν τοῦ Βάρδα, διότι πολλοί Μακεδόνες εἶναι δυσηρεστημένοι ἕνεκα τῆς συμπεριφορᾶς του πρός τούς οἰκείους καί τούς χωροφύλακας. Πρός τοῦτο νά ἐξετασθῶσι αἱ ἐπιτροπαί Ζελόβου, Βλάτσης,

Σιατίστης, Βογατσικοῦ καὶ Κορεστοῦ καὶ ἂν ἀποδειχθῇ ὁποῖος βίαιος, ἢ ἄδικος κτλ. ἂς ἀνακληθῇ τὸ ταχύτερον, διότι ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ἀποτελεῖται πρὸ πάντων καὶ ἐπὶ ἰδιαίτερον εἶδος [illegible]φορᾶς εἰς τοιαύτας ἐπιχειρήσεις.

Εἰς τὰ ἀποστελλόμενα σώματα νὰ προσκληθῶσι νὰ λάβωσι μέρος πάντες οἱ Μακεδόνες, οἱ δυνάμενοι νὰ ἀνθέξωσι εἰς τὴν συμπαραγωγίαν καὶ τὰς ταλαιπωρίας, καὶ τοιοῦτοι εἶνε ἀξιόλογοι ἄλλως τε εἶνε καὶ χρήσιμοι, διότι πολλοὶ θὰ γνωρίζωσι τὰ μέρη, θὰ ἐνθαρρύνωνται δὲ καὶ οἱ κάτοικοι, διότι θὰ βλέπωσι γνωστοὺς ἀνθρώπους, καὶ θὰ προσελκύωσι καὶ ἄλλους. Οὕτω τὸ ζήτημα θὰ γείνῃ τοπικόν καὶ ἂν ποτε συλληφθῶσιν αἰχμάλωτοι, θὰ ἀποδειχθῇ ὅτι εἶνε Μακεδόνες καὶ ὄχι Κρῆτες· οὕτω δὲ ἀφαιροῦμεν τὰ ὅπλα ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μας γίνοντας εἰς τὴν Εὐρώπην. Τί ζητεῖ ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν, ἀφοῦ Ἕλληνες Μακεδόνες δὲν ὑπάρχουσι; Οἱ αἰχμάλωτοι πρέπει νὰ διδαχθῶσι νὰ ὑποστηρίζωσι μὲ τὸ θάρρος τῶν * τὰς Τουρκικὰς ἀρχάς καὶ ἐν γένει πάντας τοὺς ἀκούοντας αὐτοὺς ὁμολογοῦντες ὅτι εἶνε Μακεδόνες καὶ ὅτι δὲν θὰ ἀφήσωσιν ἀτιμωρήτους τὰς δολοφονίας τῶν Βουλγάρων καὶ τὰ παρόμοια.

Πρόσεχε τὰ δόντια εἰς ὅσους τοὺς ἐπιφέρης με
ὅταν θὰ ἐπιστρέψης καὶ πάρης 2. γράμματα φάρμα-
κα διὰ τὰ δόντια. Πλατεία Ὁμονοίας. Ἁγ. Κωνσταντίνου
Ἀρ. 1.

Κωνστ. Παπα-Κωνσταντίνου

Οἰκονόμος

57

Ἀθῆναι

ἐκ Νερέτης Μακεδονίας

Ἀξιοσέπτε Κε Νικολάκη. χαίρε. εκ Αθήνας.
Μάθετε ὅτι ἡ Μοναστηρίου σας ἔφτειξε μίαν
εισφορὴν πρὸς τὸν Κυρίο. καὶ ζητήσετε αὐτήν
Τὰ νεότερα ἀπὸ ἐδῶ τὰ ἴδια οἱ Βουλγ. ἄμα
εὕρουν καιρὸν τὸ κανένα Ὀρθόδ. ὑποστηρικτὴ
τὸν καθαιρέσουν αὐτὰ ἀντὶ ἀμέσως εἰς τὸν
χωρικοὺς ἐξω — συγγνώμην σας ἔγραψα διὰ τὸ
διαβατήριον ἐμάθαμεν ὅτι δὲν εβγάζετε διαβα
ἂν ἔχετε ἄδεια ἐκ Θεσσαλονίκης μὲ τὸν ὑποχρ
αὐτοῦ διότι ἡ Κυβέρν. ἐδῶ σε ἔχει διὰ ὕποπτον πρ
φίλος σου ἔφυγες. ἄνευ διαβατηρίου

Ἀπ. 16 Ἀπρ.

Ἐξοχώτατε!

Ζητῶ συγγνώμην διά τήν μακράν σιωπήν μου, ἥτις προῆλθε ἕνεκα τῶν πολλῶν μου φροντίδων κ(αί) βασάνων ἅτινα ὑπέφερα τό μέν ἕνεκα τῶν οἰκονομικῶν στενοχωριῶν εἰς τάς ὁποίας διηνεκῶς εὑρίσκομαι διά νά συντηρήσω πενταμελῆ οἰκογένειαν ἐκ τοῦ ἐλαχίστου μισθοῦ τοῦ ὁποίου ἀπολαμβάνω ἐκ τῆς ἐνορίας μου, τό δέ ἕνεκα τῶν φοβερῶν διωγμῶν οὓς ὑπέστημεν κ(αί) τῆς σχεδόν παντελοῦς ἐξοντώσεως τῆς ἐν τῷ χωρίῳ μου οἰκογενείας μου ὑπό τῶν φοβερῶν τεράτων ἐκείνων τῶν ὁποίων δέν ἐγέννησεν ἡ φύσις. Τρεῖς κατοικίαι τῶν ἀδελφῶν μου καί ἐμοῦ καί ἄλλαι δύο τῶν ἐξαδέλφων μου ἐγένοντο παρανάλωμα τοῦ πυρός μετά τῶν ἐπίπλων κ(αί) παντός ὅ,τι εὑρίσκετο ἐν αὐταῖς τοῦ παρελθόντος ἔτους 1905. Αὐγούστου 5ῃ.

Τήν 25ην δέ παρελθόντος 4. ἕτερα μέλη τῆς οἰκογενείας μου ὑπέστησαν τόν μαρτυρικόν θάνατον ὑπό τῶν ἀγρίων τοῦ Κρούμου ἀπογόνων ὡς ἐγράφη ἐν τῇ ἐπιστολῇ τοῦ ἀδελφοῦ μου.

Ἐξέθηκα τά πάντα εἰς τήν Α. Θ. Παναγιότητα ἥτις ἐλυπήθη σφόδρα διά ταῦτα καί ἔδωκε δέ κ(αί) βοήθειαν μέρος ἣν ἔπεμψα εἰς τάς ἀπορφανισθείσας οἰκογενείας πρός προσωρινήν ἀνακούφισιν.

Τοιαῦτα εἶναι τά φοβερά μαρτύρια τά ὁποῖα ὑφιστάμεθα, ἴδε δέ ταῦτα τά ἀπό τρίτου τά δείγματα τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς ἀτυχοῦς Πατρίδος μας.

Ἀγνοῶ περί τοῦ φίλου μας Ν. Π. τί γίνεται;

Τά σέβη μας ἐκ μέρους τῆς οἰκογενείας μου —

Ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 9ῃ Ἀπριλίου 1906.

Ὁ Ὑμέτ. γνωστός ἀδελφός σας ἀσπάζομαι

Ἐν Φλωρίνῃ τῇ 30ῃ Αὐγούστου 1906.

Ἀγαπητὲ ἀδελφὲ Παπᾶ Κυριακίδη.

Εἰς Κωνσταντινούπολιν

Μὲ τρέμουσαν χεῖρα ἀναλαμβάνω καὶ χαράσσω ἐν ὀλίγοις τὰς λυπηράς ἐκ τοῦ πολυθρηνήτου χωρίου ~~μας~~ Νερέτ.

Καὶ γνωστοποιῶ ὑμῖν δηλ. μαρτυρικὸν θάνατον ὅμοιον τοῦ μακαρίτου ~~πατρός μας~~ [Παπα Καραγιάννη] ὃν ὑπέστησαν καὶ ἕτεροι τέσσαρες ἐθνομάρτυρες συγγενεῖς μας πάλιν παραδοθέντες ζωντανοὶ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀνάνδρων καὶ ~~κακούργων~~ δολοφόνων Βουλγάρων.

Οἱ τέσσαρες οὗτοι ἀγαπητὲ εἶναι οἱ ἑξῆς. Ὁ Παπᾶ Γιάννης, ὁ Μιχαὴλ Γεωργίου, ὁ Φίλιππος Ἀναστασίου, καὶ Χρῆστος Φιλίππου.

Ἡ δὲ δολοφονία των ἐγένετο ἐν τῷ τόπῳ ὡς ἑξῆς· τὴν παρελθοῦσαν 25ην Αὐγ. Παρασκευὴν ἐστάλη ὑπὸ τῶν ῥηθέντων κακούργων ἐπιστολὴ ἑλληνικὴ συντεταγμένη πρὸς τὸν Π. Γιάννη γράφουσα πρὸς αὐτὸν ὅπως παραλάβῃ καὶ τοὺς λοιποὺς ἐπιτρόπους ἐκ τοῦ χωρίου καὶ ἔλθῃ εἰς τὸ βουνὸ πρὸς συνάντησιν ἑλλην. [φίλων] συμμορίας δῆθεν κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ὁ παπᾶς ὁ δυστυχὴς οὗτος παρέλαβεν τοὺς τρεῖς λοιποὺς καὶ ἔτρεξεν ἀμέσως πρὸς τὸ ὡρισμένον ἤδη μέρος τῆς συναντήσεως καὶ παρεδόθησαν ἅπαντες ἀκουσίως εἰς τὴν διάθεσιν τῶν κακούργων καὶ αἱμοβόρων τούτων Βουλγάρων.

Τὰ μαρτύρια καὶ βάσανα ἅτινα ὑπέστησαν ἀγαπητὲ νομίζω οὐδεὶς δύναται νὰ τὰ ἐννοήσῃ, καὶ μὲ ὅλα ταῦτα ἐπειδὴ ἤμην αὐτόπτης μάρτυς [τοῦ τόσον κακοῦ γεγονότος] σᾶς παριστάνω ἐν ὀλίγοις τὸν τρόπον τῆς φοβερᾶς σφαγῆς των, ἡ σφαγὴ ἐγένετο ἐκεῖ [illegible] εἰς τὸ χωράφι (Στοβαίνοκη)

Ὁ Π. Γιάννης ἐξάδελφός μας ὑπέστη τὰ ἑξῆς βάσανα. Ἔκοψαν τὰ αὐτιά, τὴν μύτην του, ἔβγαλαν τὰ μάτια του, τοὺς

Σημ. ἀναγνώσατε τὸ ἀπόσπασμα τῆς ἐπιστολῆς τὸ ὁποῖον γράφει ὁ ἀδελφὸς πρὸς τὴν [illegible] διὰ τὰ [illegible] τῶν συγγενῶν μας.

μάχαιρας, τά γένεια, τό κρανίον του τό ἤνοιξαν πέρα πέρα ἔκοψαν τόν λαιμόν του, εἰς τοῦ στήθους καί εἰς τῆς ράχεως εἶχε 18. μαχαίρας (τραύματα δια) καί τελευταῖον εἰς βαθεῖα πληγή ἐχώρισεν τό στῆθος ἀπό τήν κοιλίαν του εἰς δύο καί ἐξῆλθον ἅπαντα τά ἐντός τοῦ σώματος, ἔντερα, ἥπατα, καί πνεύμονες, τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ μαρτυρικός θάνατος τοῦ ἀειμνήστου μάρτυρος Π. Γιάννη.

Ὁ μετ' αὐτόν ὑπέστη μεγαλυτέρας βασάνους ἦτο ὁ ἐπίτροπος Ἐλαδ. Μιχαήλ ὅστις ἔφερεν εἰς ὅλον τοῦ τό σῶμα τεσσαράκοντα (τραύματα δια) μαχαίρας. Ὁ δέ γαμβρός μας Φίλιππος, καί Χρῆστος ἐσφάγησαν περί τόν λαιμόν ἀπαραλλάκτως ὡς τά πρόβατα σφάζουν, μόνον ὁ Φίλιππος εἶχεν 8. μαχ. (τραύματα δια) εἰς τοῦ σώματος, ὁ δέ Χρῆστος οὐδέ μίαν (ἄλλο), καί τά πτώματα εὑρέθησαν μέχρις τήν 27ην Κυριακή πρωΐ, ὁπότε καί ἡμεῖς ἀπ' ἐδῶ ἐστείλαμεν καί τοῖ ἐθάψαμεν εἰς τήν μικράν ἐκκλησίαν τήν Δευτέραν.

Ἀμέσως δέ τήν μεθ' ἐπομένην ἡμέραν οἱ ἴδιοι κακοῦργοι μετέβησαν ἔξω τοῦ χωρίου Πισοδέρι, καί διά τοῦ ἰδίου τρόπου δολίως ἐφόνευσαν τόν γενναῖον μακαρίτην Π. Σταῦρον, μέ δύο φίλους ἀλλ' αὐτοί κατώρθωσαν διέφυγον.

Αὐτά εἶνε λοιπόν τά λαβόντα χώραν ἐσχάτως εἰς τό χωρίον μας Νερέτη εἰς τό ὁποῖον εὑρίσκετο τά μεταξύ ὡς διδάσκαλος, ὡς καί τώρα ἀκόμη διατελῶ ἐπιμόνως τά μεταξύ μέ μισθόν [illegible] καί οὐχί ὡς μή ὑπάρχων ὁ Ἀγ. Καστορίας δηλ. 25. λίρ. φανερά τά θυσιάσω τήν ζωήν μου.

Ὡς ἐκ τούτου εἶμαι εἰς μεγάλην στενοχωρίαν καί ἀπελπισίαν μή γνωρίζων τί τά ἀποφασίσω τί πράξω, ἀφ' ἑτέρου ἔχω καί ἔξοδα πολλά καί κανείς δέν ἔχει τά φροντίσει περί ἡμῶν· ἕτερον δέ μή ἔχων τά σᾶς γράψω·

Τήν σεβαστήν Μητέρα ἀσπάζομαι τήν δεξιάν της, ὡς καί τῆς Πρεσβυτέρας ὑμῶν τό [illegible] μου γονυκλινῶς τά προσφιλῆ τέκνα σας, καί ἀδελφόν μας [illegible]

Διατελῶ ἀγαπητῷ σας ἀδελφός Ἀναστ. Π. [illegible] τήν δεξιάν

(μή ἔχων καί [illegible] ἡμῶν καί τοῦ [illegible] τά ὀνόματα)

Σ. Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

59

Σ.Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Ἐξοχώτατε,

Μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως καὶ χαρᾶς ἐχαιρέτησα τὴν ἐνταῦθα ἄφιξιν τοῦ πατρα[illegible]τος υἱοῦ ὑμῶν κ. Ἰωάννου.

Ἐγὼ ὀφείλων μεγάλην εὐγνωμοσύνην τόσον πρὸς ἐκεῖνον ὅσον καὶ πρὸς Ὑμᾶς διὰ τὴν μεγάλην προστασίαν καὶ ὑποστήριξιν ἣν παρέσχε μοι ἅπασα ἡ ὑμετέρα εὐγενὴς οἰκογένεια μετ' ἰδιαιτέρας χαρᾶς ἐχαιρέτησα τὸν ἐν τῇ ἐνταῦθα Βασιλικῇ Ἑλληνικῇ Πρεσβείᾳ διορισμὸν αὐτοῦ.

Μοὶ ἐδόθη οὕτω ἡ εὐκαιρία νὰ διαβεβαιώσω δι' αὐτοῦ πρὸς ὑμᾶς εἰς τὴν Οἰκογένειαν σας τὰς ἐγκαρδίους εὐχάς μου ὑπὲρ τῆς ὑγείας κ' εὐτυχίας της.

Παρακαλῶ ὑμᾶς εὐαρεστηθῆτε ἵνα ἐνίοτε λαμβάνητε τὸν κόπον νὰ γράφητε καὶ πρὸς ἐμὲ διαβεβαιῶ ὑμᾶς ὅτι ἐν ταῖς πρὸς τὸν Ὕψιστον δεήσεσί μου δὲν παύω νὰ μνημονεύω τῶν ὀνομάτων τῆς τόσον εὐεργετησάσης με οἰκογενείας ὑμῶν.

Ἐν Κων/πόλει τῇ 28ῃ Ἰαν. 1907. — Διατελῶ ὁ ὑμέτερος

Οἰκονόμος Κωνσταντῖνος ἐκ Ν. [illegible]

13/10/1909 6ο

Σ.Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Ἐξοχώτατε Κύριε Στέφανε Δραγούμη

εἰς Ἀθήνας.

Ἐγκαίρως ἐλάβομεν τήν ἀπό 16 παρελθόντος μηνός ἐπιστολήν τῆς Ὑμετέρας Ἐξοχότητος. Εὐχαριστοῦντες θερμῶς Ὑμᾶς, διότι εἴχετε τήν εὐγενῆ καλωσύνην ὥστε ἐν μέσῳ τόσων μεγάλων καί σοβαρῶν ἀσχολιῶν νά ἐνθυμηθῆτε καί ἡμᾶς τούς ἐλαχίστους συμπατριώτας Σας, δηλοῦμεν ἀπαντητικῶς ὅτι κατ' ἐντολήν Σας ἀμέσως καί ἀσφαλῶς ἐνεχειρίσαμεν τό ἑκατόν (100) δράχμων ποσόν πρός τήν ταλαίπωρον σύζυγον τοῦ δυστυχοῦς Ἠλία Παππᾶ Ἀναστασίου.

Συγχαίρομεν τήν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα διά τήν εὐγενῆ, φιλάνθρωπον καί πατριωτικωτάτην ταύτην πρᾶξιν, ὡς καί διά τήν ἐπαξίαν προαγωγήν τοῦ ἀγαπητοῦ Σας υἱοῦ Ἰωάννου καί εὐχόμεθα ὅπως ὁ Ὕψιστος χαρίζῃ πρός Ὑμᾶς καί πρός ἅπασαν τήν ἐρίτιμον Ὑμῶν οἰκογένειαν ὑγείαν καί εὐτυχίαν ἐν παντί.

Ἐν Ἰσπάλοις δὲ παραμένοντες ὑμᾶς ἐνα μὴ ποιῶμεν ἀγωνιῶντες καὶ προσδοκῶντες ἡμᾶς, διαλεγόμενοι μετὰ τῆν προσοικοῦσαν ἀφ' ὑμῶν ἀσφάλειαν εἰς τὸ παραυτίκα.

Ἐν Πέραν Κωνσταντινουπόλεως τῇ 13ῃ Ὀκτωβρίου 1909.

Τῆς ὑμετέρας ἐξοχότητος,
ταπεινὸς καὶ ἀγαπητὸς συμπολίτης,
Ἀντώνιος Κ. Παπαδόπουλος

13/4/1914

61

Σεβαστέ μου κ=ε Σ. Φραγκίμη

Εις Άθήνας

Θὰ εἴδατε εἰς τὸ "Ἔμπρός" τῆς 8ης ἕνα ἀπεγράφημα ἐκ Βερολίνου περὶ τῶν καπουργιῶν τῶν ἀγγλων ἐν Κορυδαλλῷ ὅσα ἐπεγράφησεν ὁ ἀνταποκριτὴς τοῦ "Ἔμπρός" ἦσαν μία ἀγγλρὰ εἰκών.

Ἡ Σεβ. Κυβέρνησις ἐκ τοῦ ἀπεγραφήματος φαίνεται ὅτι ἀπαίτησεν παρ' ἡμῶν ἐπεγράφησεν πρὸς τὸν Νομάρχην μας ὅπως ἐξετάσῃ ἂν τὰ γραφόμενα εἰς τὸ "Ἔμπρός" ἦσαν ἀληθῆ, δυστυχῶς ἀπεδείχθη ὅτι ὅσα ἔγραφε τὸ "Ἔμπρός" κατὰ 50 τοῖς % ἐγράφησαν ὑπὸ ἡμῶν.

Ὅσον ἀπομακρύνομεν πρὸς τὸν

ἄνοιξιν τόσον περισσότερον φαίνονται τά συμπτώματα τῆς Τουρκοβουλγαρικῆς ἐνεργείας, ὅπως λέγουν τά γράμματα οἱ διά τά μέρη μας κομιτατζῆδες μέσον ἀγωνίας θά ἔλθουν, ἐνῷ οἱ ἐχθροί μας μέ πᾶν μέσον θέλουν νά μας πολεμήσουν, καί ἡμεῖς τά ὄργανα τῆς ἐξουσίας παντοιοτρόπως ὑποβοηθοῦμεν τούς ἐχθρούς μας εἰς τό ἔργον των, οἱ πολῖται καλοῦνται βούλγαροι καί ἐγγράφως, ἀφορίζονται παρανόμως, οἱ στρατιῶται σχεδόν γενικῶς ὀνομάζονται βούλγαροι, ἴσως καί αὐτή εἶναι μία αἰτία ὅπου λιποτακτοῦν, ἀρκετοί δέ στρατιῶται βουλγαρίζοντες ἔχουν λιποτακτήσει, καί γράμματα συνελήφθησαν ὅπου συνεννοοῦνται.

εἰς τὸ ἐσώτερον ἱεράκιον θὰ εἰσέλθῃ εἰς δύο σημεῖα συμπαρέχα μὲ τὸ μονοπάτιον εἰς τὸ ἄνω σημεῖον, ὅπου ἡ βουλγαρία δὲν θὰ μείνῃ πόντος δημ. δὲν θὰ ἀφίσῃ τὰ μέρη αὐτά, τὸ δεύτερον σημεῖον καὶ ἱστορικὸν μέρος ἡ Μακεδονία διὰ ὅλης Μακεδόνας. —

Διάγω μετὰ σεβασμοῦ.

Νικόλαος Α. Πύρζας

Ἐν Φλωρίνῃ
τῇ 13 Ἀπριλίου
1914.

28/12/14

Σεβαστέ μοι κ. Σ. Δραγούμη

Εἰς Ἀθήνας

Πολλάκις μοι ἐδόθη ἀφορμὴ νὰ σᾶς γράψω ἀλλὰ αἱ δουλαί μου ἐργασίαι καὶ τὰ συνεχῆ ταξείδια δὲν μοὶ ἐπέτρεψαν νὰ σᾶς γράψω. Ἀφ' ἡμερῶν εἶδον εἰς τὸν ἐγχώριον τύπον νὰ γίνηται λόγος περὶ τοῦ κ. Ἴων καὶ τοῦ κ. Μπούρα ὡς μέλλοντες νὰ ἀναχωρήσουν εἰς τὴν ἀγαπητὴ χώραν τῶν Μακεδόνων καὶ νὰ ἀρχίσουν τὰς ἀρχηγίας. Ἐσυλλογίσθην μετὰ χαρᾶς ὑπὲρ τῶν Μακεδόνων. Δυστυχῶς ἠρώτησα, δὲν ἐγνώρισα ἄμως ἂν νὰ τοὺς ἀφαντόνω. Ἐὰν τοῦτο ἀληθεύῃ, μόνον καρτέρι ἀπὸ τοῦδε νὰ παρευρίσκωμαι τὸ ἔδαφος, κατὰ τὴν ταπεινήν μου γνώμην.

Ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τοῦδε φρονήσει· ἴσως ἔχει ἔμθη εἰς συνετόπον· ἴσως δὲ καὶ ἐγκληματικὰς πράξεις φρὸς τὸ συμφέρον τοῦτον. Ἡ Κυβέρνησις ἐπέβαλε φόρον ἐπὶ τοῦδε-

ματος διά τό τρέχον έτος 1914, καί εις ημάς τούς Πράκτορας μεταναστεύσεως. Τό παρελθόν έτος ο κ. Μαυρουδής, ο Νομάρχης Φλωρίνης εσύστησεν εις ημάς τούς πράκτορας διά λόγους εθνικούς νά μή στέλλωμεν Φλωρινιώτας εις Αμερικήν, ο διάδοχός του κ. Σκουρώτης μάς επανέλαβε νά μή στέλλωμεν εις Αμερικήν, ο Διευθυντής της Αστυνομίας κ. Γιαννακάκος μάς απηγόρευσε νά στέλλωμεν εις Αμερικήν· μάλιστα καί τάς ταμπέλας απηγόρευσεν, από μερικά μαγαζειά τά κατέβασε, αφού καί τό επάγγελμα αυτό τό εχαρακτήρισεν όχι έντιμον· ο κ. Καραμιούνης μάς απηγόρευσε νά στέλλωμεν εις Αμερικήν. ο κ. εισαγγελεύς μάς ήλεγξε καί μάς εσύστησε νά μή στέλλωμεν εις Αμερικήν επιβάτας· καί όμως τά χωριά ηρημώθησαν καί οι περισσότεροι έφυγαν εις την Αμερικήν καί τούτο βεβαίως πάντοτε εν γνώσει των αστυνομικών οργάνων καί μέσω Πειραιώς.

Καί τώρα όπου μάς εζήτησαν τόν φόρον επιτηδεύματος, μετέβημεν εις τόν Νομάρχην κ. Φιλήτα καί τόν είπαμεν

ἀφοῦ Νομαρχία, Ἀστυνομία καὶ Εἰσαγγελία μας ἀπηγόρευσαν νὰ ἐξασκῶμεν τὸ ἐπάγγελμα διότι μᾶς ζητοῦν φόρον ἐπιτηδεύματος· ὁ κ. Νομάρχης μᾶς ἀπήντησεν ὅτι δὲν δύναται τίποτε νὰ μᾶς κάμῃ· μᾶς προσέθεσεν ὅτι αὐτοὶ γνωρίζει ὅτι καθ' ἑκάστην φεύγουν διὰ τὴν Ἀμερικήν, ἠναγκάσθην νὰ τοῦ ἀπαντήσω ὅτι ἡ Κυβέρνησις γνωρίζει τοὺς φεύγοντ. Τὴν ἐπιοῦσαν μετέβημεν εἰς τὸν Εἰσαγγελέα καὶ παρεπονέθημεν· μᾶς εἶπεν, ἀφοῦ δὲν ἐστείλατε, νὰ ἀναφερθοῦμεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον καὶ θ' ἀπαλλαχθοῦμεν τοῦ φόρου.

Περὶ τούτου λαμβάνω ἀφορμὴν ἐκ μιᾶς ἐπιστολῆς τοῦ κοινοῦ μας γνωστοῦ κ. Ν. Καζαφρύλη, ὅστις μοῦ γράφει περὶ τῶν παθῶν τῶν Βουλγάρων καὶ μοῦ ἐνισχύει τὴν ἰδέαν ὅτι οἱ ἐκ συστήματος ἀναχωροῦντες εἰς Ἀμερικὴν ἀπὸ τὰ μέρη μας φεύγουν ὑποκινούμενοι ἀπὸ κάποιαν ἀόρατον ἐνέργειαν διότι πληρόνουν διπλοῦν ναῦλον. Ἀληθῶς καὶ ἐπὶ Τουρκιάς ἐπλήρωναν

οἱ μεταβαίνοντες στρατιῶται εἰς Ἀμερικήν, ἀλλ᾽ ὅτι ἔφυγον τὴν Τουρκικὴν στρατολογίαν καὶ ἐργασίαι ὑπῆρχον ἐν Ἀμερικῇ, τώρα ὅμως ἀλλ᾽ ὅτι ἐργασίαι δὲν ὑπάρχουν, λόγῳ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, ἀλλὰ καὶ τὸ μέλλον μαῦρον φαίνεται, διότι ὁ πόλεμος δὲν φαίνεται τέλος, δὲν πρέπει νὰ εἶναι καὶ πολὺ σοφὸς κανεὶς διὰ νὰ διακρίνῃ, ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχῃ κάποια ἐνέργεια· εἰς τοὺς ἁρμοδίους ἐμμέσως καὶ ἀμέσως ὑποδειχθῇ ὅτι τὰ ἀποτελέσματα δὲν θὰ εἶναι εὐχάριστα ἀπὸ τὴν τόσον ἀθρόαν συρροὴν εἰς Ἀμερικήν.

Σᾶς ἐσωκλείω καὶ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ κ. Ν. Καλαφάτη νὰ τὴν ἰδῆτε· διὰ νὰ μὴ σᾶς κουράσω σᾶς σημειώνω διὰ γραμμῆς τὰ περὶ Ἀμερικῆς.

Δὲν πρόκειται βεβαίως ν᾽ ἀπαλλαχθοῦμεν ἀπὸ 50–100 δρ. ἀλλὰ πρόκειται περὶ ἐθνικῆς ζημίας καὶ δὴ διὰ τὸ μέλλον. Διατὶ ἀφοῦ πληρώσῃ κανεὶς 20–30 δρ. φόρον, πρέπει διπλὰ νὰ χάσῃ εἰς κάποιαν

καί μεροκάματα εἰς ὅλον νά πάρῃ σειράν νά
πληρώσῃ, ἀπό τήν ἀνεπάρκειαν ὑπαλληλίας τῆς
ἐφορίας. Διά νά πάρῃ τις ἕνα χαρτόσημον θέλει
βασιλικά ἔξοδα. μ.μ. δέν ἀκούονται· πληρωμαί δέν
γίνονται κ.τ.λ. ...... ἔρχονται ἄνθρωποι ἀπό 8-
10 ὥρας μακράν· ἴσως φεύγουν καί αὐτοί χωρίς
νά πληρώσουν, μή δυνάμενοι νά ἐμφανισθοῦν
ἐνώπιον τοῦ κ. Ἐφόρου.

Ἐπειδή ἀργοί παρεπονέθησαν εἰς τόν
ἐνταῦθα ἐμπορικόν Σύλλογον, ἐνῷ ὑπάρχει βα-
σιλικόν διάταγμα διατί ὁ ἐκτελῶν χρέη ἐφό-
ρου δέν δέχεται τό 1/4 τοῦ φόρου ἐπιτηδεύματος
παρά ζητεῖ τό ὅλον, μετέβη ἐπιτροπή ἐκλεγεῖσα
ὑπό τοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου νά παρακαλέσῃ τόν
κ. Ἔφορον· ὁ κ. Ἔφορος ἐμπιστευτικῶς τοῖς ἀπήν-
τησεν ὅτι ἔχει ἰδιαιτέραν διαταγήν νά εἰσπρά-
ξῃ τό ὅλον· ἀφοῦ τό ἔθνος ἔχει χρηματικήν ἀ-

χάριν, διότι δέν κάμνει ἀναρμοστικόν δάνειον;

Ἐπί Τουρκοκρατίας σπανίως κανείς ἤκουε βουλγαρικά εἰς τάς ὁδούς καί τήν ἀγοράν καί τώρα ἐπί ἑλληνικῆς Διοικήσεως ὄχι μόνον εἰς εὐρύ κλίμακα ἀκούει τις νά ὁμιλῆται ἡ βουλγαρική ἀλλά καί εἰς τά ὡς μή ὤφελε ὑπάρχοντα σχολεῖα ἀκούεται ἡ βουλγαρική. Ἐκφράζεται μία ἀπορία, Σεβαστέ μοι κ. Δραγούμη μήπως δέν εἶναι στερεά ἡ ἑλληνική Διοίκησις εἰς τάς Νέας χώρας καί δι' ὅσας βλέπομεν παρανομίας τῶν ἀρχῶν καί εἰς τόν ἐγχώριον Τύπον δημοσιευόμενα.—

Καί ἐνταῦθα ἔχουν καταχωρήσει εἰς τούς ἐκλογικούς καταλόγους τόν Δεσπότην τούς παπάδες, τόν πρόεδρον τοῦ δικαστηρίου κ.τ.λ.). Σᾶς βεβαιῶ, σεβαστέ μου, κ.

Φρονοῦμεν οἱ δημοσιογράφοι ἐχθροί τῆς πατρίδος μας ἐργάζονται συστηματικῶς καί διαφοροτρόπως. Ἔχων εἰς Ὑμᾶς τό θάρρος καί πεποίθησιν ὅτι δι' Ὑμῶν θά εἰσακουσθῇ ἡ τοιαύτη φωνή μου ἀναγκάζομαι νά διαταράξω τήν ἡσυχίαν σας.

Ἐν Φλωρίνῃ τῇ 28 Δεκεμβρίου 1914

Διατελῶ μετά σεβασμοῦ

Νικόλαος Πύρζας

Ἡ ὑποσημείωσις εἶναι τοῦ Πασᾶ Σταύρου·

63

Ἀγαπητέ μοι,

Διὰ τῆς παρούσης μου ἀγγέλλω ὑμῖν τὸ αἴσιον τῆς ὑγείας ἡμῶν, ὅπερ καὶ παρ' ὑμῶν ἐπιθυμοῦμεν. Πληροφοροῦμαι περὶ τοῦ Βλάγκα ἢ καὶ περὶ τοῦ Σπιθουνδῆ τὸ μέρος νὰ μὴ τὸ εὑρίσωμεν καινόν, περὶ τούτου μὴ στενοχωρεῖσθε, διότι καθ' ἑκάστην ἐκεῖ εἶμαι.

Μάθετε ὅτι εἰς τὸ χωρίον Μπέλο ὑπῆγε με 30 ὀπαδοὺς ὁ Λέκος ἀπὸ τὰ Βοδενά καὶ ἠνάγκασεν ὅλους τοὺς χωρικοὺς νὰ γίνωσι σχισματικοί, καὶ μάλιστα ὑπῆγε καὶ Βουλγαροδιδάσκαλος.

Εἰς τὸ χωρίον Κρασότσια τὴν 26ην Φεβρουαρίου ὑπῆγαν κάμποσοι κομιτᾶται, καὶ εἰς τὰ παράθυρα τῆς οἰκίας τοῦ Κοδζάμπασι Μῆτρε ἔρριψαν κατ' αὐτῆς δύο σφαίρας· ἐνῶ δὲ ἐβγῆκεν αὐτὸς νὰ ἴδῃ ποῖοι εἶναι ἐπυροβόλησαν καὶ ἐναντίον του δύο φορές, ἀλλὰ δὲν τὸν ἐπέτυχον.

Τὸ χωρίον Χαϊσάνοβο ἔγινεν ὅλο σχισματικὸ μὴ ἐξαιρουμένου οὐδὲ αὐτοῦ τοῦ Ἑλληνοδιδασκάλου. Περὶ τοῦ μισθοῦ μου τί νὰ κάμω;

Πληροφορούμεθα παρά του Ι. Κ. Σ. ότι τό χωρί-
ον Γορνίτσοβον καθ' εκάστην εσπέραν μεταβαί-
νουσιν οι Κομιτάται· Μάλιστα δε μίαν εσπέραν
τόν Κοθλάμπεισιν Στέφο και τον Παπαβασίλειον
μέ τό σπαθί στό χέρι τούς ηνάγκασαν νά υπογράψωσι
την αναφοράν· αλλ' εκείνοι αντεστάθησαν γενναίως.

Πληροφορούμεθα ότι ο εκ του χωρίου Κόσινετσ
Γεώργιος Παπαδόπουλος μέ 60 οπαδούς υπήγεν
εις την Αλβανίαν, διά νά εξεγείρη τά πνεύματα κατά
της Τουρκίας.

Πληροφορούμεθα ότι την 2αν Μαρτίου εν τη
ορεινή Μοναστηρίου εδραπέτευσαν 36 οπαδοί του
Βουλγαρικού Κομιτ. μεταξύ των οποίων κατατάσσεται
και ο εκ Φλωρίνης Κώτσου Πιπέρκα.

Την 2αν Μαρτίου ήλθεν ενταύθα ο Πρόξενος Μοναστηρίου
κ. Καλλέργης μετά του κ. Ι. Δραγούμη, και συνέστησαν
επιτροπήν πρός διανομήν του εράνου· Τό ποσόν
ανέρχεται εις 100 λιρών· Ταμίαν διώρισαν τον Γά-
σε, επιτρόπους δε τον Θ. Πέρλαν, Αναστάσιον Λούκιτσ, Κων-
σταντίνον Τζιου· γραμματέα τον Γ. Λοιπά:
Περί του ρεβολίου του Ι. Κ. Σ. νά απεντείνητε

Σας ασπαζόμεθα

Οι αδελφοί σας

Ἐξοχώτατε Κε Ἀδελφέ
εἰς Ἀθήνας

Λαμβάνω θάῤῥος ἵνα εἰδοποιήσω τήν Ὑμετ. Ἐξοχ. μερικάς
πληροφορίας περί τῶν Βουλγάρων, οἱ ὁποῖοι ἐξακολουθοῦν τάς
κακουργίας των. Τήν 21ην τρέχοντος μηνός ἐχάθη εἷς
ἄνθρωπος Ὀρθ. ἐκ τοῦ χωρίου Βέρμπενι πλησίον τῆς Φλωρίνης
ἀπέχων 1½ ὥραν διάστημα ὀνομ. Ἀλέξος Τρόσδης, ἀναχωρίσας
διά τό πλησίον αὐτοῦ χωρίον Ποπόζιανι διάστημα ½ ὥρ. καί ἔ-
μεινεν ἔκτοτε ἄφαντος δέν εὑρέθη.
Ἕτερον εἰς τό χωρίον μας κατά τάς 5-6. Αὐγ. εἰσελθόντες
οἱ Κομ. εἰς τήν οἰκίαν τοῦ Πενθεροῦ μου 3ην τῆς νυκτός.(Τουρκ.)
δέσαντες αὐτόν νά τούς δώσῃ (50. λίρ.) ὁ δυστυχής μή ἔχων τί
νά τούς δώσῃ πτωχός πάρα πολύ, ὅμως προδοθείς ὑπό τῶν
ἐχθρῶν ὅτι ἔχει μέ ὀλίγον ἔλειψεν νά κινδυνεύσῃ ἡ ζωή του, ἐ-
ναντιοσθέντες μέ τόν εἶπαν ἄν δέν δίδῃ χρήμ. νά ἑτοιμασθῇ κα-
ζάνι τους ὅπως ἐκάμανεν ἀμέσως. Λύσαντες τάς λόγχας εἰς
τά ὅπλα μέ τόν ἐπλήγωσαν εἰς τόν πόδα ἀλλ᾽ ὄχι πολύ, Τότε
ἰδών ἡ σύζυγός του ὅτι θά τόν χαλάσουν, ἐζήτησεν ἄδειαν νά
ἐξέλθῃ εἰς τούς γειτόνους, ὅτι θά δυνηθῇ νά δανεισθῇ διά νά γλυ-
τώσῃ τήν ζωήν του· ὅλοι χωριανοί εὐγνωμῶν παρευρισκομένων πολ-
λάκις ἔκαμον (10) εἰκοσάφρ. βοήθειαν μέ τούς τά ἔδωσεν μέ
γλυτώσῃ ἡ ζωή του, τόν διέταξαν νά ἀκούῃ τόν (δεῖνα) ἀρχ.
Βουλγ. ὅτι θά τόν διατάξῃ μέ ὄχι τόν γαμβρόν σου τόν προδότην
διότι μέ αὐτούς 5. χωριανούς σου θά τούς βρῇς ὥρα ἐλεεινούς.
Τοιαῦτα μέ ἄλλα πολλά ὑποφέρουν οἱ χωριανοί ἀπόρως.

ὁ γνωστός —

Ι. Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Ἀξιότιμον Κ. Ν. Δ.

εἰς Ἀθήνας

Μετά τά περί τῆς ὑγείας σου [illegible] ἔρχομαι προάγω-
μαι νά σᾶς εἰδοποιήσω ὅτι ἔμαθε ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ
Κ. Πέτρου περί τῆς κακῆς [illegible] ὑγείας καί τῆς [illegible]
[illegible] διά τήν Αὐτοκρατορικήν [illegible] Ἀθη-
ναίων [illegible] καί [illegible] ~~σε~~
ὅτι δέν σᾶς γράφω ἀλλά μάθε ὅτι οὔτε διεύθυνσιν
ἠξεύρω οὔτε ποῦ εὑρίσκεσθε οὔτε ἐπληροφορήθηκα
πέρα πολύ. Τά περί τῆς ὑγείας μας [illegible] ἠξεύρω
[illegible] ἀλλά ~~νά σοῦ γράψω [illegible]~~
[illegible] παρασκευή ἐδῶ τῇ 9 Ἰουλίου.
Τήν ὑπόθεσιν περί τοῦ [illegible] τῆς Βουλγαρικῆς
προπαγάνδας νομίζω τό ἠξεύρετε πώς ἔγινε
Προχθές οἱ Βούλγαροι διά [illegible] εἰς τό
Καϊμακάμη καί διά τήν ἐνέργειαν τοῦ Μητροπολίτου
ἔδωσαν ἄδειαν νά κάμωσι τό [illegible] ἐπί τῆς
Παρασκευῆς μετά 5 μαΐστορας ἤρχισαν
καί πρωί ἔβαλαν τούς [illegible] τότε καί [illegible]
τήν ἡμέραν ὁ Δεσπότης δέν ἦτο ἐδῶ ἀλλά εἰς
τά Βιτώλια. ὁ Χατζή [illegible] εἰδοποίησε εἰς
τό Δημαρχεῖον [illegible] ἐπῆγαν
οἱ Βούλγαροι εἰς τοῦ Καϊμακάμη καί ἤρχισαν,
[illegible] τοῦ [illegible] ταῦτα [illegible]
5 τῆς Ἀδελφότητος καί ἄλλα κακά [illegible]

μαζεύονται περί τούς 60 ή περίπου
εἰς τό σπίτι τοῦ Καϊμακάμη νά κάμωμεν
διαμαρτύρησιν δηλ. ή νά τούς κλείση τούς μαΐ
στόρους ή θά τό χαλάσωμεν ο Καϊμακάμης
εξ αρχής ήρχισε νά μας διώξη αλλά ήρχισα
μέ φωνάς και θορύβους ότι θέλομεν ότι
φεύγομεν νά μας βγή ο [illegible] τό δίκαιον
[illegible] οι Βούλγαροι [illegible] οι Βουλγαρ.
[illegible] [illegible]
φωνάς [illegible] [illegible]
τότε ο Καϊμ. μας είπε ότι έχουν άδειαν παρά
τοῦ Βαλῆ [illegible] δέν γνωρίζομεν ήμεῖς
άδεια είς όλον νά έλθη ο Δεσπότης ή τόν
[illegible] ή θά τό χαλάσωμεν τότε ο
Καϊμακ. [illegible] είδε ότι
είδεν ότι φεύγομεν ήλθε εκεί και έκαμεν
τούς [illegible] από ώρα 2 1/4 μέχρι 2 3/4 μ.μ.
[illegible] ο Δεσπότης από τά [illegible]
και διά μιας ήρχισαν [illegible]
[illegible] όλοι [illegible] διά νά τό χαλάσωμεν
αλλά [illegible] ο Δεσπότης. και [illegible]
[illegible] εις τοῦ Καϊμακ.
Τώρα ο Δεσπότης μετά τοῦ [illegible]
και τοῦ [illegible] ο Καϊμακ. [illegible]
[illegible] άδειαν και [illegible] άδεια

Ἕως τῇ σοῦ Δευτέρα δὲν θὰ τοὺς [illegible] τόσες
μόνον ἅμα ἐπιστρέψουν ἀπὸ γραφεῖο [illegible]
καὶ ὁ Διονύσ. ἤδη καὶ μαζί τους [illegible]
ἀλλὰ ἡμεῖς δὲν τὸ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ἀλλὰ ἐπειδὴ [illegible]
[illegible] τὴ [illegible] [illegible] τὴ θύρα
ὁ Κ. Γαβαλᾶς ~~—~~ καὶ τόσες ~~[illegible]~~
[illegible] ἐγὼ ὁ [illegible] ἀπὸ τὴ θύρα
[illegible] ~~—~~ [illegible] ἡ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ὁ Τέλης ὁ Δημητράκης
Παρά ὁ Γιάννης Νεράκης. Τόσες [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
τὸ 4 [illegible] (Τέλος [illegible]
Διονύσης) [illegible] αὐτὸς [illegible] [illegible]
αὐτοί τοῦ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ὅλοι καὶ [illegible] [illegible]
τόσες ὅμως οἱ Κουτελίδης εἶχαν [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
εἴχαμε [illegible] ὅλα [illegible] [illegible]
[illegible] τὸ ἔργον· καὶ καθημερινῶς
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] βοήθεια ἀπὸ [illegible]
[illegible] ([illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]) [illegible] Κυριακή,
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] τοῦ Θεοδώρου [illegible]
[illegible] οἱ Τούρκοι [illegible] Αλεξανδρείας
ἀπὸ [illegible] καὶ [illegible] ἀπὸ τοὺς [illegible].

Στις [illegible] ἀλλὰ δὲν [illegible] νὰ τὰ γράψω [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] τὰ χωριά [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~
[illegible] ἀπὸ [illegible] [illegible] καὶ τὸ χωριό μας
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] καθημερινά [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] καὶ ἀλλὰ [illegible] τὴ Ἀδελφότητα [illegible] γράφει
ὁ Κ. [illegible] [illegible]

Παρακαλοῦμεν πάντα τά μέλη τῆς Ἀδελφότητος ὅπως
στείλῃ κανένας ὅπως μάς βοηθήσῃ [illegible] [illegible]
διότι δύναμαι χρήματα [illegible] [illegible] τά χαρτόσημα
ἢ ἀπό τό ταμεῖον μας ἄδειον διότι ὅλα τά χρήματα ἔχουμεν
[illegible] [illegible] θά τά ἐξοδεύσωμεν διά τούς [illegible]
μαθητάς διά νά μή τούς [illegible] [illegible]

Εἶναι [illegible] ὁ Λόγος πρός διάδοσιν [illegible]
σήμερον θά παρακαλέσω νά μοῦ [illegible]
[illegible] βιβλία διά νά διαβάζωμεν τήν Ἀδελφότητα
τοῦ γράφω αὐτά [illegible] ὅτι [illegible] ἔχω γράψει
τό [illegible] μου εἶναι ὅλο [illegible] ἀγορά διά νά
μή πειράξουν κανένα ἀπό τούς δικούς μας

ὁ Γραμματεὺς Σ. Κ. [illegible]

11 Μαΐου 1904 εἰς Ἐρέτρειαν (?) [illegible]

[illegible] Ν. Πόλιν

Νεάπολις 16 Μαΐου

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Βιλαέτι

Αρχ. Μοναστηρίου

[illegible]

Ν. ΑΡΓΟΥΝΗΣ

1903 - 06 -

67

Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Ἐν Μοναστηρίῳ τῇ 21ῃ Αὐγούστου 1903

Κύριε Δημήτριε Φιλιππίδη, (δημοσιογράφε).

Τὴν 10ην τρέχοντος μετέβην ἐκ Φλωρίνης εἰς Πισοδέριον μετὰ τεσσάρων ταγμάτων στρατοῦ, ἀρχηγοῦντος τοῦ Λιβὰ Ἰσμαὴλ Πασᾶ. Μείναντες δύο ἡμέρας ἐν Πισοδερίου, τὴν 13ην ἰδίου ἐκινήσαμεν μετὰ τοῦ στρατοῦ διὰ Πρέσπαν. Ἐφθάσαμεν κατὰ πρῶτον εἰς Ζέλιοβον (ὑπαρχ. Καστορίας), τοῦ ὁποίου οἱ κάτοικοι ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν τοῦ στρατοῦ. Ἐκεῖθεν μετέβημεν εἰς Ὀροβονίκον (ὑπαρχ. Πρεσπῶν) τὸ χωρίον ἦτο ἔρημον κατοίκων, ὁ δὲ στρατὸς τῇ διαταγῇ τοῦ Πασιᾶ ἐστρατοπέδευσεν ἐκτὸς τοῦ χωρίου. Ἐξ Ὀροβονικίου ἐφθάσαμεν εἰς Πάθολ: χωρίον ἐξ 130 οἰκιῶν, 90 μὲν Τουρκικῶν 40 δὲ Ὀρθοδόξων. Πᾶσαι αἱ τοῦ χωρίου οἰκίαι, ἐξαιρουμένης τῆς ἐκκλησίας εἶχον μεταβληθῆ εἰς σωρὸν τεφρῶν καὶ λίθων. Οὐδὲν ζῷον, οὐδεμία ψυχὴ ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ ὑπῆρχε, τῶν διασωθέντων καταφυγόντων εἰς τὸ χωρίον Νάκολετς. Ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ, εἰργάζετο καὶ ὁ πατήρ μου Κομμᾶς Τσιάμη ἔχων παντοπωλεῖον καὶ χάνιον. Μετέβην λοιπὸν νὰ ἴδω τὸ κατάστημα τοῦ πατρός μου. Πλὴν τί νὰ ἴδω; τὰ πάντα εἶχον γίνῃ παρανάλωμα τοῦ πυρὸς καὶ μεταβληθῆ εἰς τέφραν καὶ σωρὸν λίθων. Ἤρχισα νὰ δακρύω χύνων πικρὰ δάκρυα λύπης. Ἐρωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ Πασιᾶ, τίς ἡ αἰτία τῶν δακρύων μου, εἶπον αὐτῷ ὅτι δακρύω, διότι ἀνεμνήσθην τὴν ἀτυχίαν τοῦ πατρός μου, ὅστις ἐπὶ 50 ὅλα ἔτη εἰργάσθη ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ ὅπως διαθρέψῃ ἐντίμως τὴν οἰκογένειάν του καὶ ἤδη ἐν μιᾷ μόνῃ ἡμέρᾳ μένει ἐστερημένος περιουσίας.

Τὴν ἐπιοῦσαν διήλθομεν διὰ τῶν χωρίων Στρανόβου, Μεσόδου καὶ Ράμπσης, ἐν τοῖς ὁποίοις οὐδένα εὕρομεν, πλὴν τοῦ Πέτρου Μουνδίση ὀρθοδόξου ἐκ Ράμπσης. Ἦτο δὲ οὗτος γέρων ἑβδομηκοντούτης, ὅστις ὡμολόγησεν ὅτι βίᾳ οἱ κάτοικοι τούτων τῶν χωρίων κατέφυγον εἰς τὰ ὄρη-

Ἐπίσης καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Ρούδαρης εἶχον φύγει εἰς τὰ ὄρη, ἡμεῖς δὲ διενυκτερεύσαμεν εἰς τοὺς λειμῶνας. Ἐκεῖθεν μετέβημεν εἰς Γέρμανι τοῦ ὁποίου οἱ κάτοικοι ἐπίσης εἶχον φύγει εἰς τὰ βουνά.
Ἀπὸ τὸ Γέρμανι διήλθομεν τὰ ὄρη ἄνωθεν τοῦ Πράϊτσενο
Τὴν ἐπιοῦσαν κατέβημεν εἰς Βράιτσενο. Πρὶν ἢ φθάσωμεν εἰς τὸ χωρίον τοῦτο, πλησίον τῆς μονῆς (Σφέτα Πέτκας) Ἁγίας Παρασκευῆς εὑρίσκοντο οἱ κομιτᾶται. Ἀμέσως λοιπὸν ἀντηλλάγησαν ἑκατέρωθεν πυροβολισμοί. Ἐνρέθην αὐτόπτης μάρτυς τῆς μάχης ταύτης. Ὁ στρατὸς καταδιώξας τοὺς κομιτατζῆδας καταλαβὼν τὰς ὀχυρωτάτας τούτων θέσεις. Ἐφονεύθησαν περὶ τοὺς 10 ἐπαναστάται. Οἱ ἀρχηγοὶ Νικ. Κονάρωφ ἐκ Τσαριβοριοῦ (ἐπαρχ. Ρέσνης) καὶ Πέντσεφ ἐκ Σμιλέβου μετὰ 14 ὀπαδῶν ἐτράπησαν εἰς φυγήν, καταδιωκόμενοι ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τοῦ Ἰσμαὴλ Πασιᾶ εὑρέθησαν πρὸ τοῦ στρατοῦ τοῦ χωρίου Νάκολετς ἐρχομένου εἰς βοήθειαν τοῦ ἄλλου στρατοῦ καὶ περὶ τὰ χωρία Ἀρβάτι καὶ Κράνια ἐφονεύθησαν ἀμφότεροι οἱ ἀρχηγοὶ μετὰ τῶν ὀπαδῶν των. Ἐπληγώθη δὲ μόνος εἷς Ἀλβανός, ὅστις μετεφέρθη εἰς τὸ στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον Μοναστηρίου. Συνελήφθη δὲ αἰχμάλωτος Πάντσος τις Ζήση ἐκ Ρέσνης. Τὴν 16ην Αὐγούστου 20 κομιτᾶται μὲ τὰ ὅπλα των γυρᾷ καὶ μὲ τὰ γυναικόπαιδά των ἅπαντες κάτοικοι τοῦ χωρίου Βράιτσενο παρεδόθησαν τῷ στρατῷ.

(Τί εἶπεν ὁ Πάντσος. Ἤμην διερμηνεὺς ἐγώ, ἀγνοοῦντος τοῦ Πάντσου τὴν τουρκικήν.
«Ὀνομάζομαι Πάντσος καὶ πρὸ 3½ μηνῶν ἐδολοφόνησα δι᾽ ἐγχειριδίου γυναῖκά τινα ἐν Ρέσνῃ καὶ ἡνώθην μετὰ τῆς συμμορίας Σαράφωφ καὶ Κονάρωφ. (Ἔδειξε δὲ τὰ μέρη, ἃ περιῆλθε μετ᾽ αὐτῶν, εἰπὼν ὅτι καταφύγιον τοῦ Σαράφωφ ἦτο τὸ χωρίον Μπόλνα (ἐπαρχ. Ρέσνης) καὶ τὸ Σμίλεβο) Εἶπεν ἐπίσης ὅτι τὴν 17 Ἰουλίου, ἔγινε συμβούλιον τῶν ἀρχηγῶν τοῦ κομιτάτου Καστορίας, Πρεσπῶν, Φλωρίνης, Μοναστηρίου Ἀχριδῶν κ.λ. προεδρεύοντος τοῦ

του Βόριδος Σαράφωφ. Ήσαν δ' οι εξής αρχηγοί· Δέλτσεφ (εκ Βουλγαρίας), Κονάρωφ,
Άρσωφ, Πετρώβ (εκ Ρέσνης), Πέντσεφ, Λοζάντσεφ, Ευθύμωφ, Σούγαρεφ, Γεώργης,
Χρίστωφ, Τσακαλάρωφ, Λάζο Πασά Τράικο, Μήτρου Βλάχου, Αλέξωφ, Κώστα
Κρούστεβα εκ Σωσέτσης, Ευαγγέλωφ, ενός αρχηγού εκ Μηλοβίστης και του
Κάτση εκ Τυρνόβου. Εγένετο δε το συμβούλιον τούτο εις το χωρίον Τρέσκοβα
1/2 ώραν μακράν του Μοναστηρίου πλησίον δε της μονής Μεταμορφώ-
σεως [του χωρίου Βουκόβενι] όπου έμενεν ο Ρώσσος πρόξενος Μοναστη-
ρίου Ροστκόφσκης. Εκείθεν δε εχωρίσθημεν. Περί του Σαράφωφ ουδέν άλλο
είπεν λέγων· πλην του θανάτου τι άλλο μοι υπολείπεται. Έλαβον τον όρ-
κον και δεν πρέπει να φανώ προδότης. Ο Σαράφωφ, είπεν, είνε άλλος
Βίσμαρκ. — Ενθυμείσθε κ. Φιλιππίδη, ότι σας είχον είπη ότι ο Σαράφωφ
ενοσηλεύετο εις το χωρίον Λιβόινον ότι το εμαρτύρησαν και άλλοι
παραδοθέντες τω στρατώ. Επίσης ενοσηλεύετο και εις το χωρίον Βράιλσενο.
Είχε δε μάλιστα και πληγωθή και τον δεξιόν πόδα ήτο επιδεδεμένον. Τουρκικός
δε χειρούργος ή Αρβανίτης Ρέλφιος ονομαζόμενος αυτός εθεράπευσε τον πόδα
του. Ο Μιουσούρης Νάικολετς επιάλεσε τον Ρέλφιον, όστις είπεν τα
της βοηθείας τον έλαβον. Είπεν δε ότι οι πληγωμένοι ήσαν περί τους 12
και ότι τον Βόρις Σαράφωφ δεν είδε προσωπικώς, διότι ήτο σκεπασμέ-
νος διά σινδόνος. Εκρατήθη δε υπό των Κομητών ο Ρέλφιος δύο μόνον ημέρας
εις το μοναστήριον Σβέτα Πέτκα (Βράιλσενο) και ημείφθη διά 15 αργυ-
ρών μετζιτίων. Πριν δε φθάση ο στρατός εις τα χωρία Πράιλσενο και
και Λιβόινον, οι Βασιβουζούκοι και ο στρατός του Νάικολτσο άνευ
ανωτέρας διαταγής επολέμησαν μετά των κομητών και κατέ-
καυσαν τα δύο χωρία. Πού δε μετέφερον εκείθεν τον Σαράφωφ
δεν είνε γνωστόν. Επί των πτωμάτων του Πάντσεφ και Κονάρωφ
ευρέθησαν τετράδιον μέγα εσφραγισμένον υπό του Σχισματικού
Μητροπολίτου Αχριδών και το ποσόν των χρημάτων τα οποία

ἀρχὴ δόσεως τοῦ Κομιτάτου καὶ ὅλαι αἱ σφραγῖδες τῶν σχισμα-
τικῶν χωρίων Ἐπαρχίας Πρεσπῶν· 100 ἀποδείξεις (Ρασπίσκες) τοῦ
Ἀδριανο-Μακεδονικοῦ κομιτάτου, τῶν ἐπαναστατῶν Περιστε-
ρίου. Ἔλαβον τούτων μίαν ἐγώ, ἣν ἔδωκα τῷ κ. Δραγούμῃ.
Οἱ τοῦ χωρίου Ράμνη ἔσφαξαν τὸν Σωτῆρον Παπᾶ Λαούρι
φρούριτον καὶ ἐπίτροπον τοῦ Ἁγίου Πρεσπῶν, ὅστις ἐπὶ
τριακονταετίαν κατεπολέμησε τοὺς Βουλγάρους.
Ἐν δὲ Πισοδερίου 4 παιδία 15=25 ἐτῶν ὑπὸ τῆς συμμορίας
Λίνε, διότι δὲν ἐβγῆκαν εἰς βοήθειαν των ὅταν ἐπολέμησαν
μὲ τὸν στρατὸν εἰς τὰ βουνὰ Πισοδερίου
ὁ φίλος Σας εὐχέτης Παπᾶ Σταῦρος.

ГЛАВЕНЪ ЩАБЪ
НА
ВТОРИ МАК.-ОДР. РЕВОЛЮЦ. ОКРЪГЪ

Издава

№

1903 год.

Разписка за сумма

Получена се отъ Г.

родомъ отъ

на стойность

Подпись:

ГЛАВЕНЪ ЩАБЪ

НА
ВТОРИ МАК.-ОДР. ОКРЪГЪ

Издава

№

1903 год. Ранов. на района

ВМРО

РАЗПИСКА

ЗА ГР. ЗЛ.

Получена се отъ Г. Род. отъ

на стойность

която сума ПРИЗНАТЕЛНОТО

Отечество се задължава да исплати сѣдъ освобождението

ОТЪ ГЛАВНИЯ ЩАБЪ

ВМРО

МАКЕДОНСКИ РЕВОЛЮЦИОНЕРЕНЪ КОМИТЕТЪ
СВОБОДА ИЛИ СМЪРТЬ
МЕЖДУНАРОДЕНЪ

68

Ἐν Μοναστηρίῳ τῇ 5ῃ 7βρίου 1908

Ἀγαπητέ μοι ἐν Χριστῷ ἀδελφέ κ. Παῦλε Μελᾶ.

εἰς Ἀθήνας.

Σᾶς εἶχον γράψει ὅτι οἱ Κομῖται εἶχον συλλάβει τὸν Ἀρχιμανδρίτην Κόδοσον καὶ τὸν εἶχον εἴπει ὅτι νὰ σώσουν οἱ Πισοδερῖται καταδιώκοντες τοὺς κομίτας.
οἱ Κομῖται δύο φοραῖς ἐπλησίασαν εἰς τὰ βουνὰ Πισοδερίου μὲ τὸν στρατὸν (πρὸ Ἀναστάσεως) καὶ οἱ Πισοδερῖται δὲν τοὺς ἐβοήθησαν. Πρὸ 15 ἡμερῶν οἱ Κομῖται συλλαβόντες 4 τέσσαρας πατριώτας παιδιὰ ἀνήλικα ἐνῷ ἐπήγαινον διὰ Γερμάνη, ἀφ' οὗ τοὺς συνέλαβον τοὺς ἔσφαξαν καὶ μέχρι σήμερον δὲν ηὕραμεν τὰ σώματά των. ὕστερον ἐπῆγαν αἱ μητέρες των καὶ τοὺς ζητοῦσαν, ἀφ' οὗ δὲ ἐπαρουσιάσθησαν εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῶν Κομιτάτων εἰς τὰ βουνὰ Γερμάνη, παρεκάλουν μετὰ δακρύων νὰ τοὺς δώσουν τὰ σώματα τῶν σφαγέντων ἀλλ' οἱ Κομῖται δὲν τοὺς εἶπαν τίποτε, μόνον ἀπειλάς, ὅτι δηλ. θὰ καταστρέψουν τὸ Πισοδέριον.
Πρὸ 10 ἡμ. ὁ Τσακαλάρης ὁ λεγ. Πασᾶ Τράϊκου καὶ Πάσιφ ἐζήτησαν ἀπὸ τὸ Πισοδέριον 7200 γρ. ψωμί, 10 προβάτια 40 κριάρια 10 γρ. πιπέρι ἡμιόνων καὶ 9 γρ. σαπούνι καθ' ὅτι οἱ Πισοδερῖται ἀρνήθησαν (ἐλθὼν λαβόντα). ὁ Τσακαλάρης σήμερον ἐν τούτοις ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ Γερμάνη διὰ τὰ Κορέστια, καὶ μετὰ 3 ἡμ. ἐπῆγεν εἰς Πρεζνίτσα χωρ. 130 οἰκιῶν Βουλγάρων καὶ 50 Ἑλληνικ. μετὰ 400 στρατιωτῶν καὶ ἀφοῦ περικυκλώσας τὸ χωρίον εἰσῆλθεν αὐτὸς μετὰ 100.

ὀπαδῶν πρῶτον συνέλαβον τὸν Γ. Καραμὰν Μουγκάρην
Ὀρθ. τὸν ἀνεβίβασαν εἰς τὸ ἵππον του, κ. τὸν ἔδεσαν με-
σχοινίον κ. ἀφοῦ τὸν ἤφεραν εἰς τὸ μεσοχώρι ὑποκάτω
ἑνὸς ἀχλαδέας ἐκεῖ τὸν ἐσφάξασιν κ. με ταῖς λόγχαις
τὸν τρυποῦσαν.
Βουλ. περικυκλώσαμεν κ. τὴν οἰκίαν τοῦ Τζαΐτσου ὅστις ἀπέ-
σχη φονεύσας τὸν Νάσιον πρωτοπαλήκαρον τοῦ Τσακ-
καλοζαίρμη ἐνῷ ἔσπασε τὴν πόρταν με τὸν πελέκυν ὕστε-
ρον δὲ ἐπλήγωσε θανατηφόρως. ὁ Τσακαλοζαίρμη ἰδὼν δύο
συντρόφους πεσόντας διέταξε με πετρέλαιον νὰ καίουν
τὴν οἰκίαν του. ὁ δὲ Λάμπρος Τζαΐτσου ἔβγαλε τὰ
παιδιά του ἔξω αὐτὸς δὲ με τὸν 7ετῆ ἀνεψιόν του ἔκα-
με ἔφοδον, κ. ἐπληγώθησαν κ. οἱ δύο. ὁ Τσακαλοζαίρμη
ἀφοῦ τὸν συνέλαβε πληγωμένον τὸν ἤφεραν ζωντανὸν εἰς
τὸ μεσοχώρι κ. ῥίξας χόρτα κ. ἄχυρα ἐπάνω του
τὸν ἔκαυσεν τὸν δὲ ἀνεψιὸν τὸν ἔρριψε πληγωμένον
τὸν συνέλαβεν τὸν Ἀντώνιον Τζαΐτσου, συγγενὴς τοῦ Τζαΐ-
τσου κ. ἀφοῦ πρῶτον τοῦ ἔκοψεν τὰ χέρια ὕστερον
τοῦ ἔβγαλεν κ. τὰ μάτια κ. ἀπέθανεν.
αὐτὰ ἔγιναν εἰς Πρέσνιτσαν ἐπαρχ. Καστορίας διότι
οὗτοι ἐπὶ 2 μῆνας ἦσαν με τὸν Κώτα ἐχθροὶ τοῦ Τσακα-
λοζαίρμη, κ. πρὸ δύο ἑβδ. ἦσαν ὑπάγει εἰς τὸ χωρίον των
διότι ὁ Κώτας δὲν ἠμποροῦσε νὰ τοὺς κρατήσῃ, ἀλλὰ
τοὺς εἶχε στείλει διὰ νὰ ἐμποδίσει τοὺς Ὀρθ νὰ μὴ ἐπανα-
στατήσουν. ἀπὸ Πρέσνιτσαν ὁ Τσακαλοζαίρμη ἔστειλε
γράμμα κ. ἀνεχώρησεν εἰς Πισοδέριον.

Ἀγνοοῦμεν εἰς ἡμᾶς ὅτι οὔτε Πρόξενον δὲν ἔχομεν τῆς Προκοπῆς οὔτε τοὺς ρωσσόφρονας γονεῖς δεσποτάδες. οἱ ὁποῖοι ἀκόμη ποῦ δὲν μᾶς βοηθοῦν, ἀλλὰ καὶ μᾶς καταστρέφουν.

Εὐχόμεθα τὸ δεῖν περὶ τῆς καλῆς διαχειρίσεως σας καὶ σᾶς ἀσπάζομαι

ὁ ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς Πασαλτσόγλου.

Τὰ ὀνόματα τῶν παιδιῶν Προκοπίου

1) Θωμᾶς Γ. Μπόγδα 15 ἐτῶν μονογενὴς εἰς τὴν μητέρα του
2) Ἀνδρέας Δ. Κιὸς 13 ἐτ.
3) Γεώργιος Μ. Τσάνε 18 ἐτ.
4) Γεώργιος Κ. Θαναὴς 27 ἐτ. ἀφήσας μητέρα καὶ γυναῖκα καὶ ἓν παιδίον 3 ἐτῶν.

Εἰς τὸ Γκέμερεκ ἐφονεύθησαν 80 κορίτσια. 7 στρατιῶται καὶ 3 ἀπηγχονισμένοι.

«ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ»

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΤΗΣ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22/11/ 1903

Ι. Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Εὐγενέστατε καὶ ἀξιότιμε
κύριε Δραγούμη.

30 Ν [illegible]

Μετὰ πολλοῦ τῆς καρδίας μου ἄλγους σᾶς κοινοποιῶ, ὅτι ἡ ἔνδημος οἰκογένεια τοῦ Λαζάρου Κοσμᾶ Γκιάτου ἐκ τῆς κωμοπόλεως Πισοδέρη τῆς Μακεδονίας ἔπαθε πανωλεθρίαν ἀγωνιζομένη ἐκθύμως καὶ μετὰ ἀκαταβλήτου σθένους ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, δι' ὃ εἶναι ἀξία γενναίας ὑποστηρίξεως ἢ συνδρομῆς, οὐχὶ μόνον παρὰ φιλογενῶν τοῦ ἔθνους τέκνων ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῆς τῆς σεβαστῆς Κυβερνήσεως.

Ταῦτα πάντα ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ ἐκθέσω μετὰ παρακλήσεως πρὸς τὸν ἔξοχον ἐμπειροτέχνην τοῦ Ἐξωτερικοῦ Ὑπουργείου ὑπάλληλον κ. Πανᾶν, ὅστις ἡ ἄκρως συνεκινήθη ἐκ τούτου.

Ὅθεν λαμβάνω τὴν τιμὴν ἵνα
παρακαλέσω καὶ τὴν ἔνθερμον εὐγέ-
νειάν σας, ὅπως ὁμοῦ συνεννοηθῇ
τῆς προστασίας μετὰ τοῦ κ. Πανᾶ
πρὸς ἐξεύρεσιν γενναίας συνδρομῆς
τοὐλάχιστον 100 λίρας Γαλλίας, ὅπως
ἀνακουφισθῇ μικρὸν ὁπωσοῦν πρὸς συντή-
ρησιν τῆς δυστυχοῦς καὶ σωζομένης
οἰκογενείας του, ἥτις ἔχασε τὰ πάν-
τα, οἰκίαν καὶ κατάστημα, συρο-
λούμενα πάντα, παρὰ τῶν κομι-
τῶν καὶ δολοφόνων Βουλγάρων

Διατελῶ μεθ' ὑπολήψεως
καὶ σεβασμοῦ ὁ πρόθυμος
πρὸς κύριον εὐχέτης

† Ὁ Ἀρχιερ. Μοδ

15/12/1903

Σ.Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Σεβαστέ μου κ. Στέφανε!

Άμα τη αφίξει μου ενταύθα συνείδα τη σεβ. εντολή σας μετέβην εις Πρεσόνη και έμαθα τα καθέκαστα, ο άθλιος Άρβος ευρίσκεται αυτόθι εις το χωρίον [illegible] μετά 15 ατόμων. [illegible] να την [illegible] και να εκδικηθή τοι χωρικοί να έχωσι θάρρος, καθότι τα προσωπικά τους θα ξαναζητήσωσι τα ίδια και σφοδρότερα μάλιστα. Ο δε φυγάς Μήτρος ευρίσκεται εις τον Καρύδα τα ίδια [illegible] ταύτα και άλλα [illegible] σχετικά [illegible] όσον το δυνατόν συντομότερον θα σας τα διαβιβάσω, ανάλογα της περιστάσεως [illegible] το οποίον προθύμως [illegible] να πράξω.

Διατελώ με το πρόσφορον σέβας

Εν Θεσσαλονίκη τη 15η 10βρίου 1903

Λάζαρος Κ... Γιο...

Υ.Γ. Ασπάζομαι ευλαβώς την [illegible] σας κ. Μελά...
Λάζαρος Κ... Γιο...

71 5/1/1904

Αξιότιμε Κύριε Στέφανε Δραγούμη

Σ.Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Αθήνας.

Αφικόμενος εξ Αθηνών ανήλθον εις Πρέσπα ένθα εκ του σύνεγγυς ιδών τα καθέκαστα εκ [illegible] και [illegible] αναγγέλλω τη Υμ. εξοχ. τα εξής.

Επληροφορήθην ότι ο σχισμ. μητροπολίτης Πελαγονίας ορμώμενος εκ Καστοριάς διά του στενού [illegible] [illegible] διά των της Πρέσπας χωρίων (Λαίνι [illegible]) ένθα μη τυχών υποδοχής ανήλθεν εις [illegible] και [illegible] μετά του [illegible] αυτόν [illegible] του Γέροντος εκ Κοστενετσιού

Ως δε διά [illegible] εν Γράζδανι και Ορέχοβον [illegible] [illegible] τοις [illegible] Ορθ. [illegible] αυτοίς ότι και δι' ημάς υπάρχουν εξ ημών άνδρες μεμψιμοιρούντες και μεμψιμοιρούντες. Εις Γράζδανι δεν είχον διδάσκαλον [illegible] δε [illegible] εν Βιτωλίοις και αιτήσαντες παρά του αρμοδίου τοιούτον μέχρι τούδε ουκ ηξιώθησαν, [illegible] αυτού.

[illegible], [illegible] εις τον [illegible] σχισματικόν [illegible] του Γέροντος μετ' [illegible]. [illegible] ότι η γέφυρα [illegible] [illegible] διά τούτο [illegible], θα [illegible] δε εις [illegible] μετ' [illegible] και θα [illegible] εις Γρόβα και [illegible] εις Γράζδανι. ο δε [illegible] [illegible] των [illegible], [illegible] έγραψεν . . .

(Κύριοι [illegible] [illegible] και Πρεσβύτεροι των χωρίων Γράζδανι και Ορεχόβου της Μικράς Πρέσπας.

κατὰ διαταγὴν τοῦ σεβ. μητροπ. Ἁγίου Πελαγονίας κκ. Γρηγορίου ἐπειδὴ εἰς τὴν ἐχθρικὴν καταδίωξιν εἰς ἣν περιῆλθε καὶ εὑρίσκεται, οὐδεὶς σας ἔτεινε χεῖρα βοηθείας, ἐπιτρέπομαι παρ' Αὐτοῦ ἵνα καταγράψητε τὰς σημειωθείσας οἰκίας καὶ τοὺς πάσχοντας κατὰ τὴν κάτω σημείωσιν καὶ ἀποστείλητε σημείωσιν ταχέως τῇ Αὐτοῦ Σεβ. ἐν Βέροια καὶ δέομεν ἐγκαίρως προφθάσῃ ἡμᾶς διὰ παντὸς τοῦ ἀναγκαιοῦντος (χρημ. καὶ ἐνδύματα) διατελῶ μὲ τὴν εὐχήν μου

Μοραΐτσινοι τῇ 15/12ου 1903.

Σταῦρος εὐχέτης Ἰωαν Σιέφοβ.

Κατοικίαι / ἄνδρες / γεννημένοι / γυν / παιδιά / κόραι

Τῇ 27 Νοεμβρίου εἰς Βιτώλια καὶ ἐν καθήκοντι ἐνεχείρισα αὐτὴν εἰς τὸν Ἁρμόδιον Χ. Κυρ..., ὅστις μὴ δώσας καμμίαν ἀπάντησιν ἐξέσχισε αὐτήν.

Ὁ Ἀρσὰφ μετὰ 13 ὅπου δὲν εὑρίσκεται εἰς τὰ περίχωρα Φλώρινα καὶ πρέσπας, ἔσπειρε δὲ καὶ μερικοὺς ἐν Πολίτῃ.

Τοιουτοτρόπως ὅλη μετ' ὀλίγον ... ἐν Βουλγαρίᾳ ἀξιωματικοὶ συνέρχονται ἐκ τῶν ἱκανοτέρων νέας συμμορίας. Ὁ δὲ πρόξενος οὐδὲ θέλει νὰ ἀκούσῃ τέτοια πράγματα καὶ δι' ἡμᾶς ὅτι εἴμεθα ἐξ αὐτῶν.

Διὰ τὴν δυστυχήσασαν καὶ δυστυχοῦσαν οἰκογένειά μας κατὰ τὴν Ὑψ. σας ἀπόφασιν οὐδὲν ἐξ αὐτῆς γινώσκομεν καὶ πάσχομεν ἀγνοοῦντες τί πρακτέον, διατελοῦντες εἰς τὴν Ὑψ. σας εὔνοιαν μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ ὅλοι ὑμ. δοῦλοι,

Λάζαρος Κ. Τσάρκου Πισοδέρι τῇ 5 Ἰανουαρ. 1904.

17 27/2/04

Ι.Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Ἀγαπητέ μοι ἀδελφέ κύριε Παῦλε Μελᾶ
Εἰς Ἀθήνας.

Πρῶτον εὔχομαι ἵνα ἡ παροῦσα μου ἀπολαύσῃ Ὑμᾶς ὑγιεῖς ἣν εὔχομαι τῷ Παναγάθῳ Θεῷ ὅπως χαρίσῃ Ὑμῖν κ' ἀπάσῃ τῇ οἰκογενείᾳ Ὑμῶν ὑγείαν εὐτυχίαν κ' ἀγάπην.

Ἀγαπητέ μοι Παῦλε.

Πόσας ἐπιστολάς σας ἔστηλον κ' ἀγνοῶ ἐάν τά ἐλάβατε ἤ ὄχι, διά νά μάθεις τά καθέκαστα τῆς καταστάσεώς μας. χαίρομεν σφοδρά πολύ ὅτι μας ἠξίωσεν ὁ Πανάγαθος Θεός εἰς τήν ἐποχήν ταύτην μέ καλόν Πρόξενον. τόν κ. Καλλέργην κ' μέ τόν κ. Ἰωάννη Δ. Δραγούμην.

Πρό 10 ἡμερῶν ἤμουν εἰς Μοναστήριον, κ' ἐγνώρισα τόν κ. Πρόξενον μας ὑπεδέχθη καλῶς, μοί ἔδωκε δέ κ' 20 Λιρ. Τουρκ. κατά τήν διαταγήν τοῦ Ὑπουργείου, ὑπό ἡμερομηνίαν 25 Ἰανουαρίου, εὐχαριστῶ, κ' εὐγνωμονῶ διά βίου Ὑμᾶς τε κ' τόν κ. Πενθερόν σας Δ. Δραγούμην. διότι εἰς τήν δεινήν θέσιν, εἰς τήν ὁποίαν εὑρισκόμην, εὑρέθητε ἄγγελοι παρηγορίας, κ' βοηθείας, ἐγώ δέ κ' ἡ οἰκογένεια μας εὐχόμεθα ὅπως ὁ Πανάγαθος Θεός ἀξιώσῃ Ὑμᾶς εἰς μεγαλείτερον ἀξίωμα, κ' ἵνα ἀπολαύσωμεν ἅπαντες ἐκεῖνο τό ὁποῖον ποθεῖ ἡ ψυχή μας, κ' διά τό ὁποῖον ἐργαζόμεθα.

(Φοβοῦ τάς συκοφαντίας κἄν ψευδεῖς ὦσιν) εἶπεν ὁ φιλόσοφος. βεβαίως ἀδελφέ μου Παῦλε ὁ Κυρατσος κ' οἱ ἐχθροί μου μέ ἐχαρακτήρισαν ὡς ἀντεθνικόν, κ' ἐπί ἕξ μῆνας

ούτε επάτησα εις το Προξενείον, τόσον δε εθύμωσε εναντίον μου ώστε όταν έμαθε και είδε την αναφοράν την οποίαν είχαμεν γράψει προς το Υπουργείον με τας σφραγίδας των χωρίων της επαρχ. Καστορίας και Πρεσπών έγινε έξω φρενών και είπεν εις τον εξαδ. μου ότι τον Πασά Σταύρον θα τον δείρω μέσα εις το Προξενείον.

ο Κυπραίος άμα έμαθεν ότι απεφασίσθη όπως με χορηγήσουν βοήθειαν 50 λιρ. Γαλλίας, πιστεύω ότι θα έγραψεν κατηγορίας κατ' εμού, αφ' ου μάλιστα με εχαρακτήρισεν και ως ρεμου-λάζοντα, και ως συνεργάτην του Τσακαλέρου. τούτο μου το είπεν εις εμέ, αλλά διά μεν τον ρεμουλτζοδάσκαλον πόσον τον κατεδίωξα; εξεύρη και οι διαμένων εν Αθήναις κ. Νικ. Πύρζας εκ Φλωρίνης, διά δε τον Τσακαλέρου ημπορείτε να ερωτήσετε τον κ. Παύλον Κύρου και πολλούς πόσακις τον [illegible] εις Σμαρδέσι, Γέρμαν, Τύρναβον. και . . . κ.λ.π. ο Κυπραίος τέλος πριν αναχωρήση με τον Νάσον Καμπάλα εκ Τυρνάβου υποσχόμενος τον Κ. ότι ο Πασά Σταύρος ηθέλησε να σε παρουσιάσει εις τα τουρκικά χέρια και διά τούτο σε ερωτώ ερώτησέ τον εάν τούτο είναι αληθές. Διότι ας σου μαρτυρήσουν ο Παύλος και Σα[πόσακις το Προεδρείον του Κομ. έγραψε να με δολοφονήσουν. και τι μου είπεν ο Πετρώφ ότε με συνέλαβεν, και πως με εφοβέριζε. και τι τον απήντησα, μάρτυς ήτον ο Παύλος και ο Κ. . . . .

Αλλά ούτε η μάχαιρα του Κομιτάτου με ενέπνευσεν φόβον και με εδείλιασεν, ούτε τα χρήματα των Προπαγανδών θα με καταπείσουν, όπως αποσκιρτήσω από τας αγκάλας της Μητρός Εκκλησίας.

Ἄλλα ὅλα ταῦτα πέρασαν, εἴδομεν ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἑξῆς.
[Τὸ Κομιτάτον πάλιν ἤρχισε τὰς δολοφονίας, καὶ δολοφονοῦνται
Ἱερεῖς καὶ Διδάσκαλοι, Προύχοντες βιάζονται καὶ διάφοροι
Κοινότητες ὅπως ἀποσκιρτήσωσιν, τοῦτο δὲ γίνεται ἐν
τῇ ἐπαρχ. Μογλενῶν καὶ Πελαγονίας.]
Ἀπὸ τὰ Προεδρεῖα (Ναυσιάλτσο) τοῦ Κομιτάτου ἔστειλαν
εἰς ὅλα τὰ χωριά. γράμματα ἀπειλητήρια διὰ νὰ ἀπειλητηρι-
άσουν τοὺς ἑλληνοπατριάρχας ἂν δὲν βγοῦν. ἔσω πρὸς γνῶσίν σας.
Εἰς τὰ βουνὰ ἔχομεν πάρα πολὺ χιόνι;
Στρατὸς πολλὺς εἶχεν βγῆ εἰς τὴν ἐπαρχ. Καστορίας, καὶ ἀπὸ
τὴν Φλώρινα ἀλλὰ τίποτε δὲν ἔκαμαν.
Μὴ ἔχων τι ἕτερον νὰ σᾶς εἰδοποιήσω διατελῶ ἀσπαζό-
μενος Ὑμᾶς ἐκ βάθους καρδίας, καὶ εὔχομαι ὅπως ὁ πανά-
γαθος θεὸς μᾶς ἀνταμώσει ὑγιεῖς.
Ἀσπάζομαι καὶ τὴν ἔντιμον οἰκογένειάν σας καὶ ὅλους
τοὺς φίλους.
Ἀσπασθῆτε ἐκ μέρους μου, τὸν κ. Κ. Παῦλον, Συμεὼν, Βα-
σίλειον, καὶ Ἠλίαν, οἱ φίλοι ἐνταῦθα ὑγιαίνουσιν.
Ἐν Πισοδερίῳ τῇ 27η Φεβρ. 1904
ὁ Ὑμέτερος ἀδελφὸς Ἱερεὺς Σταῦρος.
Υ. Γ. Δέχθητε ἰδιαιτέρως τοὺς ἀσπασμοὺς τῶν γονέων
μου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου Λαζάρου, Πρεσβυτέρας.
ὁ θεὸς μᾶς ἐχάρισεν παιδίον ὀνομάζεται Γρηγόριος
ὁ θεὸς νὰ χαρίσῃ καὶ εἰς Ὑμᾶς ἄλλα παιδία
ὁ ἴδιος
Μὲ τὸν Νόδεστον νὰ μοῦ στείλῃς, τὴν Μαύρην Βίβλον
τῆς Μακεδονίας. ἢ νὰ τὴν στείλῃς εἰς τὸν Δραγούμην, εἰς Βιτώλια.

Ἀσπασμούς εἰς τὸν π. Παῦλον, καὶ λοιπούς καὶ ἀπὸ τὸν Τά-
σο Ἄσπρο ἐκ Ὀστιμαρ. τὰ παιδιά τοῦ Τάσου ταὶ ἀν-
ταμωνοῦ ἤ ὄχι. ὁ ἴδιος.

Ἐλ. 24 Σεπτ. 1905 17/9/05

Ἀξιότιμε κύριε Στέφανε Δραγούμη
εἰς Ἀθήνας.

Πρῶτον εὔχομαι ἵνα ἡ παροῦσα μου αὕτη [illegible] ὑμᾶς ὑγιεῖς, ἣν κ' ἐγὼ θεία χάριτι ὑγιαίνω.

Προχθὲς διὰ μέσου τοῦ κ. Ἀνδρέου Παπασταύρου (?) σᾶς ἔστειλον ἐπιστολὴν ὑπὸ ἡμερ. 10/9/905 κ' ἔγραφον πρὸς τὴν ἀξιοσέβαστον (?) θυγατέρα σας (?) τὰς εὐχαριστίας ἐκ μέρους τῶν πτωχῶν παιδίων, εἰς τοὺς ὁποίους ἔδωσα τὰ φορέματα τὰ ὁποῖα μοὶ ἐδώσατε, κ' τὸν κατάλογον τῶν ὀνομάτων αὐτῶν. Προσέτι δὲ ἔγραφον ἐὰν εἶναι δυνατὸν νὰ στείλετε εἰς ὄνομά μου (μαζὺ μὲ τὰ φορέματα ὅσα θὰ στείλετε διὰ τὴν Φλώρινα εἰς τὸν θεοφ. Πελαγ.) 70=72 ἐνδυμασίας χειμερινὰς διὰ ὀρφανὰ τέκνα φονευθέντων τῶν γονέων αὐτῶν. Σᾶς ἔγραφον δὲ τὰ ὀνόματα κ' ἐπώνυμα αὐτῶν κ' τὴν ἡλικίαν ἑκάστου κ' διὰ τὰ παιδιὰ τοῦ Πλήτσου (?) ἱερέως ἐκ Γερμάνης κ' διὰ τὰ παιδία τοῦ Βασιλ. ἐκ Ὀστίμας κ' διὰ πολλὰ ἄλλα. Θὰ ἦτον ἀριστούργημα ἐὰν ἤρχετο Κυρία ὅπως μοιράσῃ φορέματα ἐξ Ἀθηνῶν ἐκ μέρους τῆς ἐπιτροπῆς, κ' θὰ προσήλκυε τὴν συμπάθειαν τοῦ γυναικείου φύλου (ὡς ἔπραξαν κ' πράττουσι γυναῖκες Ἄγγλων Σέρβων κ.τ.λ.)

Τὸ σχολεῖον Πισοδερ. χρηματίζεται (?) κ' ἀπὸ 7ην/10/905 ἀρχίζουν αἱ ἐνάρξεις.

Εὐχαριστῶ ὑμᾶς παρὰ πολὺ κ' εὐγνωμονῶ διὰ βίου διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ εὔνοιαν σας· διότι χθὲς τὸ ἑσπέρας ἦλθε διαταγὴ ἀπὸ τὸ Ὑπουργ. διὰ τὴν αὔξησιν τοῦ ἐπιδόμα-

Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

τοῦ μου εἰς Αρ. Τουρκ. 15. ὑπὸ ἡμερ. 9ην 1/1905.

Σᾶς γράφω ὀλίγα περὶ τῆς δράσεως τοῦ Βάρδα.

ὁ Βάρδας ἐλθὼν εἰς τὰ μέρη μας, καὶ λαβὼν λεπτομερεῖς πληροφορίας ἐπροχώρησε πρὸς τὴν Πρέσπαν καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἤρχισε τὸν πόλεμον εἰς τὰ σύνορα Ζελένοβο καὶ Βροβιάνη ἔνθα ἐτράπησαν οἱ Βούλγαροι εἰς φυγήν. μετὰ ταῦτα ἔφθασεν καὶ ὁ στρατὸς καὶ ἄναψε τὸ πῦρ ἀλλὰ ἀφοῦ εἶδαν ὅτι ἦσαν ἰδικοί, ὁ Αλῆ(?) διέταξε τὴν ὀπισθοχώρησιν. Τὴν ἐπιοῦσαν ὁ Βάρδας ἤναψε τὸ τουφέκι εἰς τὰ μέρη Μπουκοβίκ(?) καὶ Μοκρόρινα(?) ἔνθα ἔτρεψε πάλιν τοὺς Βουλγ/κομίτας εἰς φυγήν, ἐπὶ εἰς (Κορέστ) βουνὰ εἰς βοήθειαν τῶν κομιτῶν ἦλθαν βοήθειαν καὶ ὅλοι οἱ κάτοικοι Μοκορίνας καὶ οἱ Κρέσ. ὁ Βάρδας ὅτι ἐπέστρεψε ἔκαυσε τὰς οἰκίας τῶν κρύων(?) καὶ 2 ἄλλας οἰκίας. ὁ Βάρδας εἶχε 25 οἱ Βούλγαροι ἦσαν 10/πλάσιοι. ὁ Βάρδας τὸ ὕστερον ἐκεῖνο ἀπὸ Μοκόρινα πῆγε εἰς Τύρναβο καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς Βούλ[illegible] καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς Πλασρέσι(?). ἔνθα οἱ Βούλγαροι [illegible] ἀπὸ ὅλα τὰ χωρία Ζημαρδ. Πρεγιντσέ Κοστενέτση Λαβόντσα καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα χωρία ἐπολέμησαν οἱ ἰδικοί μας ἀνδρειώτατα ὅμως οἱ Βούλγαροι ἦσαν πολύ. ἐφονεύθησαν ἐκ τῶν ἡμετ. (3) μαζὺ μὲ τοὺς 2 [illegible]. ἐκ τῶν Βουλγάρων καθὼς μας λέγει ὁ στρατὸς (8) σκοτωμένους(?) ἐπῆραν.

Προχθὲς ὁ Βάρδας ἐκδ. [illegible] εἰσῆλθον εἰς Γερμανί(?) ἀλλὰ ἐξῆλθον νύκτα καὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συλλάβουν τοὺς στρατιώτας συλλάβων μόνον τὴν Πρόεδρον καὶ ταμίαν

γυναίκα του Ντίνε βοεβόδα. το Γερμανη είναι χωρίον·
κ̓ Τσιφλίκι της Βασιλίδος Λουτσάνας κ̓ ο ιατροσος είναι ο εκ
Αχμανίτσης Ιδέτ Πασσάς.
Την 14 7/βρίου η συμμορία του Γ. Μακρή κ̓ Τσιραίκη θωμ.
τουρκ. επιασαν τους δρόμους Αρμένσκου κ̓ το εσπέρας ε-
σηλθον εις Αρμενσκο κ̓ κάϊσαν (?) τάχιστα [illegible]
τον βουλγαρικα Πασσε Κρεστο μετά (3) αλλων τι τους
[illegible] αγνοώ. (Πασσέ ήτο συγγενής του βίμου.)
Μη έχων τι έτερον και σας γράφω διατηρώ εύχόμενος
υμάς εν ύψος καρδίας.
Της Υμ. ευγενεστάτης υπόσχεσεως εν Χριστώ εύχέτης
Πασσέ Σπύρος. Έν Παλαιοχωρίω 14/9/905
Παρακαλώ όπως προσφέρετε τας ευχάς μου κ̓ τους ασπασμούς εκ
μέρους των γονέων μου κ̓ της πρεσβυτέρας μου εις την
σεβ. μητέρα σας. εις την αγαπητήν σας αδελφήν Μαρίαν,
εις τον αξιότιμον λοχαγόν σας, εις την κυρίαν Ναταλίαν
Π. Μελά κ̓ εις τον Νίκον. εις την Ζωσινίδα χαρίεσσαν
κ̓ εις όλην την οικογένειάν σας.
Τας ευχάς κ̓ τους ασπασμούς μου κ̓ εις τον κ. Δημ. κ̓ Ιωάννην
Καλλέργην στείλετε τας φωτογραφίας των.
ο ίδιος γράφω.
Τα δέοντα κ̓ εκ μέρους του Καλλιμάρη.

Πληροφορίας [illegible] : ο [illegible] 20 [illegible] 1905 [illegible]
[illegible]. – [illegible] 18 [illegible]. ο [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] ([illegible]) . – [illegible]
[illegible] .

74

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛ. ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ἀριθ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ἰουν. 1905

Ι. Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Σεβαστέ φίλε Κύριε Δραγούμη.

Καθ' ἣν ὥραν ἐλάμβανον σήμερον τὸ [illegible] σας περὶ τοῦ νέου Δημ. [illegible], τὴν αὐτὴν ὥραν [illegible] καὶ σήμερον [illegible] περὶ αὐτοῦ ἐπιστολὴν τοῦ κ. Νούκα. Ὁ κ. Νούκας [illegible] γραμματεὺς νὰ ἐργαζῆται καὶ [illegible] δωρεὰν ἢ μὲ τὸ ἥμισυ τῶν [illegible], διότι [illegible] [illegible] τὰ [illegible] ἔξοδα [illegible] διὰ τὴν [illegible] [illegible] ἀξιωτέρου καὶ [illegible] [illegible] [illegible] καὶ [illegible] καὶ τὴν [illegible] [illegible] [illegible]. Ὁ κ. Νούκας [illegible] [illegible] καὶ τὸ [illegible], ὅτι [illegible] [illegible]

ἐπειδὴ δυστυχῶς ὑπογράφων πάλιν
λέγουσι, νὰ ἀποστῶμεν ἵνα ἀναγράψη
μαθητὰς ἀντιγραφέων μου.

Ἐπιστρέφων ὑμῖν τὰ περὶ τοῦ
νέου τούτου ἔγγραφα, ἐπιτρέψατέ μοι
λέγω μόνον ὅτι δὲν κατορθώσατε τι ἀξ-
λογον.

Διατελῶ μετὰ σεβασμοῦ

Ὁ ὑμέτερος

[illegible]

Σ.Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Αξιότιμε κύριε Σ. Δραγούμη
εις Αθήνας.

Ο εκ Πισοδερίου της Μακεδονίας δημ. Β. Κιάγκου διαμένων ενταύθα προ 17/ης περίπου έτους παρεί τινα, απόστρατον, Αξιωματικόν ως απόλυτος υπηρέτης. κ. θέλει να φύγη πάλιν εις την πατρίδα του επειδή δεν δύναται να εξακολουθήση τας σπουδάς του.
διά τούτο πρέπει να ευρεθή φρόντια δι' αυτόν. Ιδού διά τι.
Ο Πατήρ του ένεκα της πολυμελούς του οικογενείας του δεν δύναται να εξακολουθήση την σπουδήν του υιού του εις αυτάς τας περιστάσεις κ. να εξοδεύη, διότι καθώς γνωρίζετε εν Μακεδονία οι Βούλγαροι μας κατασπαράζουν κ. εθνικώς κ. οικονομικώς.

του δι' οικογένεια αυτών κύριε
δραστικήν ισχύει εν τη Υμ. πατρί-
δι και αν βεβαίως ο υιός ούτος επι-
στρέψει πάλιν εις Μακεδονίαν
οι Βούλγαροι διά διαφόρων
μέσων θα προσπαθήσωσιν ίνα
προσηλυτίσωσιν αυτόν, και εισαχθῆ
κατά τον οδόν των εις το Ρω-
μουνικόν Λύκειον, και ούτως
θα εισαχθῆ εν τη Υμ. πατρίδι
η φοβερά αύτη προπαγάνδα
την οποίαν ευτυχώς προ 7 ετ.
διά διαφόρων μέσων κατόρθω-
σα ίνα την εκριζώσω.

Ταύτα κύριε εθεώρησα καθη-
κον να Σας γράψω εκ των προτέρων
ίνα το λάβητε υπ' όψιν και διατελώ
της Υμ. Εξοχότητος όλως εν χριστώ
ευχέτης. Ιερεύς Σταύρος Κοσμά

1905 Ιουλ. 25 Αθήναι

Βιγλιζα τη 17 Ιλίου 1905

Ανδεσ μαθαθη νεκρά χάιρε την δεσπαινάν σας

ασεξω εν Αθήνα

Εροτό δια την υγείαν σου καθος και εμεις καγος

εχομεν. ιδου σεγεγο αδελφικά. ηθελα να σε ανθ γραψο

γραμματικά να σε ομιλησαμεν αλλα ξευρεις πολύ καλά διοτι

όδρο μου δια εμάς ειναι. καμμενο από τους καπετάνους Βουλγάρους

λ ιπον θα ξευρεις τον Σεδηρον διμεξραίτη και θα το σηγανης

γεδρεγόμη νετο διορθοσεις καμμια ινεξροξον και

εχη όπως όλοι αλλα εξεον καλήτερα ειναι και τα

καου ανά εγο. εμείς εχασαμεν πενθερός από τα κρέματα

καθας ξευρεις και εγο καμμενο εξεον καλητερα ειν

εξοδευσα εστο 15 λιρες τρωγοντες εχομεν ημεις καθε μηνα

είνε πρωιμα ειναι δια τα καθε. τον εχαμα από δεκαετη

γαξείνα καθας ξευρεις τα εσι το κυβερνητη αστο σιεν επαρα

εγο και δεν το δεφησαμεν δια τίποτα τόρα αστο

που μενουν. τάχα ημεις εγο δαμαρτηθεις από το διοικ

καπνε καλήτερα γιατί δεν θελουν να μας γραψετε να

ζητο εξοδα καερδη μη δικαιονα μαζί και εγο θα ελθω

τον τρόπον δεν το χάνο. αλλά με συγχωρεις διοτι

ε αλλης δεν δαεχομεν καθε τόρα ο ειναι θα εξελθεια

αγάση ινεξερα σε όμερες και δεν επηραμεν

την χαρην μου να μη έχουν. τείνονος ε επιθα

72

ζελεμι ναμεσ έχουν. ζχο δεν έχο θινασουμε ποζγνοζοι ει ολα θαερεζζματα. ηδελα ναρθο μαμερο μενοιμου αλλα ίμη μόνοιμου ζοερα ζιρη μου σάνο μανθεζοι. ζεδρηι θηι δουλη μου γραψεις ενα γραμμα ναμαθο ζερη παιχηρου ερο ζον δεσαεθι δεν ειχε ζον ερωζενο ναμαθη αυ ανε εθανονοι ωρραψη αλλα ερεζη να θανάρωσι θαιχρεάθα μα θα θον άνθρωπο. άπορό γιοι θαζιωσ θονεδη αι ανμέρει. χάρη δεσι δέλα ναμεν γράψεις να μαρανεθο ναχύ. δια θανάθο θοσον ζαλον δεν ελρεδη δια ημάς δια άλη ζηνων διεμενα άλη χηροθερον άνάζζη ηθεν διμερον ζερη θαι ελουι άλλα. ουελοι μονθοζη δεν θα ερωθημου θελουσι αφεζθη ναίνε εν ημον εγο αφέζθη μαθαί να να ωναμα ζράψη ναριωθερον άνο θοιζ ελοι αλλα αι μη ζενη αζθο μου θοθει δαρνο ληψη δα αζήσο πόχη. θελοι ενε ερωι ζνοαν σε ολα

θεωνόσι Αγγελίνα Βασιλη Α Θιλιος

Κύριον αὐδογμ.

Παπασταύρου Κ.

Τσάρια

[illegible] [illegible] [illegible]

77

CONSULAT GÉNÉRAL
DE GRÈCE.

Θεσσαλονίκη τῇ 15 Ἀπριλίου
1906.

Ἀξιότιμε Κύριε

Ὁ Ἱερεὺς Παπαναστασίου Κ. Τσέρμης ἐκ Πισοδερίου τῆς Μακεδονίας διῆλθε ἐνθάδε μεταβαίνων εἰς Ἀθήνας πρὸς συλλογὴν ἐράνων ὑπὲρ τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Τριάδος πυρποληθέντος ὑπὸ τῶν Βουλγάρων κατὰ τὸ πέρυσι Σεπτέμβριον ἐν Πισοδερίῳ, ὡς γνωστόν. Κατὰ τὸ 24ωρον διάστημα τῆς ἐνταῦθα διαμονῆς του εἰσεπράχθησαν τῇ συστάσει μου γρ. 160 ἐκ

προμήθειαν ἐκ τοῦ εἰς χεῖράς
του βιβλίου. Ἐκ τοῦ ποσοῦ
τούτου ἀφῃρέθη τὸ ἥμισυ
τοῦ ναύλου του ἢ δαπάνη
τῆς ἐντεῦθεν ἀποστολῆς
του, τὸ δὲ ὑπόλοιπον
εἰς φρ. 110 ἀποστέλλω
ὑμῖν διὰ τῆς ἐσωκλεί-
στου ἐπιταγῆς, ἵνα
διαβιβασθῇ ὅπου δεῖ.
Παρακαλῶ νὰ μοὶ γνω-
στοποιήσητε τὴν πα-
ραλαβὴν τῆς παρούσης
καὶ δεχθῆτε τὴν δια-
βεβαίωσιν τῆς ἐξαιρετι-
κῆς ὑπολήψεως ἐμοῦ
μου — Πρόθυμος

Δ. Καρπώτης

78

2/9/06.

Σεβαστέ μου κύριε Δραγούμη,

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible], όσο μεγάλοι στίχοι ποιητών
ηρωικοί την ηρωικήν [illegible]
Τόσο με [illegible].

Με έξοχη τιμή

Πρόθυμος

Κ. Παλαμάς

2 Ιουνίου 1906

Απ. 2 Σεπτ. 1906.

79.

Μοναστηρίῳ τῇ 4ῃ 7βρίου 1906.

Ἀξιότιμε Κύριε Στέφανε Δραγούμη
εἰς Ἀθήνας.

Σ. Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Διὰ τῆς παρούσης μου γνωστοποιῶ ὑμῖν τὸν σκληρὸν φόνον τοῦ μακαρίτου ἀδελφοῦ μου Παπᾶ Σταύρου, ὅστις ἔγινεν μὲ τὸν ἑξῆς [illegible].

Τῇ 27ῃ Αὐγούστου ἡμέρᾳ Κυριακῇ τῇ 6ῃ ὥρᾳ τουρκ. μ. μ. δύο [illegible] ἔγραψαν ἐπιστολὴν μὲ τὰ κρυπτογραφικὰ σημεῖα ἥτις [illegible] τὰ ἑξῆς.

Αἰδεσιμώτατε Παπᾶ Σταῦρε ἅμα ἀναγνώσῃς τὴν ἐπιστολὴν νὰ ἔλθῃς μιὰν ὥραν ἐνωρίτερον διότι ἔχομεν νὰ συνομιλήσωμεν περὶ πολλῶν ὑποθέσεων. ἐπίσης δὲ νὰ στείλῃς 30 ὀκάδας ψωμί, 3 ὀκ. κασσέρι, 5 ὀκ. οὖζο καὶ 5 [illegible].

Κάτωθεν δὲ ἡ ὑπογραφὴ τοῦ ὑπαρχηγοῦ Μπέζα..

Λοιπὸν ἀφοῦ ἔσφαξαν ὅλα τὰ ἀσπαιρόμενα,
κατόπιν ἀντεφερόσθη καὶ ὁ ἴδιος μαζὺ μὲ τὸν
Χατζῆ Κωστίνον, τὸν Θεοδώρου Κωστίνου
καὶ ἑνὸς ἐξηπειρωτοῦ ὁδωμακοῦ.

Ὡδηγοῦντο δὲ ὑπὸ τοῦ καρβουνοποιοῦ.
Ἅμα ὡς ἔφθασαν εἰς τὴν ἐνέδραν, οἱ κομιτατζῆδες
ἐπυροβόλησαν ὅθεν μακαρίτης ὁδηγὸς αὐτοῦ ἐφονεύθη.
οἱ δὲ κομιτατζῆδες ζητοῦσαν ἐπὶ ὀδηρὰ δὲν τὸν ηὗρον.

Μετὰ αὐτὴν δὲ τὴν ὁδηγίαν κανεὶς ἐπὶ τὸ ἱερὸς
δὲν ἐγλύτωνεν. Ἀλλὰ καρβουνοποιοὶ ἀφοῦ
ἠρώτησαν καὶ τὸν ηὗρον τὸν ἐφόνευσαν
διὰ σφαγῆς. Μόνον δὲ ὁ Χατζῆ Κωστίνος
ἐγλύτωσεν.

Ὁ τόπος ὅπου ἐφονεύθη ὀνομάζεται Καταλάκκος
εἶναι δὲ εἰς λόφος ὅπου εἰς μὲν τὴν μίαν ράχην
ἐφονεύθη ὁ μακαρίτης Παῦλος Μελᾶς, εἰς δὲ
τὴν ἑτέραν ὁ μακαρίτης Παπᾶ Σταῦρος.
Ἡ συμμορία ἡ φονεύσασα αὐτὸν ἦτον τοῦ Μήτσου Βλάχου.

Καὶ ἐγὼ δὲ ὡς διὰ σήμερον εὑρίσκομαι εἰς μεγάλην στενοχωρίαν καὶ ἀπορί-
γεταν δὲν δύναμαι νὰ ζητήσω. διότι ἔχω τοὺς δύο γέροντας τὴν σύζυγόν του
καὶ τὴν μικρὰν ἀδελφὴν [illegible] καὶ ἀπὸ ἐμὲ ἐξαρτᾶται ἡ οἰκογένειά μου
Τὸ ταπεινὸν τέκνον τοῦ ἔθνους. Λάζαρος Κ. Τσάμη.

Δέχθητε τὰ σέβη τοῦ ἐν ᾧ εἰμι διαβόη-
της Πασουδίδη

Ξάβερ Μάγκη

ΑΚΡΟΠΟΛΙ

Δρ. 8768—Τηλέφ. 140 | ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ | ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς

ΙΣ ΤΟΥ ΚΡΗΤΙΚΟΥ Σ

ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΔΥΟ ΜΑΡΤΥΡΩΝ

Κυριακὴ 10—Σεπτεμβρ. 1906.

ΠΑΠΑ-ΣΤΑΥΡΟΣ Κ. ΤΣΑΜΗΣ.—ΠΑΠΑ-ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΠΟΣΚΗΣ

Ὁ πρῶτος ἐφημέριος ἐν *Πισοδερίῳ* τῆς ἐπαρχίας Φλωρίνης, κώμη τρεφούσῃ δισχιλίους ἑλληνικωτάτους Κουτσοβλάχους, καὶ κοσμουμένῃ ὑπὸ τοῦ μεγαλοπρεποῦς ἱδρύματος, ὅπερ ἱδρυθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ Θρόνου Μοδέστου περιλαμβάνει Ἀρρεναγωγεῖον καὶ Παρθεναγωγεῖον.

Ὁ δεύτερος, ἐφημέριος ἐν *Νεραϊτίῳ* τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, χωρίῳ ἔχοντι δισχιλίους καὶ αὐτὸ Χριστιανοὺς κατοίκους, ὧν τὸ ἥμισυ ἡ βουλγαρικὴ βίακαι τρομοκρατία ἐκράτει προσήλυτον πρὸς τὸ Σχίσμα.

Ἀμφότεροι θύματα τῆς δολοφόνου θηριωδίας τοῦ Βουλγαρικοῦ Κομιτάτου· ὁ πρῶτος θῦμα καὶ τῆς Ρουμανικῆς Προκαγάνδας, τῆς συμμάχου τοῦ Κομιτάτου καὶ βοηθούσης εἰς τὰ ἀπαίσιον αὐτοῦ ἔργον διὰ συμβουλῶν, ὁδηγιῶν, κατασκοπείας καὶ παντοίας κακοτεχνίας.

Καὶ τοῖον ὑπῆρξε τὸ πταῖσμα τῶν δύο τούτων ἱερῶν θυμάτων:

Ὁ αἰδέσιμος Ἰωάννης, ἐξ οἰκογενείας Ἠπειρωτικῆς καταγόμενος, ἐκήρυττε τὸ Ὀρθόδοξον Εὐαγγέλιον, ἐνοῦθέτει καὶ συνεκράτει τὸ πολίμνιον αὐτοῦ ἐν τῇ πατριαρχικῇ Ἑλληνικῇ πίστει, ἐνισχύων τὴν θέλησιν αὐτῶν ἐναντίον τῶν τεχνασμάτων καὶ τῆς βίας τῶν Βουλγαρικῶν Κομιτάτων, ἐνεψύχου καὶ ἐπαναγεν εἰς τὴν μάνδραν τοὺς βίᾳ ἐξαναγκασθέντας εἰς προσκύνησιν τοῦ Ἐξάρχου.

Οὗτος δὲν ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ἐν Νεραϊτίῳ δολοφονηθεὶς ἱερεύς. Προηγήθη αὐτοῦ ἐν ἔτει 1900 ὁ ἐνάρετος καὶ εὐπαίδευτος Παπᾶ-Κωνσταντῖνος, ὃν μεταβαίνοντα εἰς Φλώρινα διὰ τὴν ἑβδομαδιαίαν πανήγυριν, ἀγρίως κατεκρεούργησαν ἐνεδρεύοντες Κομῖται, λυσσῶντες διότι ἀπὸ διετίας τὰ πάντα κινήσαντες δὲν κατώρθωσαν νὰ ἀποσπάσωσιν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ἐν ἔτει 1903 ἄλλος ἱερεύς, ὁ οἷος καὶ διάδοχος τούτου, ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα Παπᾶ—Κωνσταντῖνος, μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ πατρὸς χειροτονηθείς, μόλις προῆλθε νύκτα τινὰ, ἵνα μὴ εἰς Φλώριναν, τὴν εἰς τὸ χωρίον εἰσβολὴν μεγάλης κομιτατικῆς συμμορίας, ἧτις αὐτοῦ μὲν τὴν κατοικίαν ἐλεηλάτησε, πέντε δὲ ἀθώους κατοίκους τοῦ χωρίου, μετὰ δεινὰ μαρτύρια κατέσφαξε.

Ἐν Πισοδερίῳ ὁ Παπᾶ-Σταῦρος, ἀνὴρ φύσει γενναῖος, οὔτε ὑπὸ τῶν ἀπειλῶν, οὔτε ὑπὸ τῶν γενομένων κατ' αὐτοῦ ἀποπειρῶν τῶν Βουλγάρων συμμοριτῶν ἐπαράσσετο, περιορρογτικὸς δ' ἀπέκρουε τὸ ἀφειδῶς προτεφερόμενον αὐτῷ ἀργύριον ὑπὸ τῆς Ρουμανικῆς Προκαγάνδας ἵνα ζητήσῃ δι' αὐτοῦ νὰ προσοικειωθῇ ἄγνους Ἕλληνας τοὺς Πισοδερίτας.

«Ποσάκις τὸ προεδρεῖον τοῦ Κομιτάτου ἔγραφε νὰ μὲ δολοφονήσουν,—ἐπίστελλεν ὁ ἀνδρεῖος ὑπηρέτης τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους τῇ 27 Φεβρουαρίου 1904, πρὸς τὸν ἀείμνηστον Παῦλον Μελᾶν,—καὶ τί μοῦ εἶπεν ὁ Πετρῶφ ὅταν μὲ συνέλαβε καὶ πῶς μὲ ἀφόβιζε καὶ τί τοῦ ἀπήντησα μάρτυς ἦτον ὁ... καὶ ὁ... Ἀλλὰ οὔτε ἡ μάχαιρα τοῦ Κομιτάτου με ἐνέπνευσε φόβον καὶ με ἐβεβίλασεν, οὔτε τὸ χρῆμα τῶν Προπαγανδῶν θὰ μὲ κατασείσῃ ὅπως ἀποσκιρτήσω τῆς Μητρὸς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ ἕλα ταῦτα πέρασαν· ἔτι σιμαι ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἑξῆς: Τὸ Κομιτᾶτον πάλιν ἤρχισε τὰς δολοφονίας καὶ δολοφονοῦνται ἱερεῖς καὶ διδάσκαλοι, προέχοντες βιάζονται καὶ ὁλόκληροι κοινότητες ὅπως ἀποσκιρτήσωσι. Τοῦτο δὲ γίνεται ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μογλενῶν καὶ Πελαγονίας».

Ἰδοὺ τὸ ἔγκλημα τοῦ Ἕλληνος ἱερέως. Διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς καὶ ἡ οἰκογένειαι αὐτοῦ ἀμειλίκτως νύκτα καὶ ἡμέραν κατεδιώκοντο.

Κατ' Αὔγουστον 1903 ἐν τῷ χωρίῳ Νέκολετς τῆς περιφερείαςΦλωρίνης κατατρέφεται ὑπὸ τῶν Βουλγάρων πᾶσα ἡ περιουσία τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. «Ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ,—γράφει—εἰργάζετο καὶ ὁ πατήρ μου Κοσμᾶς Τσάμης ἔχων κανταπωλεῖον καὶ Χάνιον. Μετέβην λοιπὸν νὰ ἴδω τὸ κατάστημα τοῦ πατρός μου. Πλὴν τί νὰ ἴδω; Τὰ πάντα εἶχον γίνει παραλήλωμα τοῦ πυρὸς καὶ μεταβληθῆ εἰς τέφραν καὶ σωρὸν λίθων. Ἤρχισα νὰ βακρύω χύνων πικρὰ δάκρυα, καὶ ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ Πασσᾶ (τοῦ Λιβᾶ Ἰσμαὴλ πασσᾶ) τίς ἡ αἰτία τῶν δακρύων μου, εἶπον αὐτῷ ὅτι δακρύω διότι ἀνεμνήσθην τὴν ἀτυχίαν τοῦ πατρός μου ὅστις ἐπὶ 50 ὅλα ἔτη εἰργάσθη ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ ὅπως διαβιβάσῃ ἐντίμως τὴν οἰκογένειάν του καὶ ἤδη ἐν μιᾷ μόνῃ ἡμέρᾳ μένει στερημένος περιουσίας».

Τὸ Πισοδέριον, χωρίον ἐν ἰσχυρᾷ καὶ ἐπικαίρῳ θέσει, δεσπόζον τῶν περιξ,κεῖται ἐπὶ τῆς ἀπὸ Καστορίας εἰς Φλώριναν ἀγούσης ὁδοῦ, καὶ ἔχον κατοίκους ὑπερηφάνους καὶ καθαρωτάτους εἰς τὰ ἑλληνικὰ αἰσθήματα, ἀποτελεῖ κάρρος εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ Βουλγάρων καὶ Ρουμάνων. Ὁ ἀγνὸς διὰ τίνων κινδύνων ἀπὸ ἐτῶν διήρχοντο μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ αὐτῶν ποιμένος οἱ Πισοδερῖται θέλει καλῶς ἀντιληφθῇ τὸ μέγεθος τοῦ φυσικοῦ αὐτῶν ἐθνους ὅταν μετὰ προσοχῆς παρακολουθήσῃ τοὺς ὀλίγους τούτους στίχους ἄλλης ἐπιστολῆς τοῦ ἐμπεπνευσμένου ἱερέως.

5 Σεπτεμβρίου 1903

Ἀγαπητέ μοι ἐν Χριστῷ ἀδελφὲ κύριε Παῦλε Μελᾶ, εἰς Ἀθήνας.

Σᾶς εἶχον γράψει, ὅτι οἱ κομῖται εἶχον συλλάβει τὸν ἀρχιμανδρίτην Μόδεστον καὶ τοῦ εἶχον εἰπεῖ, ὅτι νὰ παύσουν οἱ Πισοδερῖται καταδιώκοντες τοὺς κομίτας. Οἱ κομῖται δυὸ φορὰς ἐπολέμησαν εἰς τὰ βουνὰ Πισοδερίου μὲ τὸν στρατὸν (πρὸς Ἀνατολὰς) καὶ οἱ Πισοδερῖται δὲν τοὺς ἐβοήθησαν. Πρὸ 15 ἡμερῶν οἱ κομῖται συλλαβόντες 4 πατριώτας, παιδιὰ ἀγλαϊκα, ἐνῷ ἐπήγαινον διὰ Γέρμανι, ἀφοῦ τοὺς συνέλαβον τοὺς ἔσφαξαν καὶ μίχρι σήμερον δὲν ἠξεύρουν τὰ πτώματά των. Ὕστερον ἔπήγαν αἱ μητέρες των καὶ τοὺς ζητοῦσαν, ἀφοῦ δὲ παρουσιάσθησαν εἰς τὴν ἀρχηγὸν τοῦ κομιτάτου εἰς τὰ βουνὰ Γέρμανι παρεκάλουν μετὰ δακρύων, ἵνα τοὺς δώσουν τὰ σώματα τῶν δολοφονηθέντων· ἀλλ' οἱ κομῖται δὲν τοὺς εἶπαν τίποτε, μόνον ἀπειλᾶς, ὅτι θηλαδὴ θὰ καταστρέψουν τὸ Πισοδέριον. Πρὸ δέκα ἡμερῶν ὁ Τσακαλάρωφ ὁ Λάζαρος Παπᾶ Τράϊκο καὶ ὁ Πέπωφ ἐζήτησαν ἀπὸ τὸ Πισοδέριον 1200 ὀκάδας ὁμιλ, 10 μοσχάρια, 40 κριάρια, 10 ὀκάδας πέταλα ἡμιόνων καὶ 2 ὀκάδας σαπούνι μοσχάτο. Οἱ Πισοδερῖται ἀπήντησαν «ἔλθων λαβέτων». Ὁ Τσακαλάρωφ πάσχων ἐκ πεύνης ἀνεχώρησεν ἀπὸ Γέρμανι διὰ τὰ Κορέσκα καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐπῆγεν εἰς Πρέσνιτσα χωρίον 130 οἰκιῶν, 80 ὀρθοδόξων καὶ 50 σχισματικῶν, μετὰ 400 ὀκάδων, καὶ ἀφοῦ περικύκλωσε τὸ χωρίον εἰσῆλθεν αὐτὸς μετὰ 100 ὀπαδῶν. Πρῶτον συνέλαβε τὸν Γ. Καρασλάν, μουχτάρην ὀρθοδοξον τὸν ἀνεβίβασεν εἰς τὸ ζῶόν του καὶ τὸν ἔβασε μὲ σχοινία καὶ ἀφοῦ τὸν ἔφερεν εἰς τὸ μεσοχῶρι, ὑποκάτω μιᾶς ἀπιδέας, ἐκεῖ τὸν ἐκρέμασε καὶ μὲ τὰς λόγχας τὸν τρυπῶσεν. Δεύτερον περιεκύκλωσε καὶ τὴν οἰκίαν τοῦ Τζάϊκου· οὗτος ἀντέστη φονεύσας τὸν Νάστον πρωτοπαλλήκαρον τοῦ Τσακαλάρωφ ἐνῷ ἔσπανε τὴν πόρταν μὲ τὸν πέλεκυν, ἕτερος δὲ ἐκλήγωσε θανατηφόρως. Ὁ Τσακαλάρωφ ἰδὼν δύο συντρόφους πεσόντας διέταξε μὲ πετρέλαιον νὰ καύσουν τὴν οἰκίαν του, ὁ δὲ Λάμπρος Τζάϊκου ἔβγαλε τὰ παιδιά του ἔξω, αὐτὸς δὲ μὲ τὴν ἑβδομηκοντούτη πατέρα του ἔκαμε ἔρωδον καὶ ἐπληγώθησαν καὶ οἱ δύο. Ὁ Τσακαλάρωφ ἀφοῦ τὸν συνέλαβε πληγωμένον τὸν ἔφερε ξεψυχώντα ἕως τὸ μεσοχῶρι καὶ ρύσας χόρτα καὶ ἄχυρα ἐπάνω του τὸν ἔκαυσεν· τὸν δὲ πατέρα του τὸν ἄφησε πληγωμένον. Τρίτον συνέλαβε τὸν Ἀντώνιον Τζάϊκου, συγγενῆ τοῦ Τζάϊκου, καὶ ἀφοῦ πρῶτον τοῦ ἔκοψε τὰ χέρια, ὕστερον τοῦ ἔβγαλε καὶ τὰ μάτια καὶ ἀπέθανεν. Αὐτὰ ἔγιναν εἰς Πρέσνιτσα, ἐπαρχίᾳ Καστορίας, διότι οὗτοι ἐπὶ δύο μῆνας ἦσαν μὲ τὸν Κώτα, ἔχθρὸν τοῦ Τσακαλάρωφ καὶ πρὸ δύο ἑβδομάδων εἶχον ὑπάγει εἰς τὸ χωρίον των, διότι ὁ Κώτας δὲν εἰμποροῦσε νὰ τοὺς κρατήσῃ, ἀλλὰ τοὺς εἶχε στείλει διὰ νὰ ἐμπολόγῃ τοὺς ὀρθοδόξους νὰ μὴ ἐπαναστατήσουν κατὰ Πρέσνιτσα ὁ Τσακαλάρωφ ἔστειλε γράμμα καὶ ἀπειλᾶς εἰς Πισοδέριον. Εὐχόμαι τῷ Θεῷ περὶ τῆς καλῆς ὑγείας σας καὶ σᾶς ἀσπάζομαι

Ὁ ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
Παπᾶ Σταῦρος.

Τὰ εἰς τὴν ἀμυντικὴν ὀργάνωσιν ὑπηρετοῦντα ἑλληνικὰ σώματα καθαρίσαντα τὸ πλεῖστον τοῦ ἑδάφους τοῦ βιλαετίου Μοναστηρίου ἀπὸ τῶν βουλγαρικῶν τεράτων ἐφαίνετο, ὅτι ἐξηφάλιζαν τὴν τάξιν καὶ εἰς τὰ περίχωρα τοῦ Πισοδερίου, ὅτε περὶ τὸ τέλος τῆς ἐφετεινῆς ἀνοίξεως, κεθ' ὃν χρόνον πᾶσαι αἱ φρουτίδες τῆς ὀθωμανικῆς ἀρχῆς καὶ τῶν ξένων αὐτῆς συμβούλων κατηγαλίσκοντο εἰς ἀμαλίκτον καταδίωξιν τῆς ἑλληνικῆς μονάδος, συμμορία Βουλγάρων κομιτῶν ἐμφανισθεῖσα κατὰ τὴς ὑπερκειμένης τοῦ Πισοδερίου ἱερᾶς μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ μετὰ λεηλασίαν καὶ τελείαν ἀπογύμνωσιν ἐκπορπίσασαν αὐτὴν, οὐδόλως ἐνοχληθεῖσα ὑπὸ τῆς ἐκεῖ πλησίον σταθμευούσης στρατιωτικῆς δυνάμεως.

Τῶρ ἀνακαινίσεως καὶ ἀνορθώσεως τῆς μονῆς ταύτης ἐκινεῖτο καὶ ἐκοπίαζε μετὰ τῶν ἐφόρων αὐτῆς καὶ τῶν ἄλλων πρωκρίτων τῆς κοινότητος Πισοδερίου ὁ ἱερεὺς Παπᾶ Σταῦρος, ὅτε τὰ βδελυρὰ βουλεύματα τῆς Βουλγαρικῆς Ὀργανώσεως κατώρθωσαν ἐπὶ τέλους νὰ ἐκτελέσῃ κατὰ τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ ἐνθέου ζηλωτοῦ, κακοῦργος συμμορία ἔξω τοῦ χωρίου ἐνεδρεύουσα.

Δύο ἄλληθες στάλοι τῆς Ὀρθοδοξίας ἐν τῇ περιφερείᾳ Φλωρίνης κατερρίφθησαν. Νέοι μάρτυρες ἐκλλῆς ἐθλίψαν καὶ ἐστεφανώθησαν. Τὸ ὄνομα αὐτῶν θέλει ζήσει ἐν τῇ μνήμῃ καὶ τῇ καρδίᾳ παντὸς Ἕλληνος, παντὸς ὀρθοδόξου.

Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ. Τὴν ἱερὰν αὐτῶν ἐντολὴν ἄλλοι θαρραλέοι λευῖται θέλουσιν ἀναδεχθῇ. Ἐκ μέσης δὲ τῆς Μακεδονίας καὶ ἀπὸ περάτων τῆς ἑλληνικῆς γῆς ἀναμένονται θερμουργοὶ οἱ ἐκδικηταὶ τῶν κεσίτων καὶ φόλακες τῆς πολυτίμου ζωῆς τῶν διαδόχων αὐτῶν.

Γ. Μ.

...της καὶ τῶν ἡρωϊκῶν κατορ...των της νὰ ἑορτάσῃ τὸν μέγαν ...βον τῆς ἐθνικῆς ἑνότητος στεφανωμένης ἀπὸ τὴν πανελλήνιον ἐλευθερίαν.

ΜΙΧ. Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ

...ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

ΠΟΙΟΙ ΕΙΡΓΑΣΘΗΣΑΝ ...ΡΟΣ ΣΥΛΛΗΨΙΝ ΤΟΥ ΜΙΧΑ

...ΤΙ ΛΕΓΟΥΝ ΟΙ ΑΝΑΜΙΧΘΕΝΤΕΣ

...ήτημα ὁλόκληρον ἐδημιουργήθη μὲ ... σύλληψιν τοῦ Μίχα. Ζήτημα τὸ ὁ...ν πρέπει νὰ λυθῇ ἐπὶ τέλους, διὰ ...ἐξεύρωμεν καθαρὰ πῶς ἔγιναν ὅλαι ...ἐνέργειαι, ἀφοῦ αἱ ἀρχαί μας, ἐξ ...ιδαίας ἀβροφροσύνης, παριστῶσιν ἡ ... τὴν ἄλλην ὡς ἐργασθεῖσαν πάσῃ ...άμει καὶ πάσῃ θυσίᾳ.

Ἐνδιαφέρει λοιπὸν νὰ γνωσθῇ κατὰ ...σον ἕκαστος τῶν διωκτῶν τοῦ Μίχα ...εισέφερεν εἰς τὴν σύλληψίν του, το...ύτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον εἰς τὴν ὑπό...σιν ἀνεμίχθησαν καὶ στρατιωτικοὶ ἀ...νται πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς δημο...ου ἀσφαλείας καὶ ὑπὲρ τῶν ὁποίων ...οιμάζεται ἀμοιβή. Καὶ αὐτὸ θὰ κά...μεν σήμερον.

Ο ΜΙΧΑΣ ΕΙΣ ΑΠΟΓΝΩΣΙΝ

Μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του ἀπὸ τὴν ...ξιάν, ὅταν ἐπῆρε τὸν περίφημον γκρᾶ...υ καὶ τὰ διπλᾶ φυσεκλίκια του, τὰ ὁ...οῖα ἤδη εὑρίσκονται εἰς τὴν Εἰσαγγε...ίαν, ὁ Μίχας ἐγύριζε χωρὶς λεπτὸ ἀπὸ ...χην εἰς ράχην· τότε τἄχασε κυριολε...κτικῶς. Εἰς τὸ πρόσωπον, μετὰ τοῦ ὁ...ποίου ἦλθεν εἰς συνεννόησιν κατόπιν ὁ ...ταδότης του Κρίτσας, μεταχειρισθεὶς ...τὸ ὡς μεσίτην, τὸ ὁποῖον ἔγινε γνω...τὸν εἰς τὴν ἀνάκρισιν—εἶνε δὲ εἰς γέ...ων μπάρμπα-Γιάννης λεγόμενος καὶ ...κτήτης τοῦ ἐν Φαλήρῳ οἰκίσκου εἰς ...ν ὁποῖον ἔγινεν ἡ σύλληψις—ὁ Μίχας ...χεν ἐκμυστηρευθῆ αὐτὴν του τὴν ἀπο...ήτευσιν καὶ εἶχεν ἐκφράσῃ τὴν ἰδέαν ...ῆς παραδόσεως, τὴν ὁποίαν παρῄτησε ...τόπιν τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Κρίτσα.

ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

Αἰτία τῆς ἀπογοητεύσεως τοῦ Μίχα ..., καθὼς μᾶς ἀνεκοίνωσε χθὲς ὁ κ. ...υκουρέζος, ἡ ἐσχάτη καταβληθεῖσα ...ηρὰ προσπάθεια ἐκ μέρους τῆς ἀστυ...μίας πρὸς σύλληψίν του. Καθὼς ἐδε...ιώθη, ὁ μοίραρχος κ. Ζυμβρακάκης, ... τὴν δύναμιν τὴν ὁποίαν διέθετεν, ...χε καταστήσει τὸ ἔδαφος τῶν κινή...ων τοῦ Μίχα πολὺ περιωρισμένον. ...κ τούτου ἐξηγεῖται ἡ ζωηρὰ ἐκδηλω...ς ἐκ μέρους του διαθέσεων πρὸς ἀλ...γὴν ἐνδιαιτημάτων καὶ ἡ μετὰ μεγάλης ...ουδῆς ἀποδοχὴ τῆς προτάσεως τοῦ ...ρίτσα πρὸς φυγάδευσιν. Ὁ Κρίτσας ...τώρθωσε νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν ἐμπιστοσύ...ν εἰς τὸν Μίχαν, κατόπιν διαδόσεων ...ς ὁποίας διέσπειρεν ἐντέχνως περὶ τῆς ...μπαθείας πρὸς αὐτόν. Ἐν τούτοις ἡ ...οθυμία τοῦ Κρίτσα, ἵνα ἐνεργήσῃ ὡς ...ταδότης, πρὶν εἰσέτι προκηρυχθῇ ὁ ...ίχας, διότι αἱ συνεννοήσεις του μὲ τὸν Μήτσαν χρονολογοῦνται πρὸ 13 καὶ ...λέον ἡμερῶν, εἶνε ἀνεξήγητος.

ΜΑΤΑΙΩΘΕΙΣΑ ΑΠΟΠΕΙΡΑ

Πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν ὁ Κρίτσας εἶχε ...ήσει καὶ ἄλλην παγίδαν εἰς τὸν Μί...αν. Εἰς τὸ σχέδιον τῆς συλλήψεως καὶ ...ὴν ἐφαρμογήν του εἶχε λάβει μέρος ...αὶ ὁ λοχαγὸς Μήτσας. Πλὴν ἐματαιώθη, χωρὶς νὰ ὑποπτευθῇ τι ὁ ...ίχας.

Ἔλαβε δὲ χώραν ὑπὸ τὰς ἑξῆς πε...στάσεις:

Τὴν 2 Σεπτεμβρίου τὸ αὐτὸ τέχνα...μα τοῦ Φαλήρου ἐπρόκειτο νὰ λάβῃ ...ώραν εἰς Κολοκυνθοῦν. Καὶ ἐκεῖ εἶ...εν εὑρεθῆ κατάλληλον οἴκημα εἰς τὸ ...ποῖον ἐπρόκειτο νὰ παιχθῇ τὸ ἴδιον ...αιγνίδι. Ἀλλ' ὁ Μίχας τὴν ἡμέραν ...είνην ἠρνήθη νὰ συμμορφωθῇ μὲ ...ὰς παραγγελίας τοῦ Κρίτσα. Ἡ ἀ...όπειρα αὕτη εἶνε ἄσχετος κατὰ τὸν ... Μήτσαν, μὲ τὸ νὰ μεθύσουν τὸν ...ίχαν καὶ νὰ τὸν συλλάβουν.

Ὅλα αὐτὰ ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ κ. ...ήτσας ἐνήργει ἐκ παραλλήλου πρὸς ...ὴν ἀστυνομίαν, φιλοδοξῶν ὅμως νὰ ...υλλάβῃ αὐτὸς τὸν Μίχαν.

Αἱ ἐνέργειαι τοῦ κ. Μήτσα, ὅπως ...ᾶς ἔλεγεν ὁ κ. Λυκουρέζος, ἐτύγχα...ον γνωσταὶ εἰς τὴν Ἀστυνομίαν, ἥτις. ...αίτοι προσεπάθει, ἐν τούτοις δὲν ἠδύ...το νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἄμεσον πρὶν δημοσιευθῇ ἡ ἐπικήρυξις.

— Ναί. Ἐγὼ ἤθελα νὰ τὸν πιάσουν διότι ἦτο ἐπικίνδυνος γιὰ τοὺς συγγενεῖς μας. Ἀλλὰ ὅταν ἐπεκηρύχθη ἔβαλα ὅλα μου τὰ δυνατά.

— Πότε ἤλθες εἰς πρώτην συνεννόησιν μὲ τὸν κ. Μήτσαν;

— Μὰ σχεδὸν ἀπὸ τὴν ἀρχή. Πρὸ 12 περίπου ἡμερῶν.

— Σᾶς ἔδιδε παραγγελίας διὰ τὰς ἐνεργείας σας ὁ κ. Μήτσας;

— Ναί. Μοῦ ἔλεγε πῶς πρέπει νὰ κάμω γιὰ νὰ τὸν κάνω νὰ ἔχῃ ἐμπιστοσύνη σ' ἐμένα καὶ νὰ τὸν παραδώσω εὐκολώτερα.

— Εἴχατε μεσίτην ἢ συνεννοεῖσθε ἀπ' εὐθείας μὲ τὸν Μίχαν;

— Εἶχαν πολλοὶ ἀνακατευθῆ, ἀλλὰ δὲν κάνει νὰ σᾶς τοὺς 'πῶ, γιατὶ θάχουμε νταραβέρια στὸ Μενίδι.

— Ἔχετε τίποτα ἄλλο νὰ μᾶς 'πῆτε γιὰ τὴν σύλληψιν;

— Ὄχι· ὅπως τὰ διαβάσατε στὰ φύλλα ἔτσι εἶνε. Τί νὰ σᾶς 'πῶ περισσότερα. Πολὺ κουβέντα ἔγεινε γι' αὐτό. Ἐγώ, νὰ σᾶς 'πῶ, νομίζω πῶς ἔκαμα τὸ χρέος μου.

ΤΙ ΜΑΣ ΕΙΠΕΝ Ο κ. ΜΗΤΣΑΣ

Τὸν κ. Μήτσαν εὑρίσκομεν εἰς τὴν οἰκίαν του ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κωλέττη. Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν εἰσερχόμεθα ὁ κ. Μήτσας ὑπαγορεύει εἰς τὸν λοχίαν Τσεκούραν τὴν ἔκθεσιν τῆς συλλήψεως τὴν ὁποίαν θ' ἀπευθύνῃ πρὸς τὸν διοικητὴν τοῦ 7ου πεζικοῦ συντάγματος, εἰς ὃ ὑπηρετεῖ.

Ὁ κ. Μήτσας μᾶς δέχεται εὐγενέστατα καὶ τίθεται εἰς τὰς διαταγάς μας.

— Τί νὰ σᾶς 'πῶ, μᾶς λέγει, αἱ ἐφημερίδες μοῦ τὰκαναν θάλασσα. Τὰ ἔγραφαν ὅπως ἤθελαν.

— Σεῖς ἐνηργήσατε κ. Μήτσα, ἀπ' ἀρχῆς μόνος σας ἢ σᾶς ἔδωσε κανεὶς νύξιν τινά;

— Ἐγὼ ἐπειδὴ εἶμαι σχεδὸν Μενιδιάτης καὶ γνωρίζω τὸν Μίχαν καὶ ὅλους τοὺς συγγενεῖς του καὶ τοὺς χωριανούς του, ἤμουν εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ δύναμαι νὰ ἐνεργήσω ἀποτελεσματικῶς διευκολύνων τὴν δρᾶσιν τῆς ἀστυνομίας. Ἡ ἐνέργειά μου ἦτο παράλληλος μὲ τὴν τῆς ἀστυνομίας.

Τὰς σκέψεις τοῦ Μίχα περὶ παραδόσεως δὲν γνωρίζω· ὁ Κρίτσας μοῦ ἀνεκοίνωσε πρὸ 13 ἡμερῶν ὅτι ὁ Μίχας τὸν εἶχεν ὡς ἄνθρωπον τῆς ἐμπιστοσύνης του. Τότε ἐγὼ τοῦ ὑπηγόρευσα τὸ γνωστὸν σχέδιον τοῦ Φαλήρου, ὅπερ καὶ ἐπέτυχε.

— Τὰς ἐνεργείας σας εἴχατε ἀνακοινώσῃ εἰς τὴν ἀστυνομίαν;

— Μάλιστα. Ἡ ἀστυνομία τὰς ἐγνώριζε.

— Ἀνεμίχθη ἡ ἀστυνομία εἰς τὴν πρωτοβουλίαν σας αὐτήν;

— Ὄχι. Ἡ ἀστυνομία ἐνήργει ὅπως πάντοτε διὰ τῶν ἀποσπασμάτων. Τὸ ἰδικόν μου σχέδιον ἦτο νὰ τὸν σύρω εἰς παγίδα, ὅπερ καὶ ἐγένετο.

— Ὁ Κρίτσας σᾶς ἐβοήθησε;

— Μεγάλως. Ἂν δὲν ἦτο αὐτός, ὁ Μίχας δὲν θὰ συνελαμβάνετο.

— Κατὰ τὴν σύλληψιν διέτρεξε κίνδυνον ἡ ζωὴ τῶν δύο ὑπαξιωματικῶν;

— Βεβαίως.

— Δὲν σᾶς φαίνεται παράξενον πῶς ὁ Μίχας ἔρριψε κατὰ γῆς, ὅπως ἐγράφη, καὶ τοὺς δύο συγχρόνως ἀρκετὰ ρωμαλέους ὑπαξιωματικούς;

— Μὰ εἶνε ἀρκετὰ χειροδύναμος. Ἐγὼ τοὺς βρῆκα κουβάρι χάμω.

— Ὁ Μίχας, κ. Μήτσα, ἦτο δυνατὸν νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτοῦ τοῦ περιφήμου γιαταγανιοῦ μέσα εἰς τὸ δωμάτιον τῆς οἰκίας τοῦ Φαλήρου;

— Πῶς ὄχι.

— Βεβαίως ὅμως χρῆσιν χωρὶς ἀποτέλεσμα, ἀφοῦ οἱ ὑπαξιωματικοὶ ἦσαν πλησιέστατα πρὸς αὐτὸν καὶ θὰ τὸν ἔπιαναν, ὅπως καὶ συνέβη.

— Δὲν γνωρίζομεν πῶς θὰ ἤρχοντο τὰ πράγματα. Ἄλλως τε αὐτὸς ἐπιστι...

Η ΧΘΕΣΙΝΗ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΜΙΧΑ

Ἡ χθεσινὴ ἡμέρα ἦτο διὰ τὸν Μίχαν ἡ ἀπελπιστικωτέρα τῆς ζωῆς του. Κλαίει καὶ ὀδύρεται καὶ παρακαλεῖ τὴν ἀνάκρισιν νὰ τὸν λυπηθῇ καὶ νὰ τοῦ σώσῃ τὸ κεφάλι, διότι καθὼς λέγει, δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ κάμῃ φόνον ἂν δὲν τὸν ἠρέθιζαν οἱ ἴδιοι οἱ συγγενεῖς τῆς ἐρωμένης του.

Ἐν γένει ἡ κατάστασίς του εἶνε ἀξιοθρήνητος. Τὰ ἔχει ἐντελῶς χαμένα. Ὅσην ἀγριότητα ἔχει εἰς τὴν ψυχήν, ἄλλην τόσην δειλίαν δεικνύει τώρα ἀνακρινόμενος.

Η ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΟΥ

Πολὺς κόσμος καὶ πολλοὶ Μενιδιᾶτες εἶχον συγκεντρωθῆ ἔξωθεν τῆς Διευθύνσεως τῆς Ἀστυνομίας χθὲς τὸ ἀπόγευμα περιμένοντες κατὰ τὴν μεταφοράν του εἰς τὰς φυλακὰς Συγγροῦ νὰ τὸν ἴδουν. Κατόπιν τηλεγραφήματος τῆς ἀστυνομίας τοῦ ἔφεραν τὰ γιορτινά του μαῦρα ροῦχα τὰ ὁποῖα ἐφόρεσε. Ἡ ἐπιθυμία του ὅμως νὰ ξυρισθῇ δὲν ἐπραγματοποιήθη.

Τὴν 6ην μ. μ. ἀκριβῶς συνοδεία ἀπὸ 6 χωροφύλακας, ἐξ ὧν 3 ἔφιπποι καὶ 3 πεζοὶ τὸν παρέλαβον ἐφ' ἁμάξης καὶ τὸν διηύθυνον εἰς τὰς φυλακὰς Συγγροῦ.

Κατὰ τὴν ἀναχώρησίν του ηὐχαρίστησε τὸν κ. Ποταρόπουλον καὶ ὅλους τοὺς ἀστυνομικοὺς διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν συμπεριφοράν των.

— Σᾶς εὐχαριστῶ γιατὶ δὲν μοὶ φερθήκατε, ἔλεγεν, ὅπως σ' ἕνα κακοῦργο.

Ἐδιάβασεν ὅλας τὰς ἐφημερίδας μὲ κάποιαν αὐταρέσκειαν καὶ παρετήρησεν εἰς κάποιον δημοσιογράφον ὅτι ἡ εἴδησις ποῦ ἔγραφαν ὅτι ἐσκόπευε νὰ φονεύσῃ τὸν δήμαρχον κ. Βαρελᾶν εἶνε ἐντελῶς ψευδής.

ΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΟΥ

Εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Συγγροῦ ὁ Μίχας ἐκλείσθη εἰς τὸ ἴδιον δωμάτιον, ποῦ εἶχον κλείσει τὸν Κωσταγεραχάρην, εἰς τὸ ἐπάνω πάτωμα, ἀπαγορευθείσης αὐστηρῶς πάσης μετ' αὐτοῦ ἐπικοινωνίας. Ἐν τούτοις κάποιος πατριώτης του εἰς τὴν ἀστυνομίαν ἀντήλλαξε μαζῇ του ὀλίγας λέξεις ἀλβανιστί, μέχρις ὅτου τοὺς διέκοψαν. Ὁ Μίχας τοῦ παρεπονέθη διὰ τὴν βραδύτητα τῆς ἀποστολῆς τῶν ἐνδυμάτων του.

ΤΙ ΚΑΤΕΘΕΣΕΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΑΚΡΙΣΙΝ

Κατὰ τὰς πληροφορίας τοῦ εἰσαγγελέως κ. Λυκουρέζου, ὁ Μίχας συσσωρεύει πλεῖστα ὅσα γεγονότα τὰ ὁποῖα ἐφευρίσκει, ἵνα ἀποδείξῃ ὅτι ἐξετέλεσε τὸ κακούργημά του ἐν βρασμῷ ψυχικῆς ὁρμῆς. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καταθέτει ὅτι ὁ γέρων Μαρίνης τὸν ἐξύβρισε πρὶν ἢ ἀκόμη αὐτὸς ἀρχίσῃ νὰ πυροβολῇ καὶ ἄλλα παρόμοια. Ἐξ ὅλης τῆς προσπαθείας τὴν ὁποίαν καταβάλλει νὰ γίνῃ πιστευτὸς εἰς τὰ σημεῖα ταῦτα φαίνεται ὅτι δὲν ἔχει ἀπελπισθῆ τελείως.

Ὑπὸ ἐπίτιμον πρόεδρον τὴν Α. Β. Υ.
ΤΩ ΠΡΙΓΚΗΠΙ ΝΙΚΟΛΑΩ
ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΜΑΝΔΟΛΙΝΑΤΑ

Πλῆρες σύστημα διδασκαλίας τῶν ὀργάνων Μανδολίνου, Κιθάρας, Μανδόλας καὶ Μανδολοντσέλλου.

Ἰδιαιτέρα ὥρα διδασκαλίας δι' ἕκαστον μαθητήν.

Τμῆμα ἰδιαίτερον διὰ τὰς δεσποινίδας.

Λαϊκὸν τμῆμα ἑσπερινῶν μαθημάτων:
1) Μανδολῖνον — Κιθάρα.
2) Χορῳδία.
3) Γαλλικὴ — Ἀγγλική.

Τὴν διδασκαλίαν τῆς Γαλλικῆς καὶ Ἀγγλικῆς γλώσσης, πρώτην φορὰν εἰσαγομένων εἰς τὰ ἑσπερινὰ μαθήματα, ἀνέλαβον λίαν εὐγενῶς οἱ ἐκ τῶν ἑταίρων ἄριστοι καθηγηταὶ κ. κ. Μιλτ. Ξένος καὶ Κ. Καλοδίκης. Τὰ δίδακτρα τοῦ τμήματος τούτου πλὴν τῆς χορῳδίας ὡρίσθησαν εἰς δραχμὰς 6 κατὰ μῆνα ἐν συνδυασμῷ δὲ μετὰ μιᾶς τῶν ξένων γλωσσῶν δραχ. 10.

Ἐγγραφαὶ καθ' ἑκάστην (10 — 12 π. μ. καὶ 5 — 8 μ. μ. ὁδὸς Αἰόλου 177).

Ὁ Διευθυντὴς
Ν. Λάβδας

Τὸ ἰδεῶδες τονωτικὸν διὰ τοὺς ἄνδρας ...τητος εἶνε ἡ
MUIRAC...

Β. ΠΡΟΞΕΝΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩι

80

Τῇ 22 Σεπτεμβρίου 06.

Σεβαστέ μοι [illegible] [illegible] [illegible],

Ὁ ἀτυχὴς Παπαζαφείρος μοὶ
εἶχε [illegible] [illegible] δύο
[illegible] οὓς [illegible] πα-
[illegible] [illegible] δὲν
[illegible] μέχρι τοῦδε τὰ
[illegible] [illegible]. Παρακαλῶ
[illegible] τούτους [illegible] [illegible] ἀνα-
χωροῦσαν [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Ὁ [illegible]

Παραδώσατε [illegible] τοὺς
δίσκους τούτους εἰς τὸ
Μουσεῖον τῆς Χριστιανικῆς
ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας,
ἐν τῇ ἐξετάσει ὅμως
τῶν δίσκων ἐσχημάτισα
τὴν ἰδέαν ὅτι εἶναι
σλαυικῆς προελεύσεως
[illegible] ἴσως δ' εἶναι
[illegible] καὶ μάλιστα
ἀφανεῖς. Ἐν τούτοις εἰς
τὴν κρίσιν ὑμῶν ἀφίη-
μι τὰ τῆς ἐκτιμήσεως

τῶν ὅλων τῆς πανηγύρεως

τοῦ Πανεπιστημίου, [illegible]

ὅτι δὲν [illegible]

τὸ ἄρθρον.

[illegible] μετὰ σεβασμοῦ

[illegible]

ὅλης [illegible]

[illegible]

[illegible]

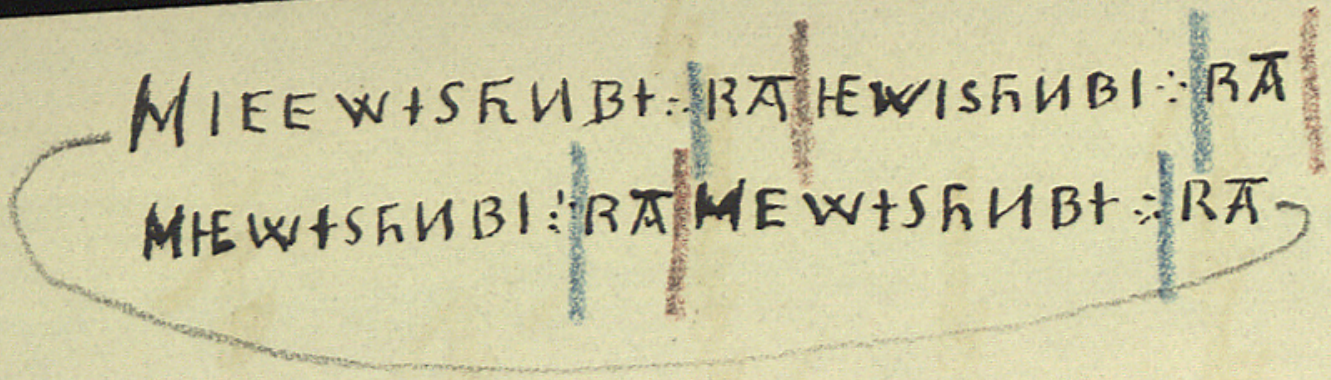
MIEEWISHIBI:RA HEWISHIBI:RA
MEWISHIBI:RA MEWISHIBI:RA

81 2/7/07

Απ. 5 Ιουλ.

Τῇ Αὐτοῦ Ἐξοχότητι τῷ Ἐξοχωτάτῳ κυρίῳ κυρίῳ
Δραγούμῃ Στεφάνῳ Ἀθήνας.

Ἐξοχώτατε.

Εὐχόμεθα ὅπως ἡ ἀνωτάτη θεία Πρόνοια ἀξιώσῃ ἡμᾶς ὅπως ἀπολαύσωμεν διὰ παντὸς τῆς ποθητῆς πολυσημάντου Ὑμῶν ὑγιείας ἐπὶ καὶ αὐτοὺς τῆς σεβαστῆς ἡμῖν ὑψηλῆς οἰκογενείας Σας, ᾗ καὶ ὅθεν προσφέρομεν τὸν ἐγκάρδιον ἀσπασμόν.

Διὰ τὴν ἀπόφασιν ἣν ἐξεδόσατε μετὰ τοῦ κυρ. Στεφανᾶ περὶ τῆς οἰκογενείας μας, οὐδὲν μέχρι τοῦδε ἐγένετο ἢ ἐλάβομεν ἡ τρεῖς [illegible] εἰς τὸ ἁρμόδιον, [illegible] ἔξοδα ἡ μοὶ ἀπήντησαν ὅτι δὲν ἔχουν εἴδησιν αὐτοῦ τοῦ κυρ. Στεφανᾶν.

Δι' ὃ παρακαλῶ τῇ εὐνοίᾳ Σας ἐπιστροφῇ, ἵνα λάβητε πρόνοιαν περὶ τῆς πασχούσης οἰκογενείας μας.

Ἀναμένομεν ἵνα ἔλθω εἰς Ἀμερικήν, ἀλλὰ πρῶτον ἀνάγκην ἔχω τῆς ὑψηλῆς Ὑμῶν συμβουλῆς.

Δέξασθε τοὺς ἐγκαρδίους σεβασμοὺς παρὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν μητρός μου ἡ χήρας πρεσβυτέρας ἡ τῆς ἀνεψιᾶς μου

Ι. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

(Ἐλευθερίας καταφιλοῦσαν τὴν δεξιάν Σας.

Παρακαλοῦμεν ἵνα προσφέρητε τὰ σεβάσματά μας εἰς τὴν σεπτὴν οἰκογένειαν Ὑμῶν.

Προσφέρατε δέομαι καὶ τῇ Ἐξοχωτάτῃ Κυρίᾳ Ναταλίᾳ τὰ σεβάσματά μου εἰ καὶ ἀγνώστου τῆς ταπεινοτάτου οἰκογενείας τῷ ἀγαπητῷ Μίκῃ καὶ τῇ θυγατρί της. Σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ στείλῃς μίαν σύστασιν διὰ τὸν ἐν Μοναστηρίῳ πρόξενον κυρ. Ἰωάννην

Καὶ διὰ τὸ ἀγέλαστον συσσίτιον μάθετε ὅτι εὕρηται ἐν κακῇ καταστάσει συνεννοήσει ὅτι εὕρηται εἰς ἐξουσίαν ἐχθρῶν Ρουμανιζόντων τῶν κυρ. ἀδελφῶν Λιάκου καὶ ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν των ἦλθαν κόμματα εἰς τὸ χωριόν π.χ. ὁ Διαμαντῆς καὶ Ναούμ Λιάκου ἔχουν ἀνεψιόν Ρουμανοδιδάσκαλον τὸν Ἰωάννην Λιάκου ~~[illegible]~~. Ὁ Ναούμ Λιάκου ἐσχάτως ἔχει γυναικάδελφον τὸν χειρότερον Ρουμανιστὴν καὶ προδότην τὸν Λαζ. τοῦ Δημητρίου οὗ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Βασιλείου τυγχάνει ἱερεὺς ἐν Μολοβίστῃ. Τὸ δὲ σπίτι τοῦ τοῦ Βασιλείου, Λαζάρου Ρουμανίζοντος καὶ συζύγου τοῦ Ναούμ Λιάκου τυγχάνει σήμερον Ρουμανικὸν σχολεῖον ἀρρένων καὶ θηλέων καὶ οὕτως διατελῶ μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ.

Δοῦλος σας Λαζάρ[illegible] Πισοδέριον 24 Ἰουλίου 1907.

CONSULAT ROYAL DE GRÈCE
MONASTIR

82

Τῇ 19 Ὀκτωβρίου 1907.

Σεβαστέ μοι κύριε Πρόεδρε!

Ἐβράδυνα νἀπαντήσω ὑμῖν διὰ τὴν τελευταίαν ἐπιστολήν σας, ὅτι σήμερον ἔλαβον καὶ τὴν ἑπομένην. Σπεύδω ἤδη νἀπαντήσω εἰς ἀμφοτέρας.

Τὴν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολήν του ἀπέστειλε, φαίνεται, ὁ ἐν Πισοδερίῳ Λ. Τσάμης πρὶν ἢ μὴ ἐπιστραφῇ κατὰ μικρά

Τούρκοι, διότι ἐκτὸς εἶχον
κατοικίαν τὰ τοῦ ἐνδιαιτήματος
τῆς χήρας νύμφης του. Τότε τῷ
κατέβαλον ποσόν τι χάριν διὰ
τὰς καθυστερουμένας μισθάς, τῷ
εἶπον δέ, ὅτι ταχέως θὰ γαμηλ-
κῇ ἡ χήρα μίαν γέραν μεγάλης.
Παρὰ τοῦ ὑπηρέτου, ὡς ἐπιφερό-
φερομένου ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, εἶπε σαφῶς
δὲ ἡ παροχὴ βοηθήματος ἀλλ᾽ ἄνευ
προσδιορισμοῦ τοῦ ποσοῦ. Τὰ πρὸς
αὐτὰ ἐξηγεῖ ὑμῖν ἀπόδειξις

ἀσφαλής.
Ἐπί ἐν Πισοδερίῳ παρασκηνίων ἔλαβον ἐπανειλημμένως γνῶσιν· ὅλα περιστρέφονται κατά τῆς διαχειρίσεως τοῦ Ναούμ Λιάκα ὡς ἐφόρου ταμίου τῶν Μοδεστείων οἰκοτροφείων, ἐπειδὴ δέ τῶν παραπονουμένων χωρίς νά ἐμφαίνῃ ὑπονοίας περί τῆς ἐντίμου διαχειρίσεως τοῦ Λιάκου ζητεῖ νά λάβῃ αὐτός τήν θέσιν του ἐπικαλούμενος τό ἐπιχείρημα, ὅτι δέν πρέπει νά μένῃ εἰς τήν αὐτήν θέσιν τό αὐτό πρόσωπον, τό ὁποῖον ἐγώ δέν εὑρίσκω τόσον

σοβαρόν, ὥστε νά προβῶ εἰς τήν
ἄνευ εὐλόγου αἰτίας ἀντικατάστασιν
τοῦ Λιάκου. Ἐφρόντισα καί ἐτοποθέ-
τησα [illegible] διευθυντήν τῆς σκηνῆς
πρόσωπον καταλληλότατον καί ὥστε
νά ἐξακολουθῇ τόν κ. Τσαγκάρην τάς καθη-
μερινάς τοῦ [illegible], διώρισα δέ καί
οἰκονόμον ἱερέα τινά ἐκ Καλεσίας
προσυπηρετήσαντα ἤ ἄλλοτε εἰς τοιαύτας
ἐν τῇ αὐτῇ σκηνῇ ἤ καταλαμβάνοντα καλ-
λίστας [illegible]. Ἀντί οἱ [illegible]
νά εὐχαριστηθῶσι ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς
σκηνῆς [illegible] μου, ἐζήτησαν

CONSULAT ROYAL DE GRÈCE
MONASTIR

τῆς θέσεως τοῦ Ταμείου. Διὰ νὰ
μὴ χρησιμεύσῃ ὅμως τὸ ζήτημα
τοῦτο εἰς ἀφορμὴν σκανδάλων ἐν τῷ
χωρίῳ εἴτε νῦν εἴτε ἐν τῷ μέλλοντι, διότι
καὶ τοῦ Λιάκου ἀντικαθισταμένου φρονῶ,
ὅτι αἱ αὐταὶ ἀξιώσεις θὰ ἐγερθῶσι καὶ
κατὰ τοῦ διαδόχου του, θὰ ζητήσω καθ-
αρῶς ν' ἀφαιρέσῃ τὴν διαχείρισιν ἀπὸ
τῶν χειρῶν τῶν ἐφόρων καὶ νὰ τὴν παρα-
δώσῃ εἰς τὰ διδακτικὰ ὑπὸ τὴν ἄμεσον
καὶ αὐστηρὰν ἐπίβλεψιν τοῦ Προξενείου,
ὅπερ ἄλλως ἐξασκεῖ νῦν ἐν πάσῃ τῇ οἰκο-
γραφίᾳ διὰ τοῦ ἐμπείρου περὶ τὰ τοιαῦ-
τα διερμηνέως κ. Ζώτου. Τὰ κατὰ
τοῦ Λιάκου παράπονα εἶναι τῶν

μετά τινων άλλων ρωμουνιζόντων συγχω-
ριανών οικίας τα δύο κρίσιμα σταυρά, αφ'
ού αυτός προσηνέχθη υπό την έποψιν του
εθνικού αισθήματός του ήτο πάλιν
άμεμπτος. Ο αδελφός του ιερέως της
Λιτζοβίστης και γυναικάδελφος του
Λιάκου [illegible] υπό της
ρωμουνικής προπαγάνδας, αλλά μένου-
σιν αμφότεροι, ο δε ιερεύς ήτο πρό
μικρού [illegible] εν ταις φυλακαίς δι' εθνικήν
υπόθεσιν [illegible] Ιούλιον του.
Η εξ [illegible] χώρα [illegible]
[illegible] εν τη φυλακή, όσαι τη
παρέχεται, ως άλλως και εις πάντα όμα
παθή, πάσα η δυνατή προστασία. Προσεχ

μέσα δε πρό ἀποστολάς διά τοῦ ση-
μερινοῦ ταχυδρομείου γράφω τῇ Σεβασ-
μίᾳ Ἐπιτροπῇ ὑποστηρίζων αἴτησιν τῆς
Μητροπόλεως Καστορίας, ἵνα δοθῇ το-
χέως ἐπίδομα ἑκάστῃ τῶν ἀποστερηθεισῶν
ἐν Καστορίᾳ ἀπό τῆς καταστροφῆς τοῦ
1903 ἐπιλέκτων 10 ἢ 12 οἰκογενειῶν,
ὅπως δυνηθῶσι νά ἐπανέλθωσι εἰς τήν
χώραν των ἀνοικοδομοῦσαι τάς καταστρα-
φείσας οἰκίας των. Θά παρακαλέσω ὑμᾶς
πολύ, κύριε Πρόεδρε, νά ἐπαρκέσητε
καί ὑποστηρίξητε τήν αἴτησιν ταύτην τῆς
Μητροπόλεως.
Τό ζήτημα τῆς Κορυτσᾶς ἀπασχολεῖ
καί ἐμέ πολύ καί μέ λυπεῖ οὐκ ὀλίγον.

διότι, ὡς λίαν δικαίως παρατηρεῖτε, ἡ
ὑμετέρα, δὲν ἀρκεῖ ἐὰν οὐδεὶς λόγος ὑπο-
νόλως αὐτὴν νὰ δεχθῶμεν ἐν κοινοβουλίῳ
διαιρέσεων. Συμφώνως εἰλικρινῶς ἔγραψα
τῷ Μητροπολίτῃ συμβουλεύων τὰ ἀνωτέρω.
Ἔχει φαίνεται καὶ αὐτὸς τὰς ἐλλείψεις του
ἀλλὰ καὶ οἱ Κορυτσαῖοι παρ' ὅλας τὰς ἀρε-
τάς των διακρίνονται ἐπὶ ἰσχυρογνωμοσύνῃ, ἴσως
δὲ καὶ ἐμπαθείᾳ, ἔξωθεν δὲ γενικῶς εἶναι
μάθει εἰς τὸν Μητροπολίτην δὲν ἀποδίδον-
ται ἐλαττώματα καθιστῶντα αὐτὸν τοσοῦτον
κακόν, ὥστε θέλουν νὰ τὸν ἀπαλλάξωσι. Πό-
σον ἐν προκειμένῳ ὅμως ἀληθεύουσι θὰ ἠδυνά-
μην νὰ σχηματίσω σαφῆ γνώμην, ἐνθυμοῦμαι
δὲ πρὶν νὰ μεταβῶ ἐκεῖ, ἀλλ' ἀτυχῶς ἐκεῖνα
τὰ ἔγγραφα παραμένει ἡ εἰς Κορυτσὰν μετά-
βασίς μου δὲν εἶναι τόσον εὔκολος. Εὐχερεστέ-
ρα θὰ ἦτο ἡ ἐκ τοῦ Πατριαρχείου μέριμνα
καὶ πρὸς τοῦτο θὰ γράψω τὰ δέοντα.
Δεχθῆτε, παρακαλῶ, κύριε Πρόεδρε, τὴν ἔκ-
φρασιν τῆς ἐξόχου ὑπολήψεώς μου μεθ' ἧς
διατελῶ πάντη ἀφωσιωμένος ὑμῖν

[illegible]

Σ.Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Ἐξοχώτατε κ. κ.

Στέφανε Δραγούμη.

Εὐχόμενος ὑπὲρ τῆς πολυτίμου καὶ ὑγείας ὑμῶν λαμβάνω τὸ πατρικόν ὑμῶν θάρρος ἵνα εἰδοποιήσω ὑμῖν ὅτι ἕνεκεν ἐχθρῶν ὑποθέσεων ἔμεινα ἄεργος καὶ μάλιστα κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην ἀκρίβειαν Εὑρισκόμενος δὲ εἰς μεγάλην ἀνάγκην ἐγώ τε καὶ ἡ οἰκογένεια μου λαμβάνω τὸ θάρρος ὅπως παρακαλέσω ὑμᾶς ἵνα μοὶ κάμητε μίαν ἐπικουρίαν ἧς τὰ μέγιστα χρείαν ἔχω. Πρόσφερε τὰ δέοντα ἐκ μέρους μου καὶ τῶν οἰκείων ἰδιαιτέρως δὲ ἐκ τῆς Ἐλευθερίας εἰς τοὺς ὑμετέρους οἰκείους, ἐπίσης δὲ εἰς τὴν Ναταλίαν σὺν τοῦ τέκνου της. Ἐχάρην τὰ μέγιστα μαθὼν ὅτι ἐξεδόσατε ἡμερολόγια Μακ. διὰ τοῦτο σᾶς παρακαλῶ νὰ μοῦ στείλητε ἐκ τούτων ἓν τοῦ 1908 ἢ ἓν τοῦ 1909.

Ἐν Πισοδερίῳ τῇ 23η Φεβρουαρίου 1909

Εἰς Ἀθήνας.

Ὁ ὅλος ὑμέτερος Λάζαρος Κ. Τσάμου

(ἀδελφὸς Παπαγαύρου)

84

Ἑλληνικὸν Σχολεῖον Μοναστηρίου

Ἀριθμ. Μητρώου 2307

Ἀριθ. Μαθητ. 42

Ι. Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Πιστοποιητικόν

Ὁ Ναοὺμ Χρίστου, ἐκ Πισοδερίου, ἐτῶν 17, πατρὸς μαγείρου, ἐγγραφεὶς κατὰ τὸ σχολ. ἔτ. 1904–1905 ἐν τῇ Αῃ τάξει τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Γυμνασίου, διήκουσε τὰ ἐν αὐτῇ παραδιδόμενα μαθήματα, Ἱερά, Ἑλληνικά, Μαθηματικά, Ἱστορικά, Λατινικά, Γαλλικά, Τουρκικὰ καὶ Φυσικὰ μέχρι τέλους τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου.

Διαγωγὴν δ' ἐπεδείξατο „λίαν καλήν“

Ὁ Γυμνασιάρχης

Κων. Νικολαΐδης

Ἐν Μοναστηρίῳ τῇ 31η Αὐγούστου 1905

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ

Φοίτησε στή Σχολή Εὐελπίδων

ἔγινε ἀξιωματικός πεζικοῦ

παντρεύτηκε Ἀθηναία - ἀπέκτησαν γιό

σκοτώθηκε στό πόλεμο

Νερέτη

Σ.Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Έκθεσις
Ιερέως Παπακωνσταντίνου
(Νερετίν)

Ἔθιμα τῶν Ἑλλήνων τῆς Μακεδονίας.

Τό χωρίον τῆς Μακεδονίας Νε-
ρύτη ονομαζόμενον ἐκ 300. οἰκιῶν κα-
τωκεῖτο μόνον ὑπό Ἑλλήνων Ὀρθοδόξων

Τό χωρίον εἶχε δύο ἱερεῖς Ἕλληνας
μίαν ἐκκλησίαν μεγάλην, καί ἓν
μικρόν παραπλήσιον παλαιόν καί
δύο νέα τήν προστασίαν τοῦ Οἰκου-
μενικοῦ Πατριάρχου, ἐξ ὧν ἐξ. χω-
γιῶν ἓν ἐδιδάσκετο τά παιδία.

Οἱ παῖδες ἦσαν ἐλληνόφωνα.
Ἐκ δέ τῆς ἐκκλ. καί τοῦ σχολείου ἐδιδά-
σκετο μόνη ἡ Ἑλληνική γλῶσσα μέ-
χρι τοῦ ἔτους 1898.

Εἰς ἐκ τῶν δύο ἱερέων ἐκοιμήθη
ἀπό παθῶν ἐν τῷ χωρίῳ διά τήν πα-
ιδίαν του.

Οἱ Βούλγαροι γείτονες γνῶσιν τῆς
ἀξίας αὐτοῦ προσεκάθησαν διά δόλ.
καί πολλοῦ χρήματος (120 λιρῶν) νά πείσωσιν αὐτόν
νά ἀναγνωρίσῃ τό Βουλγαρικόν Ἐξαρχεῖον.

Εσώζοντες ότι ουδείς θά συμπαρασύρη τό χωρίον όλον θά απομονώσωσι δέ καί τά περιξ χωρία τό παράδειγμα τ(ου). Αλλ' ο Ιερεύς ούτος και τό έθνος περιεφρόνησεν τα χρήματα καί υποσχέσεις.
Οι Βούλγαροι μη αποθαρρυνόμενοι διεχώρισαν τό προσφορισθέν ποσόν εις ενάς κατοίκους τού χωρίου καταπείσαντες αυτούς νά αναγνωρίσωσι τό Εξαρχείον. Ούτοι δέ συμπαρέσυραν με τούς εαυτού ενορίτας, τόν Βο- Ελληνα Ιερέα, παραχωρήσαντες αυτῷ μικρόν τι ποσόν χρημάτων (15. τουρκικάς λίρας) εις τό φιλοπονώτατον τούτο χωρίον εσχηματίσθησαν τότε δύο κόμματα.
Εμποδίσθη πάραυτα η λειτουργία τ(ου) ξενοδοχείου τό οποίον άλλοτε εχρησίμευσεν εις τούς διαβάτας καί εις τούς ταξειδεύοντας καί μετατραπέν εις Βουλγαρικόν Σχολείον, Βούλγαρον διδάσκαλον με Βούλγαρι διδάσκαλ. διηύθυνε αυτό· αι δέ ενέργειαι τού Βουλγαρικού Κομιτάτου έπρεπε εν άκρα μυστικότητα.

Οἱ ὠφελιστοὶ τοῦ παραπορθέντων Ἑλλήνων, ἀγράμματοι ὄντες καὶ ἀνήμποροι υποσθέντες, ὑπὸ τῶν ὀργανοδιδασκάλων ὅτι οἱ Βούλγαροι ζητοῦσι τὴν ἐλευθερίαν τῆς Μακεδονίας ἀπὸ τοὺς Τουρκικοῦ ζυγοῦ καὶ τῶρα ὁρμοῦσαν τοὺς πιστοὺς εἰς τὸ ἔθνος συγχωριανοὺς των, διότι καὶ οὐδένα φόβον εἶχον οὗτοι νὰ ἀναγνωρίσωσι τὸ Ἐξαρχικόν. Μετ' οὐ πολὺ οἱ Βούλγαροι ἠξίωσαν νὰ τοὺς παραχωρηθῇ μέρος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἵνα ἀναγινώσκωσι Βουλγαριστὶ τὴν λειτουργίαν.
Ἀλλ' ὁ Ἕλλην Ἱερεὺς Παπᾶ Κωνσταντῖνος ἠρνήθη λέγων ὅτι ὁ Πατριάρχης μας δὲν ἐπιτρέπει ἀμφότεροι νὰ λειτουργῶμεν εἰς μίαν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἀναγνωρίζετε ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖον πρέπει ἐκ νέου νὰ κάμετε ἐκκλησίαν ὅπου χωριστεῖτε τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας μας. Ειδοποιήσαντες ταῦτα εἰς γνῶσιν τῆς Κυβερνήσεως ἡ δὲ Κυβέρνησις διέταξε νὰ κλεισθῇ ἡ ἐκκλησία, καὶ οἱ μὲν Ἕλληνες παρακινήσασαν τὸ Πατριαρχεῖον

Τὸ μικρὸν κλίτος ἐν αὐτῷ ἐλειτούργουν οἱ δὲ Βούλγαροι καταλαβόντες τὸν Νάρθηκα ἱερούργουν ἐν αὐτῷ.

Κατὰ τὸ ἔτος 1,900 ἐλθοῦσαι αἱ συμμορίαι εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ μαθοῦσαι ὅτι ἅπαντα τὰ πέριξ χωρία εἶχον ἐμμείνει πιστὰ εἰς τὸν Ἑλληνισμόν, παρ' ὅλας τὰς προσπαθείας τοῦ Κομιτάτου, διότι ὁ Ἱερεὺς καὶ οἱ ἐνορῖται του ἀντέστησαν ἐρρωμένως, ἐξαγριωθέντες μίαν, ἐφόνευσαν τὸν Ἱερέα αὐ ἔξω.

Ἡ πόλις Φλώρινα ἀπέχει τοῦ χωρίου τρεῖς ὥρας ~~τοῦ~~ καὶ ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος ἡμέρα Τετάρτη γίνεται ἀγορά. Πρωΐαν μίαν Τετάρτην ὁ Ἱερεὺς ἔφιππος καὶ οἱ δύο υἱοί του πεζοὶ ἐξεκίνησαν διὰ τὴν ἀγοράν. Πολλοὶ χωρικοὶ ἠκολουθοῦσαν τὴν αὐτὴν ὁδὸν εἷς μάλιστα ἐξ αὐτῶν χαιρετίσας τὸν Ἱερέα περιεπάτει πλησίον του συνδιαλεγόμενος μετὰ τοῦ σεβασμίου γέροντος.
Οἱ δύο υἱοὶ βραδέως βαδίζοντες.

απέχων του σταυρού των 10. λεπτά.
Αίφνης επετέθησαν τρεις πυροβολισμοί
ο ιερεύς πληγωθείς έκραξεν εις τον
σύντροφόν του. "Άχ!" με έφαγον οι έχ-
θροί! Και επέδραμε αυτό το άλογον
διά να φύγη, αλλά πάλιν αντήχη-
σαν 4 πυροβολισμοί μετά δε τούτο
οι πυροβολήσαντες προσέταξαν εις
τον σύντροφόν του να αποχωρήση
ίνα μη φονευθή και αυτός.
Ούτος υπήκουσεν ως επέστρεψεν.
κατά δε του πεσόντος εν τω μέ-
σω της οδού ιερέως επυροβόλησαν
αι 15. φοράς, έπειτα πλησιάσαντες
αυτόν εκτύπησαν τα στήθη αυτού
διά μαχαίρας έκοψαν τας φλέβας
της δεξιάς χειρός του και αφού ήρ-
πασαν το ωρολόγιον ως το χρημα-
τοφυλάκιον του περιείχον 60. λίρας
(τας οποίας είχε συλλέξη από τους
πτωχούς χωρικούς διά να τας απο-
δώση εις τον δημοτικόν του χωρίου)
ως τέλος επυροβόλησαν διά πε-
ριστρόφου εκ του πλησίον εις το στόμα του

που ἐτράπησαν τὴν φυγήν.
Οἱ χωρικοὶ οἵτινες ἐπορεύοντο εἰς τὴν ἀγορὰν κατατρομαγμένοι ἐστάθησαν μὴ δυνάμενοι νὰ προχωρήσωσιν δι' ἔλλειψιν ὅπλων, ἀλλ' εἶδον φανερὰ καὶ ἀνεγνώρισαν 4. κομίτας.
Οἱ δύο υἱοὶ προσπαθήσαντες νὰ ὁρμήσωσι κατὰ τῶν φονέων ἀλλ' οἱ χωρικοὶ τοὺς ἐμπόδισαν νὰ προχωρήσωσι διότι ἦσαν ἄοπλοι.
Τὸ δὲ μέρος ἦτο κρυπτὸν καὶ ἐφύλαττεν εἷς Βούλγαρος τὴν δίοδον.
Ἀφοῦ ἀπεσύρθησαν οἱ δολοφόνοι ἐπλησίασαν οἱ χωρικοὶ καὶ εὗρον τὸν ἱερέα νεκρόν, ἔχοντα 12. σφαίρας εἰς τὸ σῶμα καὶ 5-6. τραύματα διὰ μαχαίρας καὶ τὰ ξίφη.
Οἱ υἱοὶ τοῦ ἱερέως μὴ ἐπιθυμοῦντες νὰ ζημιωθῶσι οἱ πτωχοὶ ὅσα ἦσαν ἐγγραμμένα εἰς τὸν κατάλογον ὃν εἶχεν ὁ ἱερεύς, ἀνταπέδωκαν εἰς αὐτοὺς τὰ χρήματα μέχρι λεπτοῦ.
Ἀπώλεσαν οὕτω καὶ τὸν πατέρα τους καὶ πολὺ χρῆμα ὡς ζημιωθέντες 120. λίρας

Ἡ κυβέρνησις ἔστειλεν αὐστηρὰν δύναμιν ἐπὶ τόπου, ἥτις ἐξετάσασα τὰ κατὰ τοῦ φόνου συνέλαβεν πρὸς ἀναίρεσιν χωρικούς τινὰς Βουλγάρους. Ἐπειδὴ δὲ παρουσιάσθησαν καὶ μάρτυρες ἐπιβεβαιοῦντες τὴν ἐνοχὴν αὐτῶν κατεδικάσθησαν 3. ἐτῶν φυλακισιν. Ἀλλ' ὅμως ἀπελύθησαν μετὰ 18. μῆνας ἀντὶ τριῶν οἱ 2, εἷς ἀπέθανεν ἐν τῇ φυλακῇ. Τούτων εἷς ἦτον ὁ πρώην Ἕλλην ἱερεύς, ἀγορασθεὶς ὑπὸ τῶν Ἐξαρχικῶν. Ἀφοῦ οὗτοι ἔλειψαν ἐκ τοῦ χωρίου ἀμφότεροι οἱ ἱερεῖς, ὁ μὲν Ἕλλην Μητροπολίτης ἀπέστειλεν εἰς τοὺς Ὀρθοδόξους ξένον ἱερέα τοῦ χωρίου, διότι ἐφοβοῦντο οἱ υἱοὶ τοῦ φονευθέντος ἱερέως νὰ χειροτονηθῶσι μήπως πάθουν τὸ ἴδιον παρὰ τῶν Βουλγάρων. Οἱ δὲ Βούλγαροι ἐκλέξαντες ἀμέσως ἕνα ἐκ τοῦ χωρίου ἐχειροτόνησαν αὐτὸν ἱερ. Βούλγαρον. Καὶ πάλιν ἐξηκολούθησαν τὰ κινήματά των, φοβερίσαντες δὲ καὶ τὸν ξένον ἱερέα Ἕλληνα μὲ τὸ Κομιτᾶτον ὅτι θέλουσι καὶ αὐτὸν φονεύσωσι, καθὼς τὸν πρῶτον.

ἐφοβήθη λοιπόν ὁ ξένος ἱερεύς καί ἦλθε-
λεν αἰσφαλῇ εἰς τοῦ χωρίου του.
Ἰδόντες οἱ υἱοί τοῦ φονευθέντος ἱερέως
ὅτι θέλουσι προσχωρίση εἰς τό Βουλγαρικόν
διά τόν φόβον τοῦ Κομιτάτου ὅλον τό χωρίον
Ἀμύνας ὁ υἱός τοῦ φονευθέντος ἱερέως
ἀνέλαβεν θήν θέσιν τοῦ πατρός του
καί οὕτως οἱ Ἕλληνες Ὀρθόδ. λαβόντες
θάρρος μετ᾽ αὐτόν ἔμειναν πιστοί εἰς
τόν Ἑλληνισμόν.
Γιά αὐτά ἔτη οἱ Βούλγαροι Κομιτατζῆ-
δες φονεῦσι πολλούς ἄλλους ἱερεῖς.
Συνέλαβον τόν ἱερέα Π. Δημήτρ. ἐκ Στρε-
μονίτης ἐνῶ διέβαινεν καθ᾽ ὁδόν εἰς
ἕτερον χωρίον ἐξαφάνισαν αὐτόν φρικο-
δέσταλα, καί μετά ἑβδομάδας εὑρέθησαν
τά φορέματά του κρεμασμένα ἐπί δένδρου
εἰς τό παρακείμενον δάσος. Ἀφήρπασαν
δέ ἐπίσης ἐν καιρῷ νυκτός ἐκ τῆς οἰκίας
του ἕτερον ἱερέα Π. Ηλίας. ἐκ Ποσδίβιτσα
ὅστις ὁδηγηθεί εἰς τό δάσος ὑπέστη τά
φρικαδέσταλα βασανιστήρια.
Μέ αὐτό τό χέρι ἔγραψες εἰς τήν
Ἑλλάδα καί καί ἔγραψες εἰμαι

καί ἀσύστατον ἱερέα τοῦ Δαμίρζα ἔκο-
ψαν τάς χεῖρας, τούς πόδας, τά ὦτα, καί
ἀφοῦ ἐξώρυξαν τούς ὀφθαλμούς τόν ἀπε-
κεφάλισαν καί ἔκαυσαν αὐτόν.
Καί ἕτερον λαϊκόν ἐκ τοῦ χωρίου
Ἄρμενσκο κρεμάσαντες ἐπί τινα
δένδρα καί σχίσαντες αὐτόν ἔμπροσ-
θεν γαυρουσθοῦ. Αὐτά καί ἕτερα
ἄλλα συνέβαινον κατά τά ἔτη 1900-1902.
ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς ἐπαρχίαις τῆς Μα-
κεδονίας —
Τά ἑπόμενα συνέβησαν ἐν ἔτει 1903.
Εἰς τό χωρίον Νερέτη συγκείμενον
ἐκ δύο κομμάτων, μέ τά δύο φονικοῦ τοῦ
ἱερέως Παπ. Κωνσταντίνου μετά δύο ἐτῶν
εἴδομεν ὅτι ἐχειροτονήθη ὁ υἱός του,
κατά Δεκέμβριον μῆνα τοῦ ἔτους 1903.
Οὗτος ἐξήσκησε τήν ἱερουργίαν του ~~τή~~
ἐπί ἕνα χρόνον ἀνενοχλήτως.
Ἀλλ' ὅμως νύκτα τινά τοῦ Μαρτ
οἱ Κομιτατζῆδες ἔνοπλοι περικυκλώσαντες
τήν οἰκίαν του διατάσσοντες αὐτόν
ἐπί ταχυτάτου νά ἐξέλθη. Ὁ ἱερεύς
ἐγερθείς καί ἰδών διά τοῦ παραθύρου

έντρομος ότι η οικία του ήτο περικυκλωμέ-
νη υπό ανθρώπων, „Τι ζητείτε ηρώτησεν;—
Έλα έξω απάντησαν ούτοι σε θέλει ο αρ-
χηγός εις το σχολείον". Επειδή δε ο Ιερεύς
φοβηθείς απάντησεν ότι τοιαύτην ώραν
ουδέποτε εξέρχεται. οι Κομιτάται ειδοποι-
ήσαντες τον αρχηγόν όστις απέστειλεν
δύο ή τρεις χωρικούς όπως πείσωσι τον
Ιερέα ότι δεν υπάρχει φόβος αν εξέλθη
Ο Ιερεύς όμως δεν επείθετο. Μετ' ού
πολύ παρουσιάσθη ημφιεσμένος ο ίδιος
αρχηγός και είπεν αυτώ.
„Παπά να μην φοβήσαι από ημάς·
και ημείς είμεθα Χριστιανοί και
εργαζόμεθα υπέρ ελευθερίας. Αλλά πρέ-
πει και συ καθώς και οι άλλοι Ιερείς
και (~~[illegible]~~) λαϊκοί να παραβρεθήτε
εις την συνέλευσιν. Όλοι συνηθροίσθη-
σαν ν' ακούσωσι τας συμβουλάς μας"
Ιδών ο Ιερεύς ότι ουδεμία αντίστα-
σις ωφελεί πλέον, εξήλθεν της οικίας
του κάτωχρος ως νεκρός.
Ωδήγησαν αυτόν εις το σχολείον όπου
ήσαν συνηθροισμένοι άνω των 150.

χωρικῶν, ἐκάθησαν ἔμπροσθεν τῶν ἄλλων ἱερέων, καί μετ' οὐ πολύ ἔλαβεν τόν λόγον ὁ ἀρχηγός καί εἶπεν ὅτι ὅλα τά σέρβ. χωρία ἔχουσι παρασκευασθῆ πρός ἐπίσημον τοῦ ἐπερχομένου τοῦ Κομιτάτου. "Μόνον σεῖς, προσέθεσεν, μόνον σεῖς ἐμείνατε ἀπροετοίμαστοι καί ἀλύγιστοι. Πρέπει ἕκαστος νά καταθέσῃ 3. λίρας διά νά ἀγορασθῶσι ὅπλα διά τήν ὥραν τῆς ἐπαναστάσεως. Λέγων δέ τά κομματικά σας πρέπει νά διάκεινται φιλικῶς τό ἕν μετά τό ἄλλο ἵνα μή προδίδονται τά μυστικά τοῦ Κομιτάτου. Οἱ ἱερεῖς πρέπει νά ἀνοίξωσι τήν ἐκκλησίαν καί ἵνα λειτουργῶσι ἀμφότεροι καί νά μή ὑπάρχῃ ἀντιζηλία καί φθόνος." Ἀποκριθείς τότε ὁ ἱερεύς Παπᾶ Κωνσταντῖνος ὁ νεοχειροτονηθείς πρός αὐτόν· "Δέν ἔχομεν τήν ἄδειαν τοῦ Μητροπολίτου μας νά ἱερουργῶμεν ὁμοῦ, ἡ Ἐκκλησία δέν ἐξαρτᾶται ἐξ ἡμῶν. ἐάν δέ μάθῃ ὅτι πράξομεν τοῦτο θά μᾶς παύσῃ ἀμέσως". Ὁ ἀρχηγός ἐφάνη δυσαρεστημένος ἐκ τό εἶπεν εἶπεν δέν θά ὑπακούετε εἰς τούς Μητροπολίτας Προξένους καί Δημογέροντας.

Θά διατάζεσθαι μόνος εἰς τό χωρίον σας εἰς ἐκεῖνα τά πρόσωπα ὅσον θά θέσωμεν ὡς δεσποτάς. Εἰς αὐτούς τά πάντα θά ἀναφέρεσθε καί ὄχι ἀλλοῦ. Καί ἄν θέλῃ κανείς νά ὑπάγῃ εἰς ἕτερον χωρίον πρέπει τοῦ εἰδοποιῇ αὐτός" Ἀμέσως δέ ἐκάλεσεν 5. ὀνόματα Ἑλλήνων καί 3. Βουλγάρων καθώς εἶχεν προμελετήσῃ μέ τόν Βούλγαρον διδάσκαλον πρότερον.
Οἱ δυστυχεῖς Ἕλληνες ἀνθιστάθησαν προφασιζόμενοι ὅτι εἶναι ἀνάξιοι νά ἐκτελέσουν τοιαῦτα καθήκοντα.
Διά τῆς βίας ὅμως τούς ὑπέγραψεν.
Παρήγγειλεν ἐπίσης ὁ ἀρχηγός εἰς τούς χωρικούς, ἀπό τήν ἐσοδείαν ἕκαστος νά παραδίδῃ μηνιαίως τό ποσόν τό κατά δύναμιν εἰς τόν Βουλγαρ. διδάσκαχωριστά δέ καί 3. γρόσια διά τά ὅπλα.
Ὅποιος δέν δέν ἔχει χρήματα διά τά ὅπλα νά πωλήσῃ τά κτήνη ἤ τό ζῶον τ
Ἀφοῦ λοιπόν προσέθεσεν ὁ ἀρχηγός ἠκούσατε καί εἴδατε ἡμᾶς ταύτην τήν νύκτα, ὄχι μόνοι ἡμεῖς ὅπλα.

λέγεσθε Κομῆται, ἀλλά καί ὅτι τό Ιό
ἔχετε θά προφυλάττεσθε ἐκ τῶν Τούρκων
ἵνα μή προσκυνῆτε εἰς αὐτούς.
Διά τοῦτο εἶσθε ὑποχρεωμένοι νά
δώσητε ἅπαντες τόν ὅρκον εἰς τήν εἰ-
κόνα, τό ὅπλον, καί τό ξίφος." Παρέλα-
βε δέ τούς χωρικούς πάντας εἰς γραμ-
μήν ἐνώπιον τῶν Κομιτῶν, οἵτινες εἶ-
χον ἐφ' ὅπλον τήν ξιφολόγχην, καί διέταξεν
αὐτούς νά προσκυνήσωσι πρῶτον τήν
μικράν εἰκόνα, δεύτερον τό ὅπλον καί
τό ξίφος σταυρωτά δέ κρατουμένου
ὁρκίζονται αὐτοί καί λέγουν ὅτι προ-
δώσουν τά μυστικά καί δέν ἐκτελέσουν τάς
ὑποχρεώσεις τοῦ Κομιτάτου θά ὑποστῇ
τόν θάνατον ἤ διά τοῦ ὅπλου ἤ διά
τοῦ ξίφους." Τελειώσει ἡ τελετή, ἐξη-
κολούθησεν ὁ ἀρχηγός· μετά δέκα ἡμέ-
ρας θά ἐπιστρέψω νά ἴδω τήν ἐργα-
σίαν ὁποῦ ἐμάθατε." Εἰπών δέ ταῦτα
ἐξῆλθεν μετά τῶν συντρόφων του, κλεί-
σας τήν θύραν τοῦ σχολείου ἐσωτερι-
κῶς ἵνα μή ἰδῇ τις ποῦ διευθύνονται.
Μετά ἡμίσειαν ὥραν ἦλθεν χωρικός τις

και ήνοιξεν την θύραν.
Ο αρχηγός ούτος ονομάζετο Πέτρος
Τα ενδύματά του ήσαν ακριβώς στρα-
τιωτικά Βουλγαρικά, ο σκούφος από
αστραχάν, το στέμμα με την εξής επι-
γραφήν Βουλγαρική "Σμάρτ ή σλομπόδα"
(θάνατος ή ελευθερία) το όπλον μάνλιχερ
ή περίστροφον μικρόν με δυναμιτί-
δα και το ξίφος βραχύ. Δύο ή τρεις
εκ των άλλων ήσαν ομοίως ενδεδυμένοι
εκτός του στέμματος, οι δε υπολειπό-
μενοι εντόπιον ενδυμασίαν με στενά
πανταλόνια. Έκαστος έφερεν σακίδιον
χωρικόν περιέχον τροφάς και μίαν βόμ-
βαν από μιας οκάδος.
Την εσπέραν συνηθροίσθησαν οι
Έλληνες Ορθοδ. έχοντες επικεφαλής τον
Ιερέα των όπως συσκεφθώσι περί του
σχεδίου. Η θέσις τω ή κυριολεκτικώ
ήτο λίαν σοβαρά καθ' ότι δεν είχον
άρτον πού δε να εύρωσι και 3. ημέρας διά
όλον; Θα ηναγκάζοντο να πωλήσωσι τα
κτήματα και τα ζώα των. Η δε Κυβέρνη-
σις αμέσως θα ελάμβανε γνώσιν του

ὁραμάτων, κ᾽ ἐάν ζητήσωσι νά ἀνοίξωσι
κ᾽ τήν Ἐκκλησίαν μάλιστα, ἀμέσως
θά ὑποστηριχθῇ ἡ Κυβέρνησις κ᾽ θά κατα-
στρέψῃ τό ὅλον τό χωρίον. Οἱ δέ Κομῖται
διά τήν παρήκουσιν των ὅτι δέν θά ταχ-
θῶσι εἰς τάς διαταγάς των, ἐάν χαλάσωσι
δύο ἤ τρεῖς χωρικούς κ᾽ ὄχι ὅλον τό χω-
ρίον. κ᾽ νά ἀνοίξωσι δέ τήν Ἐκκλη-
σίαν νά κάμωσιν γυμνάσματα κ᾽
ἄλλα πολλά ἐντός αὐτῆς, κατά τάς
πληροφορίας τάς ὁποίας ἔλεγον οἱ λοι-
ποί τῶν πέριξ χωρίων πού ἔβλεπον.
Προσπαθήσαντες λοιπόν νά ἀποσπα-
σθῶσιν μερικοί χωρικοί οἵτινες ἤθελον
ὅπως ὁ κλῆρος θά ἐφαίνοντο ὑπέρ ἀπαλλάξεως
τῆς Πατρίδος ἀφοῦ νά καταστραφεῖ
ὅλον τό χωρίον παρά τῶν Τούρκων.
Οὕτω λοιπόν οἱ Ἕλληνες δέν ἠργάσθη-
σαν ἐντελῶς κατά τάς διαταγάς τοῦ
ἀρχηγοῦ. Μετ᾽ ὀλίγας ἡμέρας ἐπέστρε-
ψεν πάλιν νύκτα τινά ὁ αὐτός ἀρ-
χηγός ~~συνεννοηθῇ~~ μέ τόν Βουλγαροδι-
δάσκαλον πρότερον ὅπως διηγηθῇ τόν
σκοπόν τῶν Ἑλλήνων ὅτι δέν ἤθελον νά ἀκούσωσι.

Διέταξεν τότε ὁ ἀρχηγός νά συναθροισθοῦσι πάντες ὅλοι οἱ χωρικοί εἰς το ἴδιον σχολεῖον. Προσεκλήθη δέ καί ὁ ἱερεύς. Ὅστις ἠρνεῖτο νά προσέλθῃ ἐξηναγκάζετο διά τῆς βίας. Πρός μεγαλειτέραν μυστικότητα προσετέθησαν παραπετάσματα εἰς τά παράθυρα.

Ὁ κόσμος συνηθροίσθη καί ὁ ἀρχηγός ἐζήτησεν παρά τοῦ Βουλγ. διδασκάλου τά χρήματα διά τά ὅπλα καί λεπτομερεῖς πληροφορίας περί τῆς ἐνεργείας τῶν χωρικῶν ἐντός τοῦ δεκαπενθημέρου. Ὁ διδάσκαλος ἀπεκρίθη ὅτι οἱ χωρικοί οὐδέν ἐξετέλεσαν οὔτε ἔχουσι σκοπόν νά ὑπακούσωσι καί δώσωσι χρήματα, γιά νά ἀνέλθωσι τήν Ἐκκλησίαν. Ἀκούσας ταῦτα ὀργισθείς σφόδρα ὁ ἀρχηγός ἐπέπληξεν ὑβριστικώτατα τούς χωρικούς. "Σεῖς γιατί δέν θέλετε νά μᾶς ἀκολουθήσετε; μή σᾶς μέλλει ἅμα ἔλθῃ ἡ ὥρα πρῶτα καί πρῶτα ἐγώ θά κάμω τό χωριόν σας στάχτη καί ὄχι οἱ Τοῦρκοι. Θά τό κάμω χορτάρι νά φυτρώνῃ στά σπίτια σας

Καί δέν θά περιμένω τούς Τούρκους νά ἔλθουν νά σᾶς κόψουν τά κεφάλια σας Ἐγώ θά σᾶς τά κόψω μόνος μου.
Ἐδῶ εἶναι διδάσκαλος ὅσον σᾶς συμβουλεύει καί ἐμποδίζει μάλιστα δέ καί τήν Ἐκκλησίαν ἐμποδίζων, νά μή ἀνοιχθῇ ἀλλ᾽ ὅλος εἶναι ὁ καιρός του θά τόν ἐνοχλῶ καί συλλάβω ~~αὐτόν~~ καί θά εὑρεθῶσι αὐτοί οἰκογενειακῶς. Ἐνῶ ὅλα ταῦτα διά τόν ἱερέα Π. Καυγίνου.
Ἀφοῦ ἐτελείωσεν τόν λόγον ἦλθεν πρός αὐτόν νεανίας παραπονούμενος κατά ἑνός χωρικοῦ ὅστις εἶχεν εἰπεῖ πρός αὐτόν νά μή χάνῃ τόν καιρόν του παρατῶν τήν ἐργασίαν του νά τρέχει πάνω κάτω διότι εἶναι πτωχός, ἄλλοι δέ εἶναι ἁρμόδιοι διά τοιαύτην ἐργασίαν. Μόλις ἤκουσεν ταῦτα ὁ ἀρχηγός ἔπεμψεν καί συνέλαβον τόν ἄνθρωπον καί ἔφερον αὐτόν εἰς τό σχολεῖον γέρων ἑξηκοντούτης. Τόν ἔριψεν κατά γῆς καί τόν ἔδειρεν ἀνηλεῶς. Ὁ γέρων εἶχεν δύο υἱούς ἐν τῷ τῆς συλλήψεως ὁ πρεσβύτερος αὐτῶν ἐτῶν 36-37, ἦτον εἰς τήν ἄκραν τοῦ χωριοῦ

Απεκρίνετο τα ζωά εκεί σημειών χω-
ρικού γέρων τινός λογμού δι' έν πα-
ραπόνεσθε και ακούσασι τα λόγια τ
κι τα δέρωσι τοιαύτης ηλικίας άνθρωπον.
Ακούσαντες την υπεράσπισιν ταύτην
οι σύντροφοι του αρχηγού κι παράδο-
σαν αυτόν εις τον αρχηγόν λέγοντες
ότι ήθελεν να υπερασπίσῃ τον κατα-
δικασθέντα, αμέσως ο αρχηγός συγ-
χρεώσει αυτόν να γονατίσῃ και
άρχισεν να δέρῃ αυτόν διά της ράβδου
Έπειτα απέκτειναν και έδειρεν έτε-
ρον 70ετή γέροντα κι δύο γυναίκας
διά το ίδιον ζήτημα. Ούτως ετιμω-
ρήθησαν πέντε ενδός μιάς νυκτός
άνθρωποι όλοι διά να φοβήσωσι τον λαόν.
Ενώ ουδείς ετόλμα πλέον να ομιλήσῃ
ύψωσε την φωνήν ο Έλλην ιερεύς Π. Θεοφ.
"Κύριε αρχηγέ δεν πρέπει διά τοι-
αύτα μικρά ζητήματα να προσβά-
λλεται τοιούτους γέροντας ανθρώπους
κατά πρώτον κι δεύτερον σφάλμα πρέ-
πει να συγχωρήται και όχι να κατα-
τρομάζετε αυτούς διά τον φόβον

ἐάν πρόκειται περί ἐλευθερίας δυσαρ-
φωνούντων μερών νά τούς [illegible] ὄχι
ναί τούς καταπιέζονται. Ὀργισθείς κατά
τοῦ ἱερέως ἀπήντησεν ὁ ἀρχηγός:
Μήπως πρέπει νά χάσω τάς διαταγάς σου
σάς αὐτά χρειάζονται. Ἀλλά καί σκα-
θά, θά ἰδῆς μετ᾽ ὀλίγον." Καί ἀποτει-
νόμενος πρός τούς χωρικούς προσε-
κάλεσεν αὐτούς νά ὑποβάλωσι ὅ,τι πα-
ράπονον ἔχουν κατά τοῦ ἱερέως.
Ἀλλ᾽ οὐδείς ἀπήντησε φανερά αὐτοῦ.
Τότε ἐγερθείς ὁ ἱερεύς εἶπεν: "Ὅστις
ἔχει παράπονον τι περί ἐμοῦ ἄς παρου-
σιασθῇ φανερά ἔμπροσθέν μου. Ὁ δέ
ἀρχηγός διέταξεν κι πάλιν αὐστηρῶς
νά ὁμολογήσωσι ὅτι γνωρίζωσι κι ὅ,τι
ἤκουσαν ἐξ αὐτοῦ. Ἀλλά καί πάλιν
οὐδείς ἀπεκρίθη. Καί εἶπεν φοβεῖσ-
θαι νά δείξετε ἀλλ᾽ ἐνίοτε θά ~~τί~~ μάθω
μόνος μου ἀπ᾽ αὔριον.
Τότε ὁ ἀρχηγός συνδιαλεχθείς ὀλίγα
μί τά τοῦ βουλγ. ἱερέως κι διδασκάλου
κι ἔγραψε τά ὀνόματα 50-100. χωρικῶν
ἐκείνους δηλαδή οἵτινες ἠδύναντο νά πληρώσωσι

ἔνδος τριῶν ἡμερῶν χρήματα διά τά
ὅπλα καί διέταξεν αὐτούς ἔπαρχος νά
δώσωσι τρεῖς λίρας εἰς τόν Βουρλ-Διδάσι-.
Καί ὅταν ἐπιστρέψει μετά τρεῖς ἡμέ-
ρας, προσέθεσεν ἐπιτακτικῶς, θέλω νά
εὕρω τά χρήματα ἕτοιμα, "Ὅτι δέ τις
ἀρνηθῇ δέν δώσῃ χρήματα ἤθελε τούς
σταυρώσει ξυλοκαρφώσω τάς θύρας"
Τότε εἷς ἐκ τῶν παρόντων εἶπεν. "Ἐνόσῳ
δέν βγάλω τό ὅπλον εἰς τάς χεῖρας μου
χρήματα δέν ἔχω νά δώσω "(διότι
εἶχε μάθει ὅτι εἰς ἕτερον χωρίον, καί
εἰς πολλά ἄλλα τά αὐτά εἶχον συμβῆ,
ἐσύλλεξαν δηλαδή 50-60. λίρ. καί ὅπλα δέν
ἔδωκαν.) Τοσουτοτρόπως ἤθελε πράξῃ
καί εἰς αὐτό τό χωρίον. Εἷς δέ τοῖς ἱερεῦ
εἶπεν ὅτι τήν ἐπαύριον ἀμέσως θά κα-
ταβῇ εἰς Φλώρινα νά κάμῃ ἀνα-
φοράν πρός τόν Καϊμακάμη καί σᾶς
αἰτήσουν τήν ἐπιμονήν ἄν καί δέν σᾶς
δώσει ἀπάντησιν ὁ Καϊμακάμης θά
στραφῇ καί εἰς τά Βιτώλια δι' αὐτήν.
Ἐν τῷ μεταξύ ἐψιθύριζον καί ὁ ἀρ-
χηγός μετά τῶν 9. συντρόφων τῆς ἀναγκάσθησαν
νά φύγωσιν.

Ἀναχωρήσαντες ἐκ τοῦ χωρίου Νερέτ διά τό χωρίον Καρατέσινα, ἀπέχον μίαν ὥραν διέμεινε καί ἐκεῖ τήν ἰδίαν ἡμέραν συνεπλάκη μετά τοῦ στρατοῦ ἐφονεύθη ὁ ἀρχηγός Πετρόφ καί 4. σύντροφοί του κατά τοῦ ἔξω [illegible].

Εἰς τό χωρίον αὐτό ἐφύλαττον 2. Ὀθωμανοί χωροφύλακες. Οὗτοι μαθόντες ὅτι ἄλλοτε εἶχεν διέλθει ἐκεῖθεν ἀπαρατήρητος ἡ συμμορία, περιηρχοντο τάς ὁδούς τήν νύκτα. Τήν αὐτήν νύκτα εἶχαν κρυβῆ εἰς τό καφωνοστάσιον τῆς ἐκκλησίας ὅτε ἔξαφνα ἡ συμμορία διῆλθεν ἀθορύβως ἐκεῖθεν.

Οἱ φύλακες ἀνεγνώρισαν αὐτούς καί ἐσημείωσαν δέ καί τήν οἰκίαν ἔνθα κατέλυσαν. Ἐνωρίς δέ τήν ἐπιοῦσαν εἷς αὐτῶν κατῆλθεν εἰς τό χωρίον Ζ[illegible] τό ὁποῖον ἀπέχει 3/4. τῆς ὥρας καί εἰδοποίησεν τούς ὀθωμανούς χωρικούς. Ἀμέσως ὡπλίσθησαν ὅλοι, μερικοί δέ σπεύσαντες εἰς τόν σταθμόν τοῦ Πόρτος εἰδοποίησαν καί τόν στρατόν τῆς Φλωρίνης. Οὗτος ἀμέσως ἐκίνησεν πρός τό χωρίον.

Οἱ φύλακες τῆς συμμορίας ἰδόντες στρατὸν ἐρχόμενον εἰδοποίησαν ἀμέσως τοῦ ἀρχηγοῦ, καὶ τέσσαρες μὲν συμμορῖται ἑτοιμάσθησαν διὰ νὰ φύγωσιν καὶ ἔφυγαν, ἀλλ' ὁ ἀρχηγὸς καὶ οἱ ἄλλοι ἔμειναν θελήσαντες νὰ ἀντισταθῶσιν. Τότε οἱ χωρικοὶ παρακάλεσαν αὐτὸν νὰ ἐξέλθῃ τοῦ χωρίου ἢ νὰ μὴ καταστραφῇ τὸ χωρίον ἐκ τοῦ στρατοῦ· οὗτοι δὲ ἀπεμακρύνθησαν φεύγοντες, ἀλλὰ ἐπὶ ἀπόστασιν 5. λεπτῶν τοῦ χωρίου τοὺς ἐπρόφθασεν ἡ παγάνα καὶ ἐπυροβόλησεν εἰς αὐτούς.

Οἱ κομῖται ἀντιστάθησαν διότι δὲν εἶχον ποῦ νὰ καταφύγωσι· ἐν τῷ μεταξὺ κατέφθασεν καὶ ὁ στρατὸς ἐκ Φλωρίνης καὶ εἰς 5. ὥρας ἐφονεύθησαν πάντες. Αἱ συμμορίαι ὅλαι ἐλυπήθησαν σφόδρα μαθοῦσαι τὸν θάνατον τοῦ γενναίου τούτου ἀρχηγοῦ, καὶ ἡ ὀργὴ αὐτῶν ἐστράφη ὅλη κατὰ τοῦ χωρίου ἐκείνου ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οἱ χωρικοὶ τοὺς ἐπρόδωσαν.

Τότε κάτοικός τις του χωρίου εκείνου ίνα
προφυλάξη αυτό από των Βουλγάρων
αποφάσισε να καταδώση πάμπτωχον
ένα χριστιανόν φύλακα του γείτονος
χωρίου Νερέτι, διαβεβαιώσας ότι είδεν
αυτόν πορευόμενον την πρωΐαν της ημέ-
ρας της συμπλοκής προς την Πορτιάν.
Αμέσως δε μετ' ολίγον κατέφθασεν
και ο στρατός. Οι Βούλγαροι επίστευ-
σαν τους ψευδείς τούτους λόγους κατεδί-
κασαν εις θάνατον τον δυστυχή χριστιανόν
φύλακα και μετ' ολίγας ημέρας εφόνευσαν
αυτόν εντός του χωρίου του.
Ο αναπληρωτής του φονευθέντος οπλαρ-
χηγού Πετρόφ δεν επρόφθασε να ίδη
τα χωρία της περιφερείας του διότι μετά
3ων ιππέων αρχηγού και 11. συντρόφων
εφονεύθη εις συμπλοκήν μετά του στρα-
τού εις το χωρίον Μπάνιτσα. Αμέσως
διωρίσθη άλλος αρχηγός όστις μόλις ήλθεν
εις τα χωρία της περιφερείας του εξήτα-
σεν τον αυτόν χωρικόν, όστις κατέδωκεν
τον φύλακα περί των συμβάντων εις τον
πρώτον φονευθέντα αρχηγόν.

Οὗτος ἐπανέλαβε τὰ αὐτὰ προσθέσας ὅμως καὶ τοῦτο τὸ ψεῦδος. ὅτι καὶ ὁ ἱερεὺς Π. Κυρβίτης ἔδωκεν δύο λίρας εἰς τὸν φύλακα διὰ νὰ ἐνάξῃ καὶ προδώσῃ τὸν ἀρχηγὸν εἰς τὸ τουρκικὸν ἐκεῖνο χωρίον.

Ἔκτοτε ὁ ἀρχηγὸς προσεπάθει νὰ συλλάβῃ ζωντανὸν τὸν ἱερέα ἢ νὰ ἐξαφανίσῃ αὐτόν. Ὁ ἱερεὺς ὅμως εἶχεν φίλους εἰς τὸ ἔξω αὐτοῦ ἀκούσας ταῦτα παρὰ τῶν συμμοριτῶν ἐφανέρωσεν εἰς τὸν Ἱερέα τοὺς σκοποὺς τοῦ Κομιτάτου καὶ προέτρεψεν αὐτὸν ἐγγὺς νὰ προφυλάττεται ἐξ αὐτῶν εἰς τοὺς δρόμους.

Ὁ ἱερεὺς ὅθεν οὕτως ἐν γνώσει τοῦ κινδύνου ἐφρόντισε νὰ ἀναγγείλῃ τοῦτο εἰς τὴν Πορτίαν ἐγκαίρως ὁπόταν προσκαλέσωσιν εἰς ἀνάκρισιν διὰ τὰς καταγγελίας τοῦ χωρικοῦ ὡς ἔχει σκοπόν.

Μείνας κάποιας ἡμέρας εἰς Φλώρινα καὶ πάλιν ἐπέστρεψεν εἰς τὸ χωρίον. Εἰδοποιήσαντες ἀμέσως τὰς συμμορίας οἵτινες ἐλθόντες τὴν νύκτα εἷς ἀρχηγὸς μὲ 16. συντρόφους ἀμέσως ἀπέκλει-

ἀπόσπασμα νὰ ἐπιτηρῇ τὴν οἰκίαν τοῦ ἱερέως. Ὁ ἱερεὺς εἶχε σκύλον δυνατόν, ὅστις ἐπέπεσεν κατὰ τῶν συμμοριτῶν. Ἀκούσαντες τὸν θόρυβον τοῦ σκύλου ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ οἰκογένειά του ἐξυπνήθησαν. Κατάλαβον ὅτι ὁ σκύλος ὁρμᾷ τοὺς ἀνθρώπους, ἡ μήτηρ τοῦ ἱερέως κραυγάζουσα ἐζήτει τὴν βοήθειαν τῶν γειτόνων. Οὕτως ἐξύπνησαν πάντες οἱ γείτονες ἐρωτῶντες τί συμβαίνει· οἱ δὲ λησταὶ ἰδόντες ὅτι ἐνοήθησαν, ἐπέστρεψαν παρὰ τῷ ἀρχηγῷ καὶ διηγήθησαν τὰ συμβάντα. Οὗτος ἔγραψεν ἀμέσως εἰς δύο ἄλλους ἀρχηγοὺς τῶν περιχώρων ἵνα ἔλθωσιν ἐξάπαντος τὸ ἑσπέρας εἰς τὸ Νερίτη.

Τὴν πρωΐαν ἔμαθεν ὁ ἱερεὺς ὅτι οἱ 16 προμνημονευθέντες ἔμειναν εἰς τὸ χωρίον διασκορπισμένοι ἐντὸς 3ῶν οἰκιῶν καὶ ὅτι ἐστάλησαν ἐπιστολαὶ εἰς δύο ἄλλους ἀρχηγοὺς ἵνα ἔλθωσιν. Τότε παρήγγειλε ~~τὴν~~ τὴν οἰκογένειάν του ἂν τις ζητήσει αὐτὸν νὰ εἴπωσιν ὅτι ἔφυγεν πρωῒ διὰ τὴν Φλώρινα.

Μετ' ὀλίγον στέλλει ὁ ἀρχηγός ἕνα χωρικόν πρός αὐτόν. "Πήγαινε φώναξε τόν ἱερέα νά ἔλθῃ διότι ἔχομεν συζητήσεις θέλω νά ὁμιλήσωμεν. Οἱ ἄλλοι ἱερεῖς μας ὑπετάχθησαν αὐτός μόνον ὄχι."
Ἐνόησεν ὁ χωρικός νά εἴπῃ ταῦτα εἰς τήν οἰκογένειάν του, ἥτις ἐβεβαίωσεν ὅτι ἀπό τό πρωΐ ὁ ἱερεύς εἶχεν ὑπάγη εἰς τήν Φλώρινα. Ἀλλ' ὅτε ὁ χωρικός ἔδωκεν τήν ἀπάντησιν ταύτην εἰς τόν ἀρχηγόν, "ὁ δέ ἀρχηγός εἶπεν ἐγώ ἔχω στείλει ὅλους τούς δρόμους μέ φύλακας πῶς δέν τόν εἶδαν; ἀλλ' ἔννοια σας θά τόν εὕρω." Πάντα ταῦτα ἔμαθεν ὁ ~~ἀρχηγός~~ ἱερεύς ἀλλά δέν παρουσιάσθη.
Ἠδύνατο νά ἀποφύγῃ ἐκ τοῦ χωρίου τήν ἡμέραν ἐκείνην ἀλλά δέν ἐστέρξε νά ἐγκαταλείψῃ τήν οἰκογένειαν του εἰς τά βασανιστήρια τῶν Βουλγάρων ἀπ' αὐτοῦ. Παρήγγειλε τήν οἰκογένειαν του νά εὕρῃ ἄλλην οἰκίαν καταφύγιον τό ἑσπέρας ὅπως μή πάθουν ἄλλα.

Προτιμήσας να μείνη μόνος να ἀντι-
σταθῇ ἕωσαν ἀσυγκίνητος (διότι ἦχεν
ἐν ὅπλον) καὶ να σωθείη ἄν οὕτως
εὐχαρίστησεν ἡ τύχη.
Εὐτυχῶς πρὸς τὸ ἑσπέρας παρουσιά-
σθησαν εἰς τὸ χωρίον τέσσαρες Ὀθω-
μανοὶ ἱππεῖς "σουβαρίδες."
Ἰδὼν αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς ἐδόξασεν τὸν
Θεόν. Οὗτος δὲ ἀναλαβὼν θάρρος
ἐξῆλθεν ἐκ [illegible] αὐτοῦ
καὶ ἔμαθε ἄν θὰ μείνωσι ὀλίγας ἡ-
μέρας εἰς τὸ χωρίον. Οὗτοι ἀπήν-
τησαν ὅτι θὰ μείνωσι 4-5 ἡμέρας,
πρὸς εὕρεσιν Ἀρμενίων.
Ὁ ἱερεὺς ἐπέστρεψεν ἀμέσως εἰς τὴν
οἰκίαν του καὶ διηγηθεὶς εἰς τὴν οἰ-
κογένειάν του τὴν παράδοξον
τύχην, διέταξεν αὐτὴν ὅπως ἑτοι-
μασθῶσι καὶ καταφύγωσι εἰς τὴν πό-
λιν ἐνῷ οἱ Ὀθωμανοὶ στρατιῶ-
ται εὑρίσκονται ἐντὸς τοῦ χωρίου
καὶ τοὺς ἐφύλαττον. Οἱ δὲ κομῖται
ἔδειξαν τοὺς Τούρκους διέταξαν τοὺς

χωρικούς νά συναθροίσωσι τροφήν καί δι' αυτούς καί διά τούς δύο άλλους αρχηγούς οίτινες είχον φθάσει τον εσπέραν εκείνην αλλ' οίτινες ηναγκάσθησαν νά μείνωσι εκεί του όρους ιδόντες τούς Τούρκους εν τῷ χωρίῳ. Εκεί δέ μετέβησαν καί οι εν τῷ χωρίῳ συμμορίται μετά του αρχηγού αυτών (Αλέξης) ονομαζομ.

Ο ιερεύς ητοιμάσθη κρυφίως νά φύγη· προσεκάλεσεν πτωχόν τινά χωρικό όστις ωρκίσθη αυτόν νά οδηγήση κρυφίως την οικογένειάν του εις την Πόλιν την εσπέραν ολλά πρωί καί ενεχείρησε εις αυτόν χρήματα ως αντάλλαγμα του κόπου του.

"Ευχαρίστως είπεν ο χωρικός θά έλθω το πρωί νά είμαι έτοιμος. Τοιουτοτρόπως εσώθη οι οικογένεια του ιερέως. Αυτός δέ ο ιερεύς παρέμεινε μίαν ημέραν είσετι ετοιμαζόμενος μυστικώτατα καί συσσωρεύων μερικά πράγματα αναγκαιούμενα τη οικίας

Την Ιωάννειον ήλθεν αφορμάλης εκ της
Στόλιων εφόρτωσεν αυτά, διότι οι χωρι-
κοί εφοβούντο να φορτώνωσι· και ο Ιε-
ρεύς μετέβη αμέσως εις Φλώρινα.
Οι συμμορίται μαθόντες ότι οικο-
γενειακώς μετηνάστευσεν ο ιερεύς
εκ του χωρίου, καθ' αρχάς μεν δεν
ηνώχλησαν τούτε ηγνόησαν ουδόλως·
αλλ' ηννόησαν ότι και εκεί έχουσι
ανθρώπους να κακοποιούσι αυτόν.
Ο αρχηγός ο οποίος ήτο εις το χω-
ρίον και ιδών τους οθωμανούς εξήλθεν
εις το βουνόν, συνεφώνησε να εισέλθη
πάλιν εις το χωρίον όπως συλλάβη
τους 4. Οθωμ. και αφαιρέση τα εισπραχ-
θέντα εκ του χωρίου χρήματα και
τα όπλα αυτών, ως και κατήλθεν
εκ του όρους. Αλλ' γυνή τις μαθούσα
τα σχέδια αυτού ανεφώνησε να σω-
θώσι και αυτή την ζωήν της όπως
σώση το χωρίον εκ της καταστροφής αυτού.
Έτρεξε και ανήγγειλε τα πάντα εις τούς
εν τω χωρίω Οθωμανούς ποσό πρωτέως

ὅπως καί αὐτοί σωθῶσι καί τό χωρί-
ον μή καταστραφῇ. Μαθόντες ταῦτα
οἱ Ὀθωμ. ἀμέσως κατέφυγον εἰς τόν στ-
ρατῶνα εἰδοποιήσαντες κ(αί) τήν ἀνω-
τέρω ἀρχήν. Οἱ δέ κομιτᾶται ἐνόησαν-
τες ὅτι προδόθησαν πρός τό ἑσπέρας ἐγ-
κατέλειψαν τό χωρίον. Περί τό μεσονύ-
κτιον στρατός μετά δύο ὀρειν. πυροβό-
λων περιεκύκλωσεν τό χωρίον, ἀλλ' οἱ
Κομιτᾶται εἶχον ἤδη ἀπέλθει.
Τότε οἱ Τοῦρκοι προσεκάλεσαν τούς
χωρικούς καί τούς δημάρχους τ. Ζη-
μνα κ(αί) Βούρζαρον ἔξω τοῦ χωρίου
ἵνα μάθωσι περί αὐτοῦ τί συμβαίνει.
Μή πεισθέντες δέ εἰς τάς βεβαιώσεις
αὐτῶν ὅτι οἱ συμμορῖται ἀπεχώρησαν,
συνέλαβον καί ἔδειραν πολλούς
διά νά ὑποδείξωσι τούς Κομιτάς.
Ἐπειδή δέ οἱ χωρικοί ἐπέμενον ὁ
στρατός εἰσῆλθεν καί ἠρεύνησε τινάς
οἰκίας ἐν τῷ χωρίῳ. Ἀλλ' οὐδέν εὗρον.
Συνέλαβον τότε τούς δασοφύλακας ὅλους
βαρεῖ [illegible] εἰς αὐτούς τάς 3.

Οἰκίας ὅσον εἶχον κατακάψει οἱ Κομῖται
καὶ τὸν ταμίαν ἄλλης διεχειρίζετο ὅλα τὰ
συμφέροντα αὐτῶν. Τούτους δὲ συλλα-
βόντες ἔθεσαν εἰς αἰχμάλωσιν.
Οἱ συμμορῖται δυσαρεστηθέντες μίαν διά
τὴν προδοσίαν, ἔσφαξαν τὸν παπᾶν διά
ν' ἀνακαλύψωσι ποῖος ἐπρόδωσεν αὐτοὺς
εἰς τοὺς Ὀθωμανούς. Ἀλλ' οὐδέν κατώρθωσαν.
Ἡ δὲ προδοσία αὕτη σφάλμα ἀπεδόθη
εἰς τὸν ἱερέα. Μετά παρέλευσιν ὀλίγων
ἡμερῶν, ἀρχηγός τις συναντήσας ποιμένα
ἐπὶ τοῦ ὄρους, ἀπέστειλας αὐτόν εἰς τό
χωρίον μέ μίαν ἀπόδειξιν πρός τούς
δημάρχους καί χωρικούς, ὅπως στείλωσι
ἐπί τοῦ ὄρους μετά τρεῖς ὥρας καί
φθάσει 150. ὀκ. ἄρτου 20. ὀκ. τυροῦ 3. ὀκ.
ζωροῦ καί 3. ὀκ. καπνοῦ. Οἱ χωρικοί τῶν
δύο κομμάτων καί Ἕλληνες καί Βούλγαροι
συναθροισθέντες ὁμοῦ, οἱ μέν Βουλγ. διε-
τείνοντο ὅτι δέν ἔχωσι ὑποχρέωσι νά συν-
τηρῶσι 150. ψυχάς, ἀλλά μόνον μίαν
συμμορίαν ἀπό 15. ἀνθρώπους νά θρέψωσι.
Ἐάν ἤθελε γνώσει ἡ Κυβέρνησις ὅτι ἐδώ-
καμεν τόσας ὀκάδας ἄρτου θά καταστρέψῃ

τό χωρίον μας, ὥστε προτιμότερον νά μή δώσωμεν ἄρτον εἰς αὐτούς. Ἄν εἶναι ὠχυρωμένοι καί πάθωμεν τουλάχιστον μόνον 3-4. ἀνθρώπους νά χαλάσουν οἱ Κομιτάται ἤ ὄχι ὀλίγους, ἐνῶ ὁ Βασιλεύς ὅλον τό χωρίον θά κα-ταστρέψη. Οὕτω τά δύο πράγματα ἦσαν σύμφωνα καί δέν ἔστειλαν ἄρτον, τήν ἐπαύριον δ' ἔστειλαν εἰς τάς ἀρχάς τήν ἐπιστολήν τοῦ ἀρχηγοῦ. Οἱ δέ Κομιτάται μή λαβόντες τόν ζητηθέντα ἄρτον τήν ὡρισμένην ὥραν ὑπώπτευσαν τόν ποιμένα ὅτι δέν εἶχεν ἐπιστρέψη εἰς αὐτούς μετά τήν ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς. Συνέλαβον καί ἀνηλεῶς κακοποιήσαντες αὐτόν ἀφήρεσαν ἐκ τοῦ ποιμνίου του 30. πρόβατα.
Κατά τό ἑσπέρας κατέφθασεν ὁ στρατός εἰς τό χωρίον ὅστις ἐξετάσας ποῦ εὑρίσκονται καί πόσοι ἦσαν διενυκτέρευσεν μόνον ἐν τῷ χωρίῳ καί ἀνεχώρησεν τήν πρωΐαν ἐγκαταλείψας τό χωρίον ἄνευ ὑποστηρίξεως. Οἱ Δήμαρχοι φοβούμενοι τήν ὀργήν τῶν Κομιτῶν, μετε-

ευσαν μετὰ δύο ἡμέρας εἰς τὴν Πόλιν καὶ διαμαρτυρίας πρὸς τὸν Καϊμακάμη ἐζήτησαν στρατὸν πρὸς προφύλαξιν τοῦ χωρίου κατὰ τῶν Σχισματικῶν.
Ἀλλ᾽ ἂν καὶ ὁ Καϊμακάμης ὑπεσχέθη στρατὸς δὲν ἐστάλη εἰς τὸ χωρίον.
Ἐν τούτοις οἱ Σχισματικοὶ τοῦ χωρίου μετανοήσαντες διὰ τὸ ἁμάρτημα των πρὸς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν καὶ τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, ἐζήτησαν νὰ προσέλθωσι πάλιν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον. Τρεῖς ἢ τέσσαρες ἐξ αὐτῶν οἱ πρῶτοι προσεκύνησαν καὶ ἔδωκαν τὰς ὑπογραφάς των εἰς τὸν Μητροπολίτην, ἀλλὰ κρυφίως ὅπως μὴ ἐνοήσωσι οἱ Κομιται καὶ τοὺς καταστρέψωσι. Ἀλλ᾽ προδόθησαν ὑπὸ τινος χωρικοῦ κατὰ τὸν Ἰούλιον 1903. συνέβησαν
Τότε δὲ ὅπως καθυποτάξουν τὸ χωρίον ἔπραξαν τὰ ἑξῆς. Συνεννοήθησαν τρεῖς ἀρχηγοὶ καὶ λαβόντες μεθ᾽ ἑαυτῶν χωρικοὺς τινὰς ὡπλισμένους ἐκ τῶν ἄλλων χωρίων, ἀφοῦ πρῶτον ἀπεφάσισαν θάνατον κατὰ τῶν 4. προσκυνησάντων προκρίτων ἢ ἄλλων 11. Ἑλλήνων τῶν ὑπογραφέντων

Τό όλον ώχεδίασαν (15). ανθρ. καί φονεύουσι.
Εισερχόμενοι εις τό χωρίον νά διερευνῶσιν τά αποσπάσματα καί μεταβῶσιν
αμέσως εἰς τάς οικίας τῶν καταδικασθέντων όσους συλλάβωσι αυτοί.
Εισελθόντες λοιπόν πρός τό εσπέρας εις τό χωρίον καί καταλαβόντες πάσας τάς εισόδους ένοπλοι καί άδοντες Βουλγαρικά άσματα συνελάμβανον όσους χωρικούς συνήντων επανερχομένους έκ της εργασίας καί ωδήγουν αυτούς εις τήν πλατείαν τοῦ χωρίου.
Αλλά πολλοί ιδόντες αυτούς έν καιρῷ εκρύβησαν, καί ούτω μόνον 5. εκ τῶν καταδικασθέντων συνέλαβον.
Πρῶτον τόν Κυριότατον υπερασπιστήν τοῦ Ελληνισμοῦ Σιμουέρην Κουλάν, χρηματίσαντα επί 5. έτη δήμαρχος.
Βον τόν πτωχόν εκεῖνον αγωγιάτην όστις είχεν οδηγήσει τήν οικογένειαν τοῦ Ιερέως Πα Κωστίνου. εἰς Φλώρινα
Γον τόν νέον δήμαρχον τόν οποῖον εισελθόντες εἰς τήν οικίαν καθ' ὥραν ποιήσας τό σημεῖον τοῦ σταυροῦ εκά-

τὸν ἐρράπισαν καὶ συνέλαβον ἐν τῇ πλατείᾳ
λέγοντες ὅτι ἦτο αὐτὸς ὁ ἀρχηγός.
Οὗτος δὲ ἐνόησε τί ἀναμένει αὐτὸν
ἐζήτησε συγχώρησιν παρὰ τῶν φονέων του
λέγων: «Δὲν θὰ μὲ ἰδῆτε πλέον.»
Διὰ τὸν πτωχὸν φόρεμα περὶ τοῦ ὁ-
ποίου ὡς εἴπομεν εἷς χωρικὸς παρέδωσεν
αὐτῷ ἵνα ἀπαλλάξῃ τὸ ἑαυτοῦ χωρίον
ἐκ τῶν ζημιῶν.
Πέμψαν τὸν δασοφύλακα ὅστις βασανισ-
θεὶς ἐκ τοῦ στρατοῦ παρὰ πολύ, ἔδειξε τὰς
οἰκίας ὅπου εἶχον καταφύγει οἱ Κομῖται
καὶ τὸν ταμίαν.
Οὗτοι ὁδηγηθέντες εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ χω-
ρίου ὅπου ἤδη ἦσαν συναθροισμένοι διὰ
τῆς βίας ἅπαντες οἱ χωρικοί, ἔδεσαν
αὐτοὺς εἰς μίαν στύλον ἀρνούμενοι τρεῖς ἄλλοι
ἐπέσπευσαν καὶ ὕβρισαν οἱ Κομῖται αὐτούς.
Εἶτα τινὲς ἐξ αὐτῶν μαθόντες ποῦ κεῖται
ἡ οἰκία τοῦ διαφυγόντος ἱερέως ἐν τῇ
πόλει ἐπορεύθησαν πρὸς αὐτὴν ἔθραυ-
σαν τὰς θύρας καὶ τοὺς τοίχους καὶ εἰσελ-
θόντες ἐλεηλάτησαν πᾶν ὅτι ηὗρον ἐν
αὐτῇ καὶ μὴ ἀρκεσθέντες νὰ πυρπολήσωσι

~~ἀφοῦ δόλι, πολλ~~
διά πετρελαίου πῦρ ἀφῆκαν ἐκεῖ ἐπι-
[illegible] 2 ὁμάδας ἀγωνισ. καὶ ἐπειτα
δη τὸ σύνθημα τῆς ἀναχωρήσεως.
Οἱ κάτοικοι δυστυχεῖς χωρικοί ἐφοβήθησαν
κατά τὸν ἔσχατον τρόπον. Ὅτε συνηθροίσθη-
σαν ὅλοι οἱ κάτοικοι ἠρώτησαν οἱ ἀρ-
χηγοί ποῦ εἶναι οἱ ἄλλοι κατάδικοι· οἱ
δὲ συμμορῖται ἀπήντησαν ὅτι δὲν εὑρί-
σκονται εἰς τὰς οἰκίας των. Ἐνῶ δὲ τοῦ
σκότους βαθέος κ. βροχῆς ραγδαίας ἤθελε
γίνει δευτέρα ἔρευνα διὰ τοὺς λοιπούς,
εἷς τῶν ληστῶν δρομαίως ἐλθὼν ἀνήγ-
γειλεν εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς ὅτι δύο χωρι-
κοὶ διαφυγόντες τὴν καταδίωξιν ἐτράπη-
σαν πρὸς τὴν πόλιν καὶ φόβος ὑπῆρχε μή-
πως ἔλθῃ στρατὸς κ. περικυκλώσῃ αὐτούς.
Ἀμέσως διέταξαν οἱ ἀρχηγοὶ ν' ἀποχωρισθῶ-
σιν οἱ τρεῖς δέσμιοι ἡ [illegible] [illegible]
κ. νὰ διαλυθῇ τὸ πλῆθος ἀπὸ τὴν πλατεῖαν.
Τινὲς ὅμως [illegible] τοῦ φόβου ἐ-
κρύβησαν παράμερα ἵνα ἴδωσι τὸ
συμβαῖνον. Πλησιάσαντες οἱ συμμορῖται
πρὸς τοὺς τρεῖς δεσμίους ἐφύλαξαν αὐτοὺς
τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον κ. ἔσφαξαν.

Εἰς τὸν πρῶτον. Σὺ εἶσαι ὁ ὑπερασπιστὴς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους κι' ὅσον συμβουλεύεις τοὺς ἄλλους; Ἂς ἔλθουν οἱ Ἕλληνες νὰ σὲ βοηθήσουν" καὶ δύο βγῆκαν ἀπὸ τὸ ἓν μέρος Τούρκοι κι' ἀπὸ τὸ ἄλλον μέρος διετρύπησαν αὐτὸν διὰ τῶν λογχῶν ἐκεῖ ὅπου ἦτον. Εἰς τὸν δεύτερον εἶπον. Σὺ εἶσαι ὅπου ὑβρίσθης τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἱερέως εἰς τὴν Φλώριναν. Οὗτος ἀπήντησεν. Ἐγὼ εἶμαι πτωχὸς ἄνθρωπος ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἀλώνι μου. Τί νὰ κάμω. Εὐθὺς ἀπεκρίθησαν. Μ' αὐτὸ τὸ στόμα πηγαίνει τὰ λόγια ἀπὸ τὸ ἕνα κόμμα εἰς τὸ ἄλλο" Καὶ σχίσαντες τὸ στόμα διὰ τοῦ ξίφους κατετρύπησαν αὐτὸν διὰ τῶν λογχῶν ἐκεῖ ὅπου ἦτον κι' αὐτός. Εἰς τὸν τρίτον εἶπον. "Σὺ εἶσαι ὁ φίλος τοῦ Καϊμακάμη καὶ ὅταν ἀκούῃς οἱ κρυφὰ μαθὲς διὰ νὰ μᾶς προδίδῃς; καὶ τὸ γράμμα οὐ μᾶς τὸ ἐμπόδισες κι' ἔγραψες τὴν ἀπόδειξιν μας εἰς τὸν φίλον σου Καϊμακάμη; λάβε τώρα τὰ δικαιώματα σου" κι' διετρύπησαν τὸν λαιμὸν αὐτοῦ καὶ ἀμέσως ἀπεθανε. Εἰς τὸν τέταρτον εἶπον. Σὺ εἶσαι ὁ φίλος ὅπου ἔλαβες παρὰ τοῦ Π. Κωνστ. 2 λίρας

Καί πῆγες νά προδώσης τοί ἀρχηγοί μας; Λάβε τήν πληρωμή σου" καί τόν ἐλόγχισαν ἐπανειλημμένως κι ἔτσι, ἀλλά δέν ἐξεψύχησεν ἀμέσως· ἐβασανίσθη μέχρι τῆς πρωΐας. Εἰς τόν [illegible] εἶπον. "Σύ ἐπρόδωσες εἰς τόν στρατόν τούς κυρίους τῶν σπιτιῶν κι τόν ταμίαν μας, λάβε καί σύ τήν πληρωμήν σου, κι τώρα νά προδίδης."

Ἀλλά καί αὐτοί τόν δύστυχη δέν τοί ἐπέτυχον καλῶς καί ἐπαιδεύθη ἕως τήν ἄλλην ἡμέραν, ὅτε ἀπέθανεν. Ἔπεσαν ὅλοι καταγῆς ἵνα μή μείνη μέ καμιάς ἐλόγχισαν καί πάλιν αὐτούς, ἐπιτέλους δέ προβοηθήσαντες εἰς σύνθημα κι σαλπίσαντες ἔφυγον ἐκ τοῦ χωρίου. Ἔμεινεν οὕτως ἔρημος ἡ πλατεῖα, μετ' ὀλίγον ἄρχισεν γοερῶς φωνάζων ὁ εἷς τῶν δύο ἐπιζώντων. "Ἐλάτε καί ἐσηκώσατε ὀλίγον νερόν δώσετε" οἱ χωρικοί δέν ἐτόλμων νά πλησιάσωσι.

Σκύλος δέ ἤρχισεν νά κατατρώγη τό πρόσωπον τοῦ Α' νεκροῦ, ὅτε ἐπιτέλους παρουσιάσθησαν κι ἐδίωξαν τόν σκύλον, παρέλαβον τά σώματα ὑπό τήν βροχήν κι ἔθαψαν αὐτά ὑπό γῆν.

Ὁ τέταρτος ἐμποδίσθη νά πιῇ ὕδωρ λέγων: Μᾶς ἔφαγον οἱ ἐχθροί ἄδικα· ἂς ἔχουν τά ξύνα μας εἰς τόν λαιμόν των, ἐδιψάσθημεν ἡμεῖς δι' ὅλον τό χωρίον." ἐδώκαν αὐτόν νά πίῃ ὕδωρ καί ἀμέσως ἀπέθανεν.

Ὁ δέ πέμπτος ἔχων τόν κορμόν του κατακρε-ουργημένον ὅλον καί μόνας 30. ὥρας ἠδυνήθη νά ἀποκριθῇ γενναιοφρόνως εἰς τάς ἀνακρίσεις τῆς ἀρχῆς, ἥτις ἐθαυμάσθη τήν ἀνδρείαν.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔφθασε εἰς τό χωρίον δύναμις 50. ἀνδρῶν πρός προφύλαξιν· ὁ δέ στρατός οὗτος, ὄχι τακτικός ἀλλά ἠλαβέδες (ἄτακτος) καθ' ὅλον τό διάστημα τῆς ἐν τῷ χωρίῳ διαμονῆς αὐτῶν, ἀντί νά καθη-συχάσουν καί εὐχαριστηθοῦν ἐξ αὐτῶν οἱ χωρικοί, τούς προξένησαν εἰς αὐτούς βάσανα. Δέν ἠδύναντο αἱ γυναῖκες καί τά κορίτσια νά πορεύονται μόναι των εἰς τάς ἐργασίας των. Πάντα ταῦτα συνέβησαν εἰς ἐν μόνον χωρίον. Παρόμοια ἀλλά φοβερά ἐγένοντο εἰς τήν Βουλγ. καί εἰς ἄλλα πολλά χωρία.

Εἰς ἐν ἑλληνικόν χωρίον Ράϊοβαν μετημ-φιεσθησαν 5. Κομῖται εἰς στρατιώτας Τούρκους καί παραλαβόντες τόν ἱερέα καί Δήμαρχον

ἐδήμευσαν αὐτοὺς ἔξω τοῦ χωρίου 5. λεπτά
ὅπου καὶ τοὺς ἐφόνευσαν.
Εἰς ἕτερον χωρίον Κρουσόραδι ἐφόνευσαν
τὸν ἱερέα καὶ ἐξάδελφον αὐτοῦ.
Εἰς ἕτερον δὲ χωρ. Τρεμπουσάνη προσεκάλε-
σαν τὸν ἱερέα καὶ διδάσκαλ. οἱ συμμορῖται
νὰ τοὺς ἀκολουθήσωσιν εἰς τὸ ὄρος, ἐπειδὴ
ἠρνήθησαν, συνέλαβον αὐτοὺς ἐν τῷ
χωρίῳ καὶ ἐφόνευσαν φρικωδέστατα αὐτούς.
Πρῶτον ἐβασάνισαν τὸν διδάσκαλον
Ἰωάννη. ἀποκόψαντες τοὺς δακτύλους, τὰς χεῖρας
τοὺς πόδας καὶ τὰ ὦτα. Ἀλλ' οὗτος ἐ-
στέναζεν λέγων "Βασανίσατε νὰ σᾶς ἰδῶ
τὸ σῶμα τυραννεῖτε, τὴν ψυχὴν ὅμως ὄχι
εἰς τὸ αἴσθημά μου εἶμαι Ἕλλην καὶ
Ἕλλην θὰ ἀποθάνω" Τέλος ἐξωρίζαντες
τὴν γλῶσσαν καὶ τὸν ἀπεκεφάλισαν.
Ὁ δὲ ἱερεὺς βλέπων πάντα ταῦτα τὰ
βασανιστήρια τοῦ συντρόφου του, ἔπεσεν
λιπόθυμος καὶ οὕτως ἀναίσθητος ἀπεκε-
φαλίσθη καὶ αὐτός.
Τί ἀπέγινεν τὸ τέλος τοῦ ἱερέως Στ. Κωνσ.
ὁ διαφυγὼν εἰς τὴν Σερβίαν.
Ἐπειδὴ οἱ συμμορῖται ὡρκίσθησαν ὅτι

καί ἐκεῖ θά κακοποιήσουν αὐτόν, με-
τημφιάσθησαν εἰς χωρικά φορέματα καί
ἐπί τρεῖς φοράς κατῆλθον εἰς τήν ἀγοράν
τῆς Πολίκας ἵνα εὕρωσι κ᾽ φονεύσωσι αὐτόν.
ἀλλ᾽ οὗτος ἐδωσικῶτο κ᾽ δέν ἐξήρχετο εἰς τήν
ἀγοράν. ὥστε δέν κατώρθωσαν οὕτω νά
κατορθώσωσι τόν σκοπόν των.
Συναθροισθέντες εἰς τήν Ἐκκλησίαν Βουλγαρικοί
ἱερεῖς καί ἔριξαν κλῆρον ἀναμεταξύ των
ὅστις ἔπεσεν εἰς ἕνα Βούλγαρον, κ᾽ οὗτος ἔπρε-
πε· ἄν κ᾽ κρυφίως μή κατορθώσῃ καί φα-
νερά θά ἐτολμοῦσεν. ἤ ὁ ἴδιος θά ἐφονεύετο
παρά τῶν Βουλγάρων. Οὕτω λοιπόν μαθών
ταῦτα ὁ ἱερεύς εἰδοποίησε τόν Καϊμα-
κάμη τά συμβάντα ἀλλ᾽ ὁ κοσμάτης τοῦ
εἶπε νά προφυλάττεται, ὥστε κ᾽ ἡμεῖς θά ἔχο-
μεν εἰς γνῶσιν νά τούς συλλάβωμεν. Ὁ ἱερεύς
βλέπων ὅτι θά χαθῇ ἀδίκως ὡς καί ὁ
Πατήρ αὐτοῦ· ἀφήσας τήν οἰκογένειαν
εἰς τό χωρίον. τῇ 11. [illegible] κ᾽ ἀνεχώρησεν
εἰς ἄλλον Κρατοσγένους ἐσώθη ἡ ζωή αὐτοῦ.

Ὁ μαρτυρῶν ὅλα ταῦτα.
Ὁ γνωστός σας. Ἱερεύς Ξ

Ἀγαπητέ μοι ἀδελφέ Νικόλαε,
Εἰς Φλώριναν

Μέ ταύτην μου ἐπισπεύδω νά διαβιβάσω ὑμῖν τά τῆς καλῆς μας ὑγείας, ὡς ἤ δι' ὑμᾶς ἐπιθυμῶ.

Θά σᾶς [illegible] ἀγ. ἀδελφέ, ὅπως μοι γράψητε μίαν ἐπιστολήν μέ τήν μητέρα ἐάν ἀκούσετε κανέν νέον τό ὁποῖον δύναται νά μάθω ὅπως μέ τόν Πασᾶν διότι ἄλλως δέν ὑπάρχει ἐλπίς σωτηρίας δι' ὑμᾶς.

Πανταχόθεν ἀκούομεν κακάς εἰδήσεις ἐκ μέρους τῶν ἐναντίων. Πρό τινων ἡμερῶν ὁ Γεώργιος τοῦ Νάση εἶχεν [illegible] εἰς Καστορίαν καί κατά τήν ἐπιστροφήν του ἔμεινεν εἰς τό [illegible] ἐπί δύο ἡμερῶν ὅπου [illegible] εἰς τήν ἐκκλησίαν ἐδήλωσαν εἰς αὐτόν οἱ ἱερεῖς καί δή ὁ [illegible] ὅτι [illegible] πολύ ἔκαμαν ὁ Πασᾶς καί ὁ διδάσκαλος σου δέν ἀπέρριψαν τήν Ὀρθοδ. θρησκείαν [illegible] νά γίνουν σχισματικοί διά τοῦ [illegible] πολύ ἀκριβά ἐντός ὀλίγου. Τήν Κυριακήν ἐπίσης ὁ [illegible] [illegible] [illegible] καί ἐπορεύθημεν μέ τόν Πασᾶν εἰς [illegible] ὅπου [illegible] τόν [illegible] καί [illegible] [illegible] καί ἠνοίξαμεν διάφορα [illegible] [illegible] ὅπου [illegible] [illegible] οἱ ἔβγαλαν [illegible] διότι ἦσαν ἕνα μέ τούς Τούρκους καί διά νά κερδίσουν χρήματα καί ἔγραψες τόν [illegible] [illegible] χωρίς νά

Σας έχει βάλει μπρος τό χωριό κ' ότι άν είχον ανάγκη οι Τούρκοι ηδύναντο νά έλθουν εδώ ή κ' νά προσκαλέσουν κάτω. Πρός τούτοις μάς είπεν ότι η αιτία του νά είναι 2 μουχτάρηδες δύο σπαζόκαλοι κ' τά τσιράκια που προξενούν κόμματα εν τω χωρίω σε επιφέρουν σφαγήν των κατοίκων του χωρίου, κ' ότι η μόνη ελπίς σωτηρίας σε πιστεύουν, εάν δηλαδή δεν θέλουν νά αποπεμφθούν, εάν προσκυνήσουσι εις τόν εν Φλωρίνη [illegible] όχι άλλο.

Την άλλη Κυριακήν τό εσπέρας σαν ήτο κ' ο στρατός εδώ περί τας 3 κ' ώρα της νυκτός έπιασε από τό σπίτι του Πασά ο Τσόλε οπλισμένος, ίνα όπου παράσχει κύριον τού Πασά διά νά προβοδήση κ' ο στρατός νά τόν συλλάβη κ' πολλά άλλα μη δυνάμενος νά σας τά περιγράψω.

Όθεν γράψατέ μας εάν ημπορείτε τίποτε πρός σωτηρίαν μας κ' εις εσάς τέλος κ' ημείς νά μουχλάσωμεν αλλά τώρα δεν κ' δεν ημπορούμεν τίποτε εκείνοι δεν μας αφίνουν.

Έχετε τά σέβη από τόν Παπά κ' από όλον τόν οίκον του. Έπειτα νά δώσετε της αγαπητής μου Όλγας ως κ' της σεβαστής Αθηνάς.

Όλος αδελφός σας

Αναστάσιος

Νερέτη τη 2α Μαρτίου 1904 σας αδελφικώς ασπάζομαι

Υ.Γ. Της Πέτρουνας εγέννησε παιδί τη παρελθούση Κυριακή. —

Σ. ΝΑΡΓΟΥΜΗΣ

87 25/5/1904

Ἐξοχώτατε Κύριε Στ. Δραγούμη
εἰς Ἀθήνας.

Πρό ἡμερῶν ἐπαρουσιάσθην εἰς τόν κ. Πρόξενον Καλλέργην ἵνα πληροφορήσωμεν τά γενόμενα τοῦ χωρίου μας ὅπως κινδυνεύουν σήμερον οἱ χωρικοί διά τῆς βίας τῶν κακούργων Κομιτατῶν ὅπου ἐβουλγάρισαν ὅλα τά χωριά μας, καί μας ὑπεσχέθη ὅτι θά λάβη ὑπόψιν διά τά πάντα νά ἔχωμεν ὑπομονήν.

Ἀνάφερα δέ νά γράψη καί ἐκ τοῦ χωρίου μας δύο μαθητάς διά τό σχολεῖον τῶν Ἑλλαδῶν, τόν ὀρφανόν ἡμῶν ἀδελφόν Στ. Π. Καρτίνου ἡλικίας 11 ἐτῶν καί εἷς ἕτερος Στέφανος Πέτρου ἡλικίας 13ων ἐτῶν κ. Ε' τάξεως ἐκ ἑλληνικωτάτης οἰκογενείας ὅπου πιστεύω ὅτι τοιοῦται οἰκογ. θά φανοῦν χρήσιμοι εἰς τήν πατρίδα μας.

Ὁ κ. Καλλέργης εἶπεν ὅτι ἐσυμπληρώθη ὁ ἀριθμός δέν δέχονται ἄλλους, ἀλλά ὑπεσχέθη ὅτι πάλιν θά γράψη εἰς τό Νάουσσ. κ. θά μας ἀπαντήση ἄν θά τούς δεχθοῦν.

Μαθών ταῦτα ὁ πατήρ τοῦ μαθητοῦ Στεφ. ἀπηλπίσθη κ. τόν ἐτοιμάζουσιν νά τόν στείλη εἰς τήν ἀλλοδαπήν ἕνεκα τῆς ἀδυναμίας του μή ἔχων ἔξοδα ἵνα σπουδάση

Σ. Ν. ΔΑΛΑΓΟΥΝΗΣ

αυτόν εις τας Πόλεις, μάλιστα δε ζημιωθείς και εκ
των κακούργων κομιτών, οι οποίοι τον παρελθόντα
Απρίλιον (έσωθεν εις την οικίαν του κτλ.) εβίασαν να δώση πρόστιμον 50. λίρες ένεκα
της υποστηρίξεως του Ελληνισμού και μόλις μετά βίας ε-
δανείσθη εκ των μετόχων 10. λίρ. και εγλύτωσε την ζωήν το
Διά τούτο παρήγγειλα αυτόν να κάμη την αναφοράν
ταύτην εκ της Κοινότητός μας προς την Υμ. Εξοχότητα
όπως φροντίσητε αν είναι να γράψετε τον υιόν του, επίσης
δε και τον αδελφόν μου Στέφανον αν είναι δυνατόν περιττόν
να σας διαβεβαιώσω περί ημών γνωρίζεται πολύ καλά
την καταστροφήν μας εκ των κακούργων σχισματικών.
Προσφέρεται τας αξίας ευχάς και ευλογίας του Κ[υρί]ου ημών
Ιησού Χριστού τη Υμ. Αξιοτ. Οικογένεια σας, επίσης δε
και του αγαπητού Αξιοτ. Γαμβρού σας Παύλου...
Ελπίζοντες ότι η ταπεινή αυτή παράκλησις ημών εισακουσθήσεται.

Εν Φλωρίνη τη 25η Μαΐου 1904.

Ο ολοπρόθυμος υμέτ. γνωστός σας Αδελφός. εν Χρ[ιστ]ώ σου ευχόμενος

88

Ἐξοχώτατε Κύριε Δραγούμη.

Σ.Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Οἱ ὑποσημειούμενοι κάτοικοι τοῦ χωρίου Νερέτς ὀρθόδοξοι, τῆς ὑποδιοικήσεως Φλωρίνης διά τῆς παρούσης μας προσάζομεν [?] ὅπως δηλώσωμεν τῇ Ὑμ. Ἐξοχότητα διά τόν πατριώτην μας Πέτρος Γεωργίου Ἑλλ. ὀρθόδοξος ἔχων υἱόν ὀνομ. Στέφανος Πέτρου ἡλικίας 13ων ἐτῶν τῆς Ε΄. τάξεως μή ἔχων πλέον καί δυνάμεις ἐξόδων ἵνα σπουδάσῃ αὐτόν εἰς τάς πόλεις, διά τοῦτο παρακαλῇ τῇ Ὑμ. Ἐξοχ. ὅπως φροντίσετε να πεμφθῇ [?] αὐτός εἰς τό σχολεῖον τῶν Ὑποτρόφων μαζύ με τούς λοιπούς.

Θὰ μένουμεν μέ τά βαθυτ. σεβασμοῦ τῆς ὑπηρ. ἀφοσιώσεως

Ἐν Νερέτῃ 20ῃ Μαΐου 1904.

Οἱ ἔφοροι, Ὁ Μουχτάρης Ὁ ἱερεύς

τοπιζε ποβαν [?] Λάζαρος Νέμζε [?] Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος

βασιλιος γεοργιο.

χριστος γκοθρε [?]

Πρὸς
τὴν Α. Ἐξοχότητα τὸν Κύριον Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος

Τὸ χωρίον μας Νερέτι τῆς ἐπαρχίας Καστορίας σύγκειται ἐκ 300 οἰκιῶν περίπου 1500 ψυχῶν. Κατὰ τὸ ἔτος 1899 ἐσχηματίσθη ἐν αὐτῷ κόμμα Βουλγαρικὸν (σχίσμα). Εἴχομεν δύο ἱερεῖς Ἕλληνας. Παπα[illegible] καὶ Παπα[illegible]. Ὁ Παπα[illegible] ἐγνωρίζετο ἀνὰ πᾶσαν τὴν ἐπαρχίαν διὰ τὴν οἰκίαν του.

Οἱ Βούλγαροι μαθόντες γνῶσιν περὶ αὐτοῦ προσέφεραν πολὺ χρῆμα ἵνα καταπείσωσιν αὐτὸν εἰς Βούλγαρον, ἀλλ᾽ ἦτον ἀδύνατον. Ὅμως κατώρθωσαν διὰ μικροῦ ποσοῦ νὰ δελεάσωσι τὸν ἄλλον ἱερέα, ὅστις ὅλος καὶ [illegible] καὶ τὴν οἰκογένειάν του νὰ ἀναγνωρίσωσι τὸ Ἐξαρχικόν.

Μετ᾽ ὀλίγον καιρὸν ἐζήτησαν μέρος τοῦ σχολείου καὶ τῆς ἐκκλησίας, ἀλλ᾽ ὁ Πατήρ μας ἀντεστάθη· ἀλλὰ καθὼς γνωρίζετε ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις συνηθίζει εἰς δωροδοκίας (Φουσέλια) ἔδωσεν ἄδειαν καὶ εἰς αὐτοὺς νὰ λειτουργῶσι κατὰ σειρὰν εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Ὁ Πατήρ μας δὲν ἐδέχθη αὐτοὺς εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐξοδεύσας χρήματα κατώρθωσε νὰ σφραγισθῇ ἡ ἐκκλησία παρὰ τοῦ Διοικητοῦ. Διὰ νὰ μὴ ἔχωσι ποῦ νὰ ἱεροπράττωσιν [illegible] [illegible] ὅλοι εἰς τὸν Νάρθηκα αὐτῆς. Οἱ δὲ Ἕλληνες ἔχοντες ἱερὸν παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐλειτούργουν ἐν αὐτῷ.

Κατὰ τὸ ἔτος 1900 27 7βρίου φθάσαντες οἱ Κομιτᾶται εἰς τὰ μέρη μας καὶ μαθόντες τὰς ἀντενεργείας τοῦ πατρός μας ἐφόνευσαν αὐτὸν φρικωδέστατα, ἐν ᾧ [illegible]

Αντιγραφή εγγράφου από τον Γ. Φλ[illegible]

Μακεδονικά (Νερέτι)

εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ ἐζημιώθησαν ἐπάνω τῶν 60 λίρας τὰς ὁ-
ποίας εἶχον δώσει οἱ πτωχοὶ χωρικοὶ ἵνα ἀγορασθῇ αὐτὸ εἰς
τὸν [illegible] τοῦ χωρίου, καὶ ἐπήγαινον αὐτὰ καθ' ἡμέραν καὶ
τὸ [illegible] των. [illegible] ἐργάτας 6
[illegible] τοὺς 5 [illegible] [illegible] καὶ
τὸ [illegible] τὸ ὅλον 11 ψυχάς. —

[illegible] οἱ πτωχοὶ χωρικοὶ [illegible] εἶχον δώσει χρή-
ματα εἰς τὸ [illegible] διὰ τὰ [illegible] ὑποχρεώθησαν
[illegible] νὰ ἐγκαταλείψουν εἰς τὸ [illegible] τοῦ χωρίου [illegible]
[illegible] νὰ [illegible] οἱ πτωχοὶ [illegible]
[illegible] νὰ [illegible] μέρη τῶν [illegible] καὶ
[illegible] ὅλα [illegible]
εἰς τὸν [illegible] τῆς [illegible].

Οἱ Βούλγαροι καὶ [illegible] ἀπὸ τὴν Νο-
[illegible] φόβον [illegible] τὸν φόνον τῆς [illegible]
καὶ [illegible] διὰ τὸν φόβον τῶν [illegible] ὅλον τὸ
χωρίον νὰ [illegible]. Ἡμεῖς [illegible] καὶ
[illegible] οἱ ὁποῖοι [illegible] καὶ
[illegible] τὰ κατὰ τὸν φονευθέντα [illegible]
[illegible] καὶ [illegible] εἰς ἀνάκρισιν 15 [illegible]
[illegible] Βούλγαροι καὶ μεταξὺ αὐτῶν καὶ ὁ [illegible]
ὁ [illegible]. [illegible] εἰς [illegible]
[illegible] ὁμοίως [illegible] ὁ [illegible]
ὁ Ταμίας καὶ [illegible] καὶ [illegible] τὸ [illegible]
τῆς [illegible]. [illegible] εἰς διαφόρους
[illegible] 37 λίρας. [illegible]
τὸ χωρίον. Ὁ [illegible] Πρόξενος [illegible]
[illegible] ὅσα [illegible] διὰ τὴν [illegible]
[illegible] [illegible] ἐ-
[illegible]. [illegible] εἰς τὸ χωρίο [illegible]

παρὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ξένον [illegible] καὶ ἀμέσως μᾶς ἔφυγεν.
οἱ χωρικοὶ ὅμως μᾶς εἶπον ὅτι ἡμεῖς δὲν γνωρίζομεν [illegible]
Ἱερατικὸν ἐκτὸς τὸ ἐπίδομα σας [illegible] καὶ τὸ εἰσόδημα τοῦ χωριοῦ
ἐπειδὴ θὰ τὸ εἰσπράττετε καὶ θὰ κάμνετε [illegible] εἰς τὴν
κοινότητά σας. Τὸ εἰσόδημα τοῦ χωριοῦ ἦτο περίπου
αἱ 15 λίραι, ὁ δὲ ἱερεὺς [illegible] ἤθελε 30 λίρας τὸ ἔτος [illegible].
ἡμεῖς δὲ μὴ δυνάμενοι νὰ πληρώσωμεν 15 λίρας τὸ [illegible]
συνεννοήθημεν μὲ τὸν Κύριον [illegible] [illegible] ὅπως μᾶς ὑ-
πεσχέθη αὐτὸ εἶναι [illegible] νὰ τὸν κρατήσετε καὶ
ἔφθασε ἤδη ὁ Μητροπολίτης Καστορίας Γερμανὸς θὰ σᾶς βο-
ηθήσωμεν διὰ τὰ διάφορα. Τὸν ἐπεσκέφθημεν ἐπὶ τοῦ τέλου-
ς καὶ ὁ Ἅγιος Μητροπολίτης Καστορίας, εἰδοποιήσαμεν καὶ αὐ-
τὸν ὁ ὁποῖος ἀμέσως μᾶς ἔδωσε μίαν ἀπόδειξιν ὑπογεγραμμένην
διὰ 15 λίρας τοῦ ἱερέως καὶ εἶπε νὰ μᾶς πληρωθῶσι παρὰ τοῦ
[illegible]. Λαβὼν ἐγὼ τὴν ἀπόδειξιν παρουσιάσθην εἰς τὸν Κ. [illegible]
Πρόξενον ὁ ὁποῖος εἶπεν θέλω ζητήσει αὐτὴν εἰς τὸ Προξενεῖον καὶ
θὰ ἔλθωσι τὰ χρήματα. Μετὰ ἕνα μῆνα παρουσιάσθην νὰ ζη-
τήσω αὐτὰ καὶ μᾶς εἶπεν ἀκόμη ἀπάντησιν δὲν ἔχω καὶ πάλιν
μετ' ὀλίγας ἡμέρας παρουσιάσθην ἐπίσης τὰ ἴδια μᾶς εἶπε
καὶ [illegible], ἠναγκάσθημεν νὰ πληρώσωμεν καὶ εἰς
τὸν ἱερέα 30 λίρας [illegible]. Ἐπὶ τέλους διὰ νὰ μὴ χάσωμεν τὸ
χωρίον μας ἠναγκάσθημεν νὰ χειροτονηθῇ τὸν Δεκέμβριον μῆνα
τοῦ παρελθόντος ἔτους. Μόλις [illegible] τοῦ [illegible]
[illegible] ὠργίσθησαν οἱ Βούλγαροι καὶ [illegible] νὰ
μᾶς κακοποιήσωσι. Μαθὼν τοὺς σκοποὺς τῶν Βουλγάρων παρέ-
λαβον ἕνα [illegible] ὁ ἀρχι-
ερεὺς [illegible] εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ ἐπειδὴ [illegible] ὑπὸ
[illegible] εἰς τοὺς Βουλγάρους διὰ τοῦτο δὲν [illegible]. Ἐν τού-
τοις μίαν νύκτα [illegible] συνοδεία Βουλγαρικὴ [illegible]
τὴν οἰκίαν μου ἵνα με [illegible], ἀλλ' ἐπειδὴ τὴν ἡμέραν ἐκείνην
ἔτυχε νὰ ἔλθωσι 4 [illegible] [illegible]
μὲ αὐτοὺς ἠναγκάσθην [illegible] νὰ ἐγκαταλείψω τὸ χωρίον μα-
ς διὰ νὰ φυλάξω τὴν ζωήν μου ἀπὸ τὸν Μάιον μῆνα ε.ε. ἤλθο-
μεν εἰς [illegible] [illegible] ἐνταῦθα.
ἀκόμη εἶναι ἐπικίνδυνον νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ χωρίον μας

καὶ μετὰ μεγάλης δυσκολίας θὰ ξεκαθαρίσωμεν πάλιν ἐκεῖ. Τώρα
μοῦ γράφουν οἱ ἀδελφοί μου ὅτι οἱ ἄλλοι Βούλγαροι ἦλθον εἰς τὰ χωριά
καὶ γιατὶ ἀπειλὴ δὲν μᾶς ἀφήνουν ἐπιστρέψωσιν αὐτοὶ καὶ αὐτοὶ τὸν σῖτον
ἔχουσι πρὸς ἐκδίκησιν.
Ἀκούω δὲ ἀκόμη ὅτι δὲν ὑπάρχει κίνδυνος εἰς τὰς χώρας ἐκ τῶν Βουλγάρων
ἐδιορίσθη νὰ ἐκστρατεύσῃ εἰς τὰ Πολεῖα [illegible] νὰ ἐπιστρέψωσι [illegible]
[illegible] καὶ νὰ καθαρισθῶσιν τὰ ἀμπέλια [illegible] ἀπὸ
τὰ χωριά μου καθὼς ἀκούω (διότι καὶ εἰς ἄλλα ἐκ τῶν χωριῶν [illegible]
νὰ φέρῃ αὐτοὺς εἰς μετάνοιαν), νὰ προσκυνήσωσι εἰς τὸν ἱερὸν
Μακρόσπιτιν(?) νὰ ἀναστήσωσι καὶ τὴν ἐκκλησίαν μας. Τώρα εἶναι
ὁ καιρὸς νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰ χωριά μας διὰ νὰ μὴ ἀναστατῶνται
καὶ προσέλθωσι τοὺς ἀνθρώπους τοῦ [illegible] εἰς τὰς [illegible] τὸν
χειμῶνα.

Διὰ τοῦτο παρακαλῶ ὅπως γνωσθῇ εἰς ὑμᾶς ὅτι ἔχων τὴν μνείαν τῶν
ὅσων ἦλθοσαν πάλιν ἀπὸ τῶν ἐτῶν ἀπὸ 60 λίρας ἐπληρώθησαν τὰ σο-
[illegible] τῶν πτωχῶν χωρικῶν μας, 37 λίρας ἐξοδεύθησαν διὰ τὴν ἐπι-
χίαν τῶν [illegible] 15 [illegible] εἰς [illegible].
20 λίρας ἐπληρώθησαν εἰς τὰ ξένα ἱερὰ ὡς δόσιν εἰς τὰ χωριά μας.
(60 λίραι εἶναι ὅλαι ὁμοῦ ἀπὰ [illegible] 40 ἐλάβομεν [illegible] ἐν τῷ χωρίῳ)

Καὶ τώρα [illegible] ἀπὸ Μαΐου ἡ [illegible] (11 ψυχαί) εἰς τῶν
Πολιτῶν ἀνὰ 5 λίρας τὸν μῆνα δὲν μᾶς φθάνουν ἐνοίκιον καὶ ἔξοδα, ἐνο-
μίσαμεν διὰ ὀλίγον καιρὸν [illegible] ἐκεῖ ὅμως καὶ τὰ χρήματα φαί-
νεται θὰ μείνῃ ἡ [illegible] διότι εἶναι κίνδυνος ἀκόμη εἰς τὰ χω-
ρία ὅπου περιφέρονται οἱ Βούλγαροι. Ἡ ζημία μας εἶναι μεγάλη, μι-
κρὸν μέρος τῆς ζημίας ἂν μᾶς δοθῇ, εὐχαριστοῦμεν καὶ εὐχαριστοῦσι
καὶ βοήθεια ὅσης θὰ μᾶς δοθῇ πάλιν διὰ τὸ ἔθνος μας, θὰ χρη-
σιμεύσῃ πρὸς μεγάλα [illegible]. Ἂν [illegible] πληροφορίας
παρὰ τοῦ Ἁγίου Μακεδονικοῦ Κομιτάτου θὰ σᾶς βεβαιώσει
περὶ ἡμῶν

Manuscript

90 20/5/04

(1)

Σ. ΝΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Φίλε Κύριε

Την 16ην ισταμένου μηνός Μαΐου, ημέραν Κυρι-
ακήν, ο συγχωριανός ημών κ. Αθανάσιος Μίτκα με-
τέβη εις την [illegible] Βερμιανίου θέσιν Πανγίναρ
προσκληθείς υπό τινος εκ Κρουσοβίτης, ίνα αγορά-
σῃ δύο χοιρίδια, μηδόλως υποπτευόμενος προδοσί-
αν υπό του προσκαλέσαντος αυτόν ατόμου. Προηγου-
μένως όμως είχε μηνύσει παρ' αυτού Νικόλαος [illegible]
[illegible], αρχηγός βουλγαρικής συμμορίας [illegible]
[illegible] εξήκοντα και κατά την [illegible]
του [illegible] συμπληρωθέντος και δ', είκοσι και
πέντε γρόσια. ο ειρημένος Αθανάσιος, επειδή [illegible]
[illegible] αρκετόν χρόνον, [illegible] [illegible]
την [illegible] εκείνην ως και τοις εν [illegible]
[illegible] ανεχώρησε τον αρχηγόν της συμμο-
ρίας, ήτις φαίνεται [illegible] ανά τα μέρη ταύτα.
Την ωρισμένην όθεν ώραν μετέβη εις την Πανγίναρ
[illegible] προς [illegible] των χοίρων· [illegible] ο [illegible]
[illegible] παρουσίασεν αυτώ δύο [illegible] [illegible]
προς [illegible] μετά της [illegible] και μετ' [illegible]
[illegible] ο Αθανάσιος [illegible] διά να τον [illegible]
σιν [illegible] [illegible] εις το [illegible] των και [illegible]
[illegible] [illegible] την [illegible] [illegible] συμ-
μορίαν [illegible] κατά την [illegible] [illegible] τον κ. Α-
θανάσιον και κατά τας δύο την [illegible] [illegible] αυ-
τόν εις την οικίαν του, ίνα [illegible] [illegible] [illegible]

μεταξύ τῶν βουλγαροσχισματικῶν ὑπό τῆς ὅλης ἰδίας μα-
κρόν περί τά ἑκατόν βήματα μέ κεκαλυμμένον
τό πρόσωπον. Πρίν ὅμως ἤ ζητηθῇ ὁ κ. Ἀθανάσιος ἐπανε-
κότης ἀνέσυρε τό ἕνα τῆς ἀγροφύλακα κ. Ἀπόστολον
πρός αναζήτησίν του, ὅθεν καί αὐτοί συνέλαβον καί
οὗτοι ἐν συνοδείᾳ ἄνευ φόβου καί ὑπογείας εἰσῆλθον
εἰς τό χωρίον καί διευθύνθησαν εἰς τήν οἰκίαν τοῦ
αἰχμαλώτου. Ἀκολούθως διά χωροφύλακι καί τῶν συνει-
θισμένων συγχωρίων ἡμῶν μετέβαινον εἰς τάς οἰκίας
τῶν προκρίτων μας καί συνελάμβανον αὐτούς ἀνυ-
ποδήτους ἅμα δέ δέ καί οὐδαμόθεν προστατευο-
μένους μηδαμόθεν δ' ἐγειρόντων ἔφυγον καί προ-
στασίαν, καί ὁδηγοῦν αὐτούς εἰς τήν οἰκίαν τοῦ κ.
Ἀθανασίου, ἔνθα ἄλλοι χωροφύλακες παρελάμβανον
αὐτούς καί παρουσίαζον εἰς τόν ἀρχηγόν τῶν Νικο-
λάου Ἀνδρέου, ὡς ἐκαλεῖτο, τόν Μουρατην ἄνδρα με-
σήλικα, ἀναστήματος μετρίου, ὠχρότεροι ξανθοῦ διχα-
σμένου περί τό πηγούνι μετά οἰκείου εἰς τόν ἀρισ-
τερόν ὀφθαλμόν, ἔνθα καί ἐκαθήμεν αὐτούς. Μετά τήν
συνέλευσιν, καί τ' ἐξηκριβωμένον ὑποδοχήν τῇ ὑποδεί-
ξει τοῦ χωροφύλακος ἐζήτησαν παρ' αὐτῶν λίρας ὀθω-
μανικάς ἑκατόν ἐκτός τάς τοῦ κ. Ἀθανασίου καί
ἑτέρου Κωτάκη ἀπόδοσ, αἱ δρις ἀξιοσεβάστου καί
ἀξιοθρηνήτου, τοῦ μέν Ἀθανασίου καταδεδικασμέ-
νου εἰς ἐξήκοντα καί ἀρχόν λιρῶν ὀθωμ. ὡς παραγγε-
ίλον 1,000 χρυσ., τῇ ὑποδείξει παντελῶς τοῦ ...

ρου, του δε Κολώνη συντήκοντα, το μεγαλαιούχου 500 λίρ.
Μετά την επίμονον έπολασιν των φρουρίων δι' όλα
ταύτα αποδεικνυόντων σποστικώτατα την κατέχου-
σαν αυτούς δυστυχίαν, ηρώτησαν αυτά του σημ-
μορφωτού η διαταγή του αρχηγού Βούλγαρου ίνα καταπιεσ-
γίνωσι δύο και έκαστος φρουρίου και δια το χρήμα
μεν, αλλά πρόφασιν δια την μη παρουσίασιν
του κ. Χρυσίτου Εξάρχου εις του δεσπότου την σ...
τετράγωνη μετέβησαν και τα πάντα ηρώτησαν επι-
μόνως αποδεικνύοντες την παράδοσιν του, όστις μόνος και
πρώτα εις προσωρινώς διέταξεν αδελφοί τους μεταξύ
αυτών χείρας, ακολούθως την υπόσχεσιν του σεβασμίου-
ρου που αυτούς, ότι, εάν εντός μιας ώρας το πολύ δεν
θα μετρηθώσιν αι έκατον λίραι, θα ραβδισθώσι μέ-
χρι τελευταίου βαθμού, ώστε μηδείς να διαφύγη τον
θάνατον του ούτω παγιδευθέντος. Και πάλιν οι δύστη-
νοι αντέστησαν όμως έχοντες μεταθέσεις την
φωνήν των, ουχί τόσον δια το χρήμα, όσον δια τον κ. Χρυ-
σίτου Εξάρχου δια του οποίου κύριος ουδείς όστις θα έ-
χω το τέλος του, αλλά πάντοτε λέγω προσωρινώς καθότι
καθ' υπαγόρευσιν όρμην επιτηδευμένος εις την μεταχείρι-
των ως Ορθόδοξοι, εις τέλος κατήχθη εις το ποσόν 50
λιρών δι' αυτούς, είτε αυτοί οι ίδιοι θα τα μετρήσωσιν
είτε αλλαχόθεν θα δανεισθώσιν είτε από την κοινό-
τητα. Επειδή είδον ότι ήτο αδύνατον άλλως να γίνη,
εξήχθησαν ανά τας οδούς της συνοδεία λογχοφόρων

καὶ συνάξουν χρήματα σοῦ μὲ μίαν γύραν, σοῦ δίδο-
σοῦ ὑπόσχεται χρήματα, τὸ ὁποῖον εἶχον ἀποδώσωσι
διὰ τὴν ἀγορὰν σίτου πρὸς διατροφὴν τῆς οἰκογενεί-
ας των· Ἔδωκε ἀνεψιὸς ὁ Νικόλαος Γεώργη διὰ κού-
τουν καὶ ὁ Τάσιος Ῥέλου, ὁ ὁποῖος οἰκογενειάρχης πολ-
ὺ καὶ τὰ τέσσαρα ἀργυρᾶ τὰ ὁποῖα εἶχε τὴν μό-
νην του περιουσίαν διὰ γίνηκαν τὴν ἔλθον. Τοὺς
διαλυχθεὶς ἱερεὺς ἐξ ὧν ὁ μὲν Παπᾶ Δημήτριος προσ-
κληθεὶς διὰ νὰ δώσῃ μίαν γύραν, παρουσίασε τὸ
μόνον του ἀργυροῦν τὸ ὁποῖον εἶχε καὶ ἐξεδίωξαν
αὐτὸν κακὴν κακῶς μὲ τὴν φράσιν βουλγαρι-
στί, καθ' ὅσον οἱ τοῦ διαφόρου μετὰ χειρὸς τὸ τὴν
ἐξωτερικὴν σλαβικὴν ἐξηγεῖται κληρικὸν ἐπισήμως "nesne
[illegible] ne pitatsi" καὶ "ne berime ja-voda" [illegible] ὁ Παπᾶ Πέτρος τὰ
87 γρ. τὰ ὁποῖα εἶχε διὰ τὴν τοῦ Ἁγίου Νικολάου συνα-
γωγὴν του τὰ ἔλαβον.. τὰ ἔδωκεν!!! οὐαὶ ἡμῖν τοὺς
ἔχομεν ἐργάτας καὶ διδασκάλους ἀποστολικοὺς
καὶ μὴ ἔχουσι οὐδὲ τὴν κεφαλὴν ἡμῶν! καὶ ὁ
Παπᾶ Νικόλαος μίαν γύραν. Παρὰ τοῦ Ἀθανασίου
Μίτκα ἔλαβον γύρας ὀκτὼ τεσσαράκοντα καὶ
δύο, παρὰ τοῦ Κωτάκη τοῦ ὁποίου ἐφεύρε ἔρανον
ρίψαν καλὰ γιὰ διὰ νὰ τοὺς φονεύσουν εἰς μέσον
τῆς δημοσίας περιφερείας οἰκογενείας του γύρας δέ-
κα, ὅσα δὲ βασανιστήρια ἔπαθε ὑπέστη ὁ δύστη-
νος Κωτάκης ἀδύνατον διὰ τῆς γραφίδος περιγράψαι,
ὁμοίως καὶ διὰ τοῦ Ἀθανασίου, ὅστις ἔτρεχεν ἐ-

Σ.Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

13

τό ὁποῖον εἰς ὅλους εὐχαριστοῦν τούς σαΐτας καί τά-
σεις ὅλοι εἶναι κακαί, δέν ἔχει τά δόσι; Ἐν τῷ μα-
ταξύ ἠρώτησαν καί περί τοῦ Μακεδον. Βαγγέλη
Στρωμνιτσιώτη, ἦσαν σαρκαστικοί, αἱ φράσεις τό ξεσπά-
δι καί ὅτι τόν ἐγνώριζε ὁ νέος γενναῖος καί δα-
λιποτάκτης καί συνεχώς ἐπολέμα τούς φρουρίτους μας
ἡμεῖς ἐκεῖ, ἦσαν φορά δόξη τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ
Ἐκκλησίας καί τοῦ ἀναξιοπαθοῦντος Ἔθνους ἡμῶν.
περί τήν ἕκτην ὥραν, ἀφοῦ συνήθροισαν τό
ἐκκλησίασμα τοσοῦ 84 μέχρι Ὀδηγ. καί ἀφοῦ
ἀνεστήθησαν εἰς τό μέσον ἀνεκδιήγητον ἀρχηγόν διά
τοῦ κ. Χρυσοστόμου Ἐξάρχου ἐπεσκέφθησαν ὅτι εἶχε
σήμερον εἴτε αὔριον θά περιέλθῃ εἰς χεῖρας ἡ-
μῶν. Φρίκη καί τρόμος ἐπεκράτει εἰς ἡμῶν ἡμέ-
ρας τῇ ἡμέρᾳ ἔτι χείρονα ἀναφαινόμενη καί κύ-
ριος οὐδέ μέχρι τινός σημείου ἀπεχθάνεται
ἡ ἐπιδίωξις των! καί αἱ διά τοῦ αἵματος
τῶν σφαγέντων μας φρουρίτων, ἱερέων καί δι-
δασκάλων δέν θά ἔχει γνώσιν τήν μανίαν
των! Πᾶσα ζωή ἡμῶν ἔληξεν ἀφοῦ ἡ κυβέρ-
νησις ἀδυνατεῖ νά ἐπιβάλῃ ἡσυχίαν, ἀφοῦ οἱ
εὐρωπαῖοι οἱ πρόξενοι [illegible] τούς
τῶν σφαγέντων ἡμῶν [illegible] οὐδεμί-
αν νά ἐπιφέρωσι βελτίωσιν περιοριζόμενοι εἰς
ἀδιαφορίαν [illegible] περιοδείας ἀνά τάς πόλεις αἰεν

ἀπολεγόμεθα! Οὐαί τοῖς ἀδυνάτοις καί ἀπροστα-
τεύτοις! Φεῦ τὸ σαῦ ἀφῆκε το! Ἡ περικαλλὴς πολάθη
χώρα ἔπεσε τοῦ λοιποῦ ξένη ἡμῖν! Ἐσόμεθα
ξένοι καί σαρκοσίδηροι ἐν ὅσῳ εἶναι τῆς ἀλη-
θείας τοῦ ἡμετέρου [illegible] κατά [illegible]
καί βαράθρου καί οὐδεὶς δύναται ν' ἀναχαιτί-
σῃ τοῦ ἐχθροῦ μας! Ταῦτα γράφω σοι κύρι-
ε, [illegible] καί [illegible], ἵνα τὴν καταχώσῃς μετ'
ἀθυμίαν καί [illegible] διασκεδάσῃς εἶμαι βέβαι-
ος περί τοῦ [illegible] ἡμᾶς ἐχθροῦ καί τῶν
[illegible] καί τοῖς [illegible] εἶναι τοῦ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Πάντοτε [illegible] [illegible] καί [illegible] [illegible]
[illegible] καί οὐχ ὑπάρχομεν [illegible] [illegible] θεός
τις ἀπό [illegible] περιουσίῃ ἡμᾶς καί ὁδη-
γήσῃ εἰς σωτηρίαν.

Εἶμαι εἰς θεόν [illegible]
σταν καί εἰς τὸ ἔθνος [illegible]
[illegible] ἀφοσιωμένος

[signature]

Κυρία [illegible].

[illegible] [illegible] ἡμέραν. Ἡ [illegible] [illegible] [illegible] χθές [illegible]
διά [illegible] σου. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] καί [illegible]. Ὁ [illegible] καί
[illegible] [illegible] τοῦ [illegible] [illegible] νά [illegible] [illegible].

[illegible] 20/4/4

91

(1) [stamp]

Φλωρ

Ἐν Βελκαμενίῳ τῇ 9ῃ 9βρίου 1904

Ἀγαπητέ μοι φίλε κ. Ν.

εἰς Φλώριναν.

Μελαγχολία κατέχει με ἰσχυρά· εἶναι περίλυπος ἡ ψυχή μου μέχρι θανάτου· εὑρίσκομαι εἰς μεγίστην ἐθνικὴν ἀγωνίαν. Ποῦ τὰ βλέμματά μου νὰ στρέψω; ποίαν τίνος συνδρομὴν νὰ ζητήσω; εἰς τίνα νὰ ἐκφράσω τὴν μελαγχολίαν τῆς ψυχῆς μου θλίψιν; εἰς οὐδένα· οἱ πάντες ἀδιάφοροι. Ἔγραψα πρὸ ἡμερῶν εἰς τὴν Α.Σ. τοῦ Ἁγίου Καστορίας ὅτι ἅμα τῷ ἀκούσματι τῆς δολιότητος τῆς Ρουμανικῆς προπαγάνδας ἔσπευσα εἰς Βελκάμενι πρὸς δραστηρίαν καταπολέμησιν τῶν μισθαρνῶν ὀπαδῶν τῆς τοῦ Μαργαρίτου σπείρας. Ἡ ψυχή μου πῶς ᾐσθάνθη ἐθνικῶς ἵνα ἐξαφανίσουν καὶ [illegible] ἵνα σὲ [illegible] καθησυχάσῃ τὸ πνεῦμά μου ἐπιθέτω καὶ ἡμεῖς τῶν περισσοτέρων μου ἐθνικῶν ἐλπίδων τὰ συμβάντα τὴν 30ὴν λήξαντος ἤδη 8βρίου μηνὸς εἰς τὴν κοινότητα Βελκαμενίου. Ἡ Ρουμανικὴ προπαγάνδα πρὸ ἐτῶν ὅπου ἔδειχεν, ἱδρύσατο καὶ ἐπαίδευσε σχολὴν μετὰ τεσσάρων οἰκογενειῶν· ταῦτα τὰ μέσα μετὰ χειροτονήσεως δεκάτα καὶ ἀδελφοὺς ἵνα περισσοτέρας οἰκογενείας ἀποσπάσωσι καὶ οὕτω [illegible] καὶ ἐπλησίασαν τοὺς καταχθονίους αὐτῶν σκοπούς· ἀλλ' ἔσβεσ

(2)

αδύνατον· καὶ διότι ἦν καὶ ἔστι συγκεκροτημένη ἡ Βουλγαρικὴ κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ διὰ μεγάλων τῶν προπαγάνδας· καὶ διότι οἱ παλαιοὶ κληρικοὶ ἐξ ἄλλου ἱερεῖς καὶ διδάσκαλοι τῶν σχολείων εἰργάσθησαν ὅλως εἰσέτι μετ' αὐταπαρνήσεως καίτοι γλίσχρως ἐπληρώνοντο καὶ ἐπληρώνονται νῦν, οὐχὶ ἐξ ἐθελοκακίας τῶν κατοίκων, ἀλλὰ διότι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἔχασαν ἐσχάτως ἐκ τοῦ ... τῆς πηγῆς ἐργασίας των εὐημερίας των ἐσχάτων 80 καὶ ἑκατὸν γρόσια διδασκάλους· τὴν οἰκονομικὴν ταύτην καχεξίαν ἐπιτηδείως ἐκμεταλλευομένη ἡ Βουλγαρικὴ προπαγάνδα φέρει ὅσα ἐμπόδια δύναται εἰς τὴν πρόοδον τῶν ἡμετέρων σχολείων· ἐν ᾧ τοῖς δίδωσι βιβλία δωρεὰν εἰς τοὺς μαθητάς ἐκεῖ, ὅπως καὶ τὴν γραφικὴν ὕλην φροντίζει δὲ καὶ θερμάνσεις ἰδικάς της, παρέχουσα τὴν δύναμιν καὶ πᾶσαν ὕλην ἡ προπαγάνδα· ἐνῷ εἰς τὰ ἡμέτερα σχολεῖα συμβαίνει τὸ ἐναντίον· ἕκαστος μαθητὴς ὑποχρεοῦται εἰς ἀγορὰν ἐξ ἰδίων τὰ ἀπαιτούμενα βιβλία ὡς καὶ τὴν γραφικὴν ὕλην καὶ βεβαίως καθ' ὅσον καὶ οἱ ὀλίγοι δυνάμενοι ἐκ τῶν ἐμπορευομένων αὐτῶν ἀγοράζουσι τὰ ἀπαιτούμενα, ἀλλὰ τινὲς αὐτῶν, οἱ πτωχοί, εἰς τὶ λείπουσι καὶ δυσχεραίνονται εἰς τὰ καθ' ἡμέραν· πόθεν θὰ χρησιμοποιήσωσι τὰς ἀνάγκας των; πόθεν ἡ ἐφορεία ταύτης προμηθεύσει τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὰ αὐτά;

ἐδώ, τὸ πρὸ ὀλίγου εἶπον, τὴν οἰκονομικῶς κατε-
στραμμένην· προστρέχομεν εἰς τὴν τῶν Βελγίων προ-
στασίαν τινῶν ἀρχῶν καὶ ζητοῦμεν διὰ τοῦ ἀ-
νόρμου τὰ ἀναγκαιοῦντα βιβλία καὶ γνωρίζετε εἰ[illegible]
πῶς μᾶς ὀνομάζουν "ἀθεοδόξους" διατί; διά τί ἐδιδ[illegible]
καὶ μόνον ἱερὰ ἱστορία διὰ τὴν Β[αν] Ἀθηνῶν τάξιν
ἀξίας τὸ πολὺ ἓξ γρόσια· τὰ δ' ἄλλα βιβλία δὲν ἔφθα-
σαν, ἀλλὰ ἐσφετερίσθησαν, ἐπειδὴ πῶς ἐγὼ τὰ ἐζητη-
σα νὰ γράψω πρὸς τὴν προϊσταμένην μου ἀρχήν·
δι' ἄλλα πράγματα, ἀλλὰ οἱ ἐθνικοί μας ἐχθροί χω-
ρισθοῦσιν; πῶς δύναμαι νὰ εἴπω λέξιν, ἀφοῦ ἐπὶ τῆς
πρώτης μου ἐπισκέψεως τὸ δεσποτικόν [illegible]
ἔσπασέ μου, ἐὰν τοιοῦτόν τι εἶπω; καὶ μάλιστα
ἀφοῦ εἶμαι καὶ ὑποψήφιος ἀρχῆς. Τί δὲ ἔκαμον
οἱ ἐθνικοί μας ἐχθροί τὴν 30ην Ἰουνίου, ἀφοῦ τὰ [illegible]
τὰ κατεδίωξαν γνωρίζουσι· διότι λόγους μόνον καὶ ὑ-
ποσχέσεις δυνάμεθα νὰ δώσωμεν καὶ οὐχὶ πράγμα-
τα. Καταλλήλως διέδωκαν, ὅτι καὶ ὁ [illegible] ἕως [illegible]
[illegible] τῶν σχολῶν τῶν ἔρχεται ὁ ἴδιος πρόξενος [illegible]
[illegible] πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν ἀληθινῶν [illegible], τὸ καὶ
συνέβη· Τοῦτο ἔφθασεν εἰς τοιαύτην [illegible] [illegible]
τοῦ Ρουμανικοῦ σχολείου. Παραφρονοῦμεν καὶ [illegible]
[illegible] τὴν οἰκίαν ἢ μᾶλλον [illegible] τὸ κα-
τάστημα τοῦ Ρουμανοδιδασκάλου, ὅπου ἐδόθη πρό-
γευμα τοῖς ἐπισήμοις [illegible]. Τὸ γεῦμα τοῦτο προσε-

(4)

κλήθησαν πολλοί, ἀλλ' ὀλίγοι μετέβησαν. Διαρκεία τοῦ γεύματος πολλά καθ' ἡμῶν ἐρρίφθησαν ἵνα ἐξεγείρωσι ἐπιτηδείως τὴν ὀργὴν τῶν συνδαιτυμόνων πρὸς ἐκλέγεσιν τοῦ [illegible], τῆς [illegible] ὡς παρουσιάζει αὐτούς καὶ εὐχαρίστως παρακινεῖ αὐτούς νὰ ὑπογράψωσι, λέγει μέν, ὅτι ἐπισκέπτονται σχολάς των καὶ εἶδον τὴν πρόοδον τὰ [illegible] σχολῆς των ἔργων, ὅτι εἶσαι Ρωμαῖος. Τινές μὲν ὑπέγραψαν χαρᾷ καὶ αὐτοί οἱ ἴδιοι νὰ γνωρίσωσι τί συμβαίνει, ἄλλοι δὲ οὐχί. Πρὸς συμπλήρωσιν ὅμως τοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ τῶν ὑπογραφῶν, ἔλαβον καὶ ἔπειτα τινὰς μέχρι συναδέλφους εἰς τὴν σχολὴν των [illegible] γυναῖκας διὰ [illegible] καὶ χρημάτων καὶ νὰ πείσωσιν αὐτούς νὰ ὑπογράψωσι τὰ ὀνόματα τῶν γονέων των. Ὑπέγραψαν δὲ καὶ ἀνθρώπους ξένους τῆς κοινότητος βεβαρημένοι πρὸς σέ καὶ εἰς τὰ ἄλλα δαπανημένους. [illegible] προσπαίζοντες καὶ τόν μοιχαλίδα καὶ [illegible] τῆς [illegible] ἡμῶν, ἀλλ' ἀμφότεροι ἠρνήσαντο νὰ ὑπογράψωσι πολλοὶ δὲ μάλλον νὰ (~~[illegible]~~) σφραγίσωσιν. Ὑπεσχέθησαν εἰς τοὺς ὑπογράψαντας ἀποδοχὴν Ρωμαίους ἱερέως, [illegible] [illegible] τῆς θρησκείας καὶ ἀποδοχὴν [illegible] εἰς τὸ Βιλαέτιον [illegible], ὅπερ καὶ ἔτος [illegible]. Καθ' ἑκάστην ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν

Ι. Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

μεταβαίνουσι πρός ἀμύνειν καί ἀσχολοῦνται
διά παντοίων μέσων· εἴς τινας τῶν δυσπραγούντων δίδουσι
χρήματα δανεικά, εἰς ἄλλους ἐργάζονται διά νά τούς ὑπη-
ρετῶσι καί εἰς ἄλλους ἄλλα δίδουσιν ἤ ὑπόσχον-
ται· οἱ δέ ἄνθρωποι, ὡς καί προσηλυτισμένοι ὅσον τοῦ-
το εἰς τήν ἐπιστροφήν ἀναγκάζονται νά δεχθῶσι. Τό μό-
νον σωτήριον εἰς ἡμᾶς εἶναι ἡ πόλις τῶν Σερρῶν, ὅπου
δέν δέχονται τάς προσφοράς τῶν ἀποστελλόντων τά χρήμα-
τα ἐκ τῆς Ρουμανικῆς σχολῆς καί δέν ἐπιλέγουσι καί
τάς ἐντοπίους αὐτῶν ἐκκλησιαστικάς ἀνάγκας· ἀλλά
τίς ποτέ μέχρι τοῦδε ἠρώτησε τούς δυστήνους αὐτούς
κληρικούς ἄν ἔχωσι τά πρός τό ζῆν ἀναγκαῖα; τίς
ποτέ ἔδωσεν αὐτοῖς καί τό παραμικρόν θάρρος καί
μίαν ἠθικήν καί ὑλικήν ὑποστήριξιν διά τάς οἰ-
κίας ἐξ ὧν τά δικαιώματα των ἀπό ἔτη δέν λαμβάνου-
σιν οἱ ἀποσκιρτήσαντες· καί διότι χάριν τοῦ ἐθνικοῦ
συμφέροντος δέν μεταβαίνουσιν εἰς τάς οἰκίας αὐτῶν
πρός ἐκπλήρωσιν τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν καθηκόντων
προτιμῶντες διά τοῦ ἱδρῶτος τοῦ προσώπου των νά ἐρ-
γάζωνται ἀπό πρωΐας μέχρις ἑσπέρας ὅπως καί λαμβά-
νωσι μισθούς παρ' αὐτῶν ἰδιωτικῶς. Ἀλλ' ἕως πότε θά διαρκέ-
σῃ αὐτή ἡ κατάστασις; καί αὐτοί εἶναι οἰκογενειάρ-
χαι. Ἐξ ἄλλου εἶναι τό σπουδαιότερον, καθ' ὅσον οἱ Ρου-
μανίζοντες εἶναι σύμφωνοι μέ τούς Βουλγάρους, ἀπέσπα-
σαν 18 οἰκίας ἤ μᾶλλον ἐσχάτως τά ἔτη τῶν

(6)

ἕνεκα ὑποχρεώσεων, εἰς τὴν Ῥουμουνικὴν σχολήν.
Τουτέστι ἔδειξαν ἐπίσης τὰ τέκνα των ἕνεκα τοῦ αἰ-
σθήματος ὅτι θὰ ἀφήσῃ αὐτοὺς καὶ κατὰ συνέ-
πειαν ὅτι θὰ [illegible] τὸ γλίσχρον δίκαιόν του
γρ. 20 καθ' ἔτος, ἐνῷ λοιπὸν αὐτὸς θὰ [illegible];
ὅτι θὰ [illegible] εἰς τὰς [illegible] αὐτοῦ ἀνάγκας
ὁ κοινοτάρχης αὐ; καθ' ὅσον ὅλαι αἱ ῥυθμίσεις [illegible]
αἱ ἀνήκουσαι εἰς ἐκεῖ τὸ [illegible] εἰς ἕνα τῶν [illegible] ἱερέ-
ων. Προσφέρουσι εἰς ἕνα τῶν ἱερέων καὶ προσφέρου-
σιν ἐπίσης μισθὸν 40 λιρῶν διὰ νὰ [illegible]
τὸν εἰς τὰς οἰκίας των νὰ [illegible] τὰ χριστιανικὰ
καθήκοντα [illegible], ἀλλὰ δὲν παρεδέχθη ἕνεκα
τῶν [illegible] αὐτοῦ αἰσθημάτων. Ἕως πότε δύναται
ἡ [illegible] εἰς τὴν κατάστασιν [illegible] αὐτοὶ χρηματι-
κὴν [illegible] ἕνεκα τῶν [illegible] οἱ [illegible];
ἆρά γε ἕνεκα τῶν οἰκονομικῶν καιρῶν δὲν θὰ
ἔλθῃ ἐποχὴ καθ' ἣν τὸ αἴσθημα θὰ ὑποχωρήσῃ
εἰς τὴν ἀνάγκην; Ἡμεῖς ὅμως οὐδεμίαν φροντίδα
λαμβάνομεν καὶ ἀδιαφοροῦμεν [illegible] [illegible]
[illegible]. Ὅταν δέ τις [illegible] εἰς τὴν [illegible]
[illegible] ἕνεκα μεγάλης ἀνάγκης δέχεται τὰς [illegible]
προσφορὰς τῶν προπαγανδῶν, τότε [illegible] [illegible]
[illegible] καθ' ἑκάστην λέγοντες· ὅτι τὸ κακὸν [illegible]
[illegible] ἄλλως [illegible] [illegible].
Ἐπὶ [illegible] δὲ τούτοις παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ἵνα μελέτη-

παρουσίᾳ μου παρουσιάσωσι εἰς μαθητὰς τὸ ὁποῖον
μέσον ἡμῶν ἐν Βιτωλίοις καθηγητοί, ἀλλὰ περιέλθῃ εἰς τὰ
ἔθνη, καὶ καίουσι εἰς τὸ αἷμα καὶ ἡμεῖς εἴμεθα
αὐτοκαταστάρχαι καὶ δαίμονες

μεθ' ὑπολήψεως

Βασίλειος παπᾶ Γεωργίου.

Ἐξοχώτατε κ. Σ. Δραγούμη

Ὁ ὡς ἄνω ὑπογεγραμμένος Βασίλειος παπᾶ Γεωργίου διευθυντὴς τῆς ἐν Βελκαμένῃ Ἀστικῆς Σχολῆς τυγχάνει ἐκ τῶν εὐπαιδεύτων λογίων τῶν διακριθέντων ἐπὶ εὐρυμαθείᾳ, ὅστις ἐπί τινα ἔτη διευθύνας τὰ σχολεῖα Φλωρίνης λίαν εὐδοκίμως ἀπεμακρύνθη τῶν καθηκόντων μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἰωαννικίου ὡς Μητροπολίτου Φλωρίνης ἀντικατασταθεὶς δι' ἄλλου πολὺ κατωτέρου αὐτοῦ καὶ ἐφαρμοζομένης τῆς ἀρχῆς τοῦ Μητροπολίτου "μὴ κινεῖν τὰ κακῶς ἔχοντα"

Εὐπειθέστατος

Ἐν Φλωρίνῃ τῇ 14 Νοεμβρίου 1903

Νικόλαος Α. Πύρζας

Здоровітов.
Новбока.

Ε. 1686.05

Σ.Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗ

Μακεδονία. Σορόβιτς τήν 4 Σεπτεμβρίου 1905.

Ἐξοχωτάτη Κυρία Δραγούμη σεβαστοτάτη.

Διά της παρούσης μου σᾶς πληροφορῶ ἦλθα εὐτυχῶς πρό ἑνός μηνός, εἰς ἰδίας μου δαπάνας καὶ ἐξόδους ἐπειδή ἔλαχε ἀνῆλθε ὀλίγη σύγχυσις μεταξύ ἐμοῦ καὶ τῶν ἁρμοδίων. μέ ἐκοίταν τά ὀλίγα χρήματα τά ὁποῖα ἔμειναν μὲ δύναμιν ἀνεχώρησα διά Βόλον καὶ ἀπό τόν Βόλον ἐπιστρέψας ἐγώ τό χωριό σας καὶ ἦλθα ἐπειδή χαίρω πολύ εἶμαι ἐρχομένης μέ τά μέρη τῆς Μακεδονίας καθώς καὶ πολύ περισσότερον τά μέρη- ~~τα~~ του μεριχόβου. Δέν γνωρίζω ὅμως ἤδη τί νά σας γράψω πολλάς λεπτομερείας, ἀλλά μόνον πρό ἡμερῶν ~~πρό~~ ἔπαυσαν οἱ δύο (2) χωριά τελείως καὶ μακρύ νά σᾶς εἰπῶ μόνον ἕνα χωριό ἀκόμη εἶν' καθαρισμένη. Τό μέρος τοῦ μεριχόβου ~~[illegible]~~ θά εἶναι πολύ εὐχάριστον, ὅμως πρός τά μέρη τῆς Θεσσαλονίκης ἀφ' ὅτου πολύ ἀκόμη ἐργασία. ἀλλά γενικῶς ἐπειδή διῆλθα, ἀπό Θεσσαλονίκην εἰς Νιάουσταν Βαρδινόφτσι Βουκιά Ὄστροβο Σορόβιτς Φλώρινα κ.λ. κατά τήν ἰδέαν μου γενικῶς ἡ Μακεδονία πηγαίνει πολύ καλλά, καὶ ἄν διορθωθοῦν καὶ μερικά ~~[illegible]~~ πάθη ἤ μᾶλλον σφάλματα τῶν αὐτόθι καὶ ἐδῶ ἁρμοδίων ἀκόμη καλλίτερα θά βαδίσῃ ἡ ἐργασία. Ἀργότερα εὐθέως θά σᾶς γράψω πολλά τι καὶ εὐχάριστα. ἤδη παρακαλῶ

προσυπογράφω τα Γασματάρου λίθη η εις την Α. Εξοχότητα Κυρίου Θ. Δημρίλη.

Μετά σεβασμού

Ιω. [illegible]

93

Ι. Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Ἀξιότιμε Κύριε

Γνωρίζοντες τὰ φιλογενῆ ὑμῶν αἰσθήματα, καὶ λαβόντες θάῤῥος ἐκ τῶν ἀξιεπαίνων φροντίδων σας ὑπὲρ ἡμῶν τῶν δυσπαθούντων, τολμοῦμεν νὰ παρακαλέσωμεν ὑμᾶς περὶ τῶν ἑξῆς. Ὁ ἐπιφέρων τὴν παροῦσάν μας Δημήτριος Δούμας εἶνε εἷς ἐκ τῶν πρώτων οἰκογενειαρχῶν τοῦ τόπου μας ἐκ τῶν ἀγωνιζομένων ὑπὲρ τῆς δυστυχοῦς πατρίδος μας, ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς ζητῶν συστάσεις τινὰς διὰ τοὺς ἰατροὺς τῆς πόλεώς σας καὶ δὴ πρὸς τὸν κ. Φωκᾶν διότι καὶ πρὸ τριῶν ἐτῶν εἶχεν ἐπιληφθῇ τῆς θεραπείας τοῦ ποδός του.
Ὅθεν παρακαλοῦμεν ὑμᾶς ὅπως εὐαρεστούμενος παράσχητε αὐτῷ τὰς δεούσας συστάσεις.

Ἐλπίζοντες ὅτι θέλετε λάβει ὑπ᾽ ὄψιν τὴν παράκλησίν μας ταύτην διατελοῦμεν μετὰ σεβασμοῦ καὶ ὑπολήψεως

Χρήστου οἱ Ἀδελφοὶ Ταξῆ

Ἐν Σοροβιτσίῳ τῇ 9ῃ Σεπτεμβρίου 1907

Απ. 13 Οκτ. 1908.

94

Σεβαστέ μοι κ. Στέφανε Δραγούμη

Εἰς Ἀθήνας

Ἡ σεβαστή μοι ἐπιστολή Ὑμῶν, ἡ σταλεῖσα μοι μέσον Μοναστηρίου, λίαν ἀργά περιῆλθεν εἰς χεῖράς μου, ὅτε δηλ. μόνον μου πρό ἑβδομάδος ἐπεσκέφθην τὸ Μοναστήριον. Περί τῆς ἀποστολῆς ὅμως τῶν τόμων τῶν ὑπομνημάτων ὑμῶν ἔλαβον ἐπιστολήν τῆς Τραπέζης, καί συμφώνως ἔγραψα καί τοῖς ἐν τῇ πατρίδι.

Ἐπί τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἐπιτρέψατε νὰ παρακαλέσω θερμῶς τὴν Ὑμ. Εὐγένειαν, ὅπως αὕτη εὐαρεστηθῇ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ ἑξῆς. Αἱ ὑπηρεσίαι ἐμοῦ καί τῶν ἄλλων δύο ἀδελφῶν μου εἶνε νομίζω γνωσταί εἰς ὅλας τοὺς ἐπισκεφθέντας τὴν Μακεδονίαν. Ἴσως νὰ ἐγνωρίζητε καί τὰ ὅσα ἡ οἰκογένεια ἡμῶν ὑπέφερε, χωρίς ποτέ νὰ καταδεχθῇ νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν ἢ ἀμοιβήν.

Ἐπειδή ὅμως συνεπείᾳ τῶν ὅσων ὑπέστημεν ἡ οἰκονομική μας κατάστασις ἀρκετά δεινοπαθεῖ, καί ἐπειδή ἔχομεν καί τέταρτον ἀδελφόν ἡλικίας 13 ἐτῶν καί τελειόφοιτον τῆς ἀστικῆς σχολῆς, ὅν καί ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐκπαιδεύσωμεν περισσότερον, ἀδυνατοῦμεν ὅμως, παρακαλῶ θερμῶς, ὅπως ἡ Ὑμ. Εὐγένεια εὐαρεστηθῇ, ἐνεργοῦσα τὸ κατά δύναμιν, νὰ εἰσαγάγῃ αὐτόν

—·—

εἰς τὸ συσσίτιον ἢ εἰς τὴν ἐλευθέραν ἢ καὶ ἐν Μακεδονίᾳ.

Περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἀνέφερον πρὸ ἡμερῶν καὶ τοῖς ἐν Μοναστηρίῳ. Οὗτοι ὅμως μοὶ ἀπήντησαν ὅτι ἂν καὶ ἐπιθυμοῦν νὰ μοὶ φανοῦν χρήσιμοι, ἀδυνατοῦν ὅμως διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ κανονισμὸς ῥητῶς ὁρίζει, ὅπως εἰς τὰ συσσίτια τῆς Μακεδονίας νὰ προσλαμβάνωνται μόνον ἑλληνόγλωσσοι. Σέβομαι [illegible] τὸν ἐν ἰσχύι κανονισμόν, τολμῶ ὅμως νὰ εἴπω καὶ ν' ἀποδείξω μάλιστα διὰ ζώντων παραδειγμάτων, ὅτι οἱ σώσαντες τὸ ἔθνος μας εἰς τὰς κρισίμους περιστάσεις τῆς μεγαλειτέρας [illegible] ὑπῆρξαν οἱ ἐκ τῶν [illegible] ἀλλόγλωσσοι, [illegible] μὲ ἱερὸν χρῆμα.

Εἰς τοὺς ἐν Μοναστηρίῳ ἀπήντησα [illegible] ὅτι καὶ συμφώνως τοῦ ἐν ἰσχύι κανονισμοῦ ὁ ἀδελφός μου δὲν ἀποκλείεται, διότι ἀνατραφεὶς εἰς Σοροβίτσαν, ὅπου [illegible] διήνυσε τὰ ἐκεῖ σχολεῖα, καὶ ὅπου ὁμιλεῖται καὶ [illegible] [illegible] ἰδικοῦ ἡ μικτὴ γλῶσσα, μόλις τὰς προσπαθείας μου, μικρὸς ἔτι ἔμαθε τὴν μητρικήν του καὶ ἐγένετο ἑλλόγλωσσος. Δὲν κρίνει λοιπὸν νὰ ληφθῇ φροντὶς ὅπως οὗτος ἀνακτήσῃ ὅ,τι ἀπώλεσεν, ἀφοῦ καὶ ὁ ἴδιος [illegible] συνετέλεσεν εἰς τὴν διάδοσιν τῆς μητρικῆς του εἰς τοὺς ἀλλογλώσσους;

Ἐλπίζω λοιπὸν ὅτι ἡ Ὑμ. Ἐξοχότης λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰ ἀνωτέρω θὰ εὐαρεστηθῇ νὰ ἐνεργήσῃ ὅτι ἐπὶ

Αὐτὸ δυνατόν, καὶ ὅταν ἄμα ὅτι δὲ ὠφελεῖ νὰ μὲ ἀ-
νακλήσῃ, ἴσως καὶ διὰ δύο λέξεων ἂν κρίνῃ νὰ ἐξηγήσῃ.

Διατελῶ μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ

Ἐν Ζοροβιτσίῳ τῇ 30 Αὐγούστου 1908.

Ἰωάννης Βαλβαχάνης

95

GRAND HOTEL ROYAL
ATHÈNES

TÉLÉPHONE 343

ADRESSE TÉLÉGRAPHIQUE
ROYAL

Athènes 190

Σ. Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Σεβαστέ φίλε

Ὁ κομιστὴς τῆς παρούσης εἶναι ὁ κ. Αναστάσιος Δημητριάδης ἐκ Νευσοπας ὅστις ἐμπορεύεται τὰ καπνὰ ἐν Ἀμβούργῳ καὶ ὃν ἐγνώρισα ταξειδεύων ἀπὸ Τεργέστης εἰς Κέρκυραν. Ἐπιθυμεῖ νὰ σᾶς γνωρίσῃ εἰς καὶ τὸν Κον Μιχᾶ ὃς ἐγνώρισε τὸν σύζυγον, εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι καὶ ὑμεῖς θὰ εὐχαριστηθῆτε κάμνων τὴν γνωριμίαν του

Μετὰ τιμῆς καὶ ἀγάπης

Α. Μ. Ανδρεάδης

952

Ἀναστάσιος Δημητριάδης

Καπνέμπορος (εκ Μελένικου)

Ἀμβούργον

Εδ

Ἀξιότιμε Κύριε.

Μὴ γνωρίζων πρὸς ποῖον ἄλλον νὰ ἀποταθῶ εἰμὴ εἰς τὴν γνωστὴν καὶ φιλάνθρωπον αἰσθηματικήν σου, σᾶς παρακαλῶ θερμῶς ὅπως με συνδράμητε καὶ τι χρηματικῶς καὶ τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον εὑρίσκομαι εἰς τὸ τελευταῖον στάδιον τῆς δυστυχίας μου, προσέτι ὅθεν οὐδέποτε μοὶ συνέβη. Εἶμαι διεζευγμένος λόγῳ θεωρητικοῦ καὶ πρακτικοῦ εἰς ἐκπαιδεύσεις. Ἐλπίζων ὅτι θέλει εἰσακουσθῇ ἡ παράκλησίς μου, διατελῶ μετὰ σεβασμοῦ· ὁ ἐκ Μοναστηρίου τῆς Μακεδονίας Κωνσταντῖνος Στεργιάδης φοιτητὴς τῆς ἰατρικῆς.

Δεύτερο

Υπουργείον Εξωτερικών

Ι.Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Παπαδημήτριος Παπαδημητρίου Οικονομίδης, ιερεύς, εφημέριος εν Στρεμπένη (επαρχ. Καστορίας, της Μακεδονίας) υιός του δολοφονηθέντος και κατακρεουργηθέντος υπό του Βουλγαρικού Κομιτάτου γνωστού πατριώτου ιερέως Παπαδημήτρη (όστις προ τούτου άλλοτε και εξ ιδίων εδαπάνησε, πωλήσας τα κτήματα της οικογενείας, ένα δρόμον εν χωρίω Κωστενοβιάνι, και δάνειον συνήψεν 100 λιρών τουρκικών χάριν εθνικής εργασίας (π.χ. ανέγερσις μικρού ελληνικού σχολείου εν Λαένι, ίδρυσις κρήνης εν τω ιδίω χωρίω κ.λ.π.) ευρίσκεται νυν εν δυσχερεία οικονομική. Επικαλείται δε ως ένεκα του ανωτέρω υποχρεώσεως και καθηκόντων προς την οικογένειαν (αποτελουμένην εκ της μητρός και αγάμου ορφανής της αδελφής). Ούτω δε ευνόητον καθήκον επιβάλλει την χορηγίαν αυτώ χρηματικής συνδρομής, ίνα τηρήση εθνοπρεπή την θέσιν του απέναντι των συμπατριωτών του Μακεδόνων, προ των οποίων ουδέποτε επετράπη να φανή

ἐγκαταλελειμμένη καὶ ἀκροθιγῶς κοινοποιηθεῖσα τῷ ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ πατρίδι ἀρμοδίων.

Σχετικὴν ἀναφορὰν ὑπέβαλε πρὸ τινων πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν (20ῃ Δβρίου 1903).

[illegible]

98

Ἐν Μοναστηρίῳ τῇ 12 Μαρτίου 1908

Σ. Κ. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Πρὸς τὸν Κύριον Σπύρ. Δραγούμην,
Βουλευτὴν Ἀθηνῶν
εἰς Ἀθήνας.

Ἐρίτιμε ἄνερ.

Συγχαρώνας περὶ τὰς ὁδηγίας καὶ συ-
στάσεις, ἃς κατὰ τὴν αὐτόθι διαμονήν
μου εὐηρεστήθητε νὰ μοι δώσητε περὶ
θεραπείας τῶν κατ' ἐμέ, ἀποτείνομαι σή-
μερον πρὸς τὴν Α. Σ. τὸν Μητροπολί-
την Ἀθηνῶν, ὡς Πρόεδρον τοῦ Συνεταιρισμοῦ
τῶν Μακεδόνων Ἐπιτροπῆς, αἰτῶν,
δι' ἧς παρακαλῶ αὐτήν, ὅπως λαβοῦσα
ὑπ' ὄψει τὰς ἐκ μέρους τῶν Βουλγάρων
ἐπιγενομένας μοι ἀνυπολογίστους συμφοράς,
εὐδοκήσῃ νὰ λάβῃ ὅπως ἀποκομισθῶ-
μεν ἢ ἐν Σερβίᾳ οἰκία μου
εἰ δυνατὸν σήμερον μετὰ τῶν οἰκείων μου.

μηδεμιᾶς τεσσάρων ἐτῶν [illegible] ὅπως ὅλα
ἐν μέρει [illegible] [illegible] καὶ [illegible]
μου αὐτοπροσώπως ἀπουσίας. [illegible] ὅθεν
τὴν πεῖραν τὸ [illegible] [illegible], ὅπερ [illegible]
[illegible] Μακεδόνα [illegible] [illegible],
θερμῶς ἱκετεύω ὑμᾶς ὅπως ἐν τῇ [illegible]-
σῃ ὑμῶν [illegible] [illegible] [illegible]
νὰ [illegible], ὅπως δύνασθε, τὴν περὶ τῆς
[illegible] αἰτήσεώς μου καὶ θὰ σᾶς εὐγνωμο-
νῶ διὰ βίου.

Εὔχομαι ἐν τῷ [illegible] ὅτι ἡ [illegible]
αἰτήσεως [illegible] [illegible] [illegible] καὶ
εὐχαριστῶ ἀπείρως ἐπὶ τῇ παρασχεθησο-
μένῃ μοι [illegible] [illegible] διατελῶ
μετ' ἐξόχου τιμῆς καὶ ὑπολήψεως

[illegible] πρὸς θεὸν εὐχέτης
Παπᾶ Δημήτριος Οἰκονομίδης

99

Ν. 30

Ἐλήφ. 17 8βρ.

Σ.Ν. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Μεγαλότιμε κύριε

Ὑπό ἡμερομηνίαν 20ην Μαΐου ἐνεστῶτος ἔτους καί ὑπ' ἀριθμόν 540 ἐστάλη αἴτησις πρός ἀνέγερσιν τῆς ὑπό τῶν Βουλγάρων πυρποληθείσης οἰκίας μου.
Πρός μεγάλην μου λύπην εἰσέτι ἀπάντησιν δέν ἔλαβον. Στηριζόμενος ὅμως εἰς τά φιλόπατρα αἰσθήματα Ὑμῶν λαμβάνω τό θάρρος ἵνα ἐπικαλεσθῶ τήν Ὑμετέραν ἀντίληψιν.
Περιττόν νά ἐπαναλάβω τά δυσπαθήματα καί τάς θυσίας ἅς ὑπέστη ἡ οἰκογένειά μας κατά τήν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος τῆς ὑπάρξεως, καθότι γνωρίζετε αὐτάς καταλεπτῶς. Μόνον θά θερμοπαρακαλέσω Ὑμᾶς ὅπως ἐνεργήσητε ἵνα εἰ δυνατόν ἐγκριθῇ ἡ αἴτησίς μου καί τό ταχύτερον μέσον τοῦ Προξενείου Βιτωλίων ἀποσταλῇ ἡ ἐπικουρία.
Θά Σᾶς εἶμαι αἰωνίως εὐγνώμων ἐγώ τε καί ἡ ἐν τῇ ὁδῷ σχεδόν εὑρισκομένη οἰκογένειά μου.

Στρέβρινον τῇ 14ῃ Ὀκτωβρίου 1908

ὁ Παπᾶ Δημήτριος
Οἰκονομίδης